

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Jaarverslag
2025

Voorwoord	5
Het Fonds BJP in 2025	9
Projecten	19
Ontwikkeling	39
Versterking	51
Positionering	59
Caribische journalistiek	
Codes	67
Governance Code Cultuur	
Fair Practice Code	
Code Diversiteit en Inclusie	
Personeel en organisatie	73
Wet Normering Topinkomens	77
Toekomst	79
Risico's	83
Toelichting financiën	87

Jaarrekening 2025	93
Bijlage Surplus - Regeling Onderzoeksjournalistiek 2021-2024	127
Bijlage Prestatieverantwoording	131
Bijlage Begroting 2026	133

Voorwoord

“Bier en Boerkini's aan de Belgische kust waar de tijd niet stilstaat.”

Een kleurrijk fotografisch tijdsbeeld met strandaferefen van badgasten die met elkaar in zee gaan ongeacht welke cultuur of traditie of badkostuum. Een antropologische reis langs gemeenschappen aan zee met ieder hun eigen culturele uitingen. Door journalist en fotograaf Annie van Gemert.

Het werk werd er in 2025 voor de journalist in Nederland niet gemakkelijker op. Door handhaving van freelancewetgeving, juridische dreiging en bezuinigingen op journalistieke redacties staat de gehele journalistiek onder druk, en juist afgelopen jaar landde die druk voor een groot deel op de schouders van freelance journalisten. En daardoor ook bij het Fonds, omdat het onze missie is journalisten, onder wie freelancers, te ondersteunen bij hun journalistieke werk.

Het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten houdt in dit snel veranderende landschap vast aan zijn kernopdracht: het versterken van de onafhankelijke journalistiek door journalisten te ondersteunen en tegelijk te investeren in de generatie van morgen. We bewaken journalistieke onafhankelijkheid en stimuleren kwaliteit via financiering, kennisuitwisseling en opleiding.

Dat doen we met steun voor onderzoeken en andere bijzondere projecten, met beurzen en traineeships gericht op talentontwikkeling, en in toenemende mate ook door journalisten met specifieke scholing of regelingen te helpen koers te bepalen in een veld dat voortdurend in beweging is.

De aangekondigde handhaving op freelance-wetgeving zorgt ervoor dat veel redacties terughoudender worden in het werken met freelance journalisten. Zij zijn bang dat hun werkverhouding bij eventuele controle gezien zal worden als verkapt dienstverband. Uit de NVJ Arbeidsmarktmonitor blijkt dat bijna drie op de tien freelancers (29,3%) stelt dat opdrachtgevers bang zijn om zzp'ers in te huren. Daarnaast is (het anticiperen op) SLAPPS (strategic lawsuit against public participation) een deel van (de overwegingen over) journalistieke projecten voor redacties geworden, waardoor soms terughoudendheid gevoeld wordt op onderzoeksjournalistieke projecten met freelancers te werken. Op hun onderzoeksproces heb je immers net wat minder zicht dan op dat van vaste krachten én, wanneer het tot juridische procedures komt, kunnen die extra in de papieren lopen wanneer tijdsinvestering van freelancers ook voor die procedures vergoed moet worden. Daarnaast heeft het besluit van de Amerikaanse overheid om USAID vrijwel geheel af te schaffen eveneens gevolgen voor sommige journalisten, direct of indirect. Veel journalistieke redacties en initiatieven vooral in Zuid- en Oost-Europa verloren hun funding waardoor sommige samenwerkingen en projecten wegvielen. In reactie daarop verschoven sommige (Nederlandse) fondsen hun aandacht (deels) naar het opvangen van de gaten die daar gevallen zijn, met minder aandacht voor Nederland tot gevolg. Die teruglopende ruimte wordt niet direct opgevangen: mede door bezuinigingen bij de NPO waren er in 2025 juist minder journalistieke vacatures dan in 2024. De arbeidsmarktmonitor constateert dan ook dat freelancen 'voor een steeds grotere groep iets [is] wat 'erbij' wordt gedaan: werk naast een andere baan, in de journalistiek of elders', geen wenselijke ontwikkeling voor journalistieke onafhankelijkheid. Dat terwijl freelance journalisten een belangrijke bijdrage leveren aan de diversiteit van achtergronden en perspectieven in de journalistiek en vaak vernieuwende samenwerkingen en initiatieven ontplooiën.

Naast deze specifiek voor freelance journalisten geldende uitdagingen, kwam ook in de reeds bekende omstandigheden voor de journalistiek geen positieve verandering. Beperkte budgetten, een magere score voor vertrouwen in de journalistiek, generatieve AI-modellen die zich – zonder vergoeding – voeden met journalistieke content en zo (de verdienmodellen van) de journalistieke- en mediasector bedreigen. 'Big tech', die door hun bepalende rol in wie wanneer welke informatie online te zien krijgt, de democratische rol van de journalistiek onder druk

zetten, net als verdachtmakingen van de journalistiek door politieke machthebbers.

In Nederland is daarbij de conglomeratie van de media een belangrijk aandachtspunt, zeker sinds in juni 2025 de overname van RTL door DPG werd goedgekeurd. Daarmee begeeft DPG zich ook in de televisiewereld en breidt het zijn invloed op de informatievoorziening uit. DPG en Mediahuis hebben samen ruim 90 procent van de dagbladen in Nederland in handen en ruim 30 procent van de banen in de journalistiek. De betrokkenen bij de overname stellen dat deze concentratie de enige manier is om tegenwicht aan techreuzen te bieden, tegenstanders zien het als een bedreiging voor onafhankelijkheid en veelstemmigheid. Duidelijk is dat titels onder deze uitgeverijen veel van hun 'content' uitwisselen, die vaak woordelijk wordt herhaald bij verschillende titels. Ook is helder dat de mediaconcentratie niet bijdraagt aan de onderhandelingspositie van freelancers om eerlijke tarieven voor hun werk te bedingen.

Waar de meningen over de wenselijkheid van de overname van RTL door DPG verdeeld zijn, zijn die dat nauwelijks over de bedreigingen van big tech voor media en journalistiek. In november 2025 stuurden vrijwel alle media, publiek en privaat, onder aanvoering van Stichting Democratie en Media, een brandbrief aan informateur Sybrand van Haersma Buma. De boodschap was helder: "Onze samenleving verliest haar greep op een op waarheidsvinding gerichte en pluriforme informatievoorziening door de dominante rol van mondiale techbedrijven". Dit is volgens de briefschrijvers 'een ernstige bedreiging voor de democratische weerbaarheid [en] de strategische autonomie en daarmee de veiligheid van Nederland'. De brandbrief sluit inhoudelijk aan bij de adviezen die de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) in 2024 uitbracht in het rapport 'Aandacht voor Media': een nieuw en op de huidige uitdagingen ingericht mediabeleid en implementatie en handhaving van bestaande Europese wetgeving. Het is aan het in februari 2026 geïnstalleerde minderheidskabinet met de aanbevelingen uit de brandbrief en die van de WRR aan de slag te gaan. In het coalitieakkoord wordt aangekondigd dat er een integraal mediabeleid komt en dat er blijvend geïnvesteerd wordt in 'de professionalisering van de publieke omroep, onafhankelijke en regionale journalistiek en persveiligheid'.

Het Fonds blikt in dit verslag terug op de regelingen en activiteiten van 2025, en op de impact ervan – op journalisten en hun werk, op het journalistieke veld en op de maatschappij. We zien ernaar uit onze impactvolle werkzaamheden in 2026 en erna voort te zetten.

Joëlle Terburg
Directeur-bestuurder
31 maart 2026

Het Fonds BJP in 2025

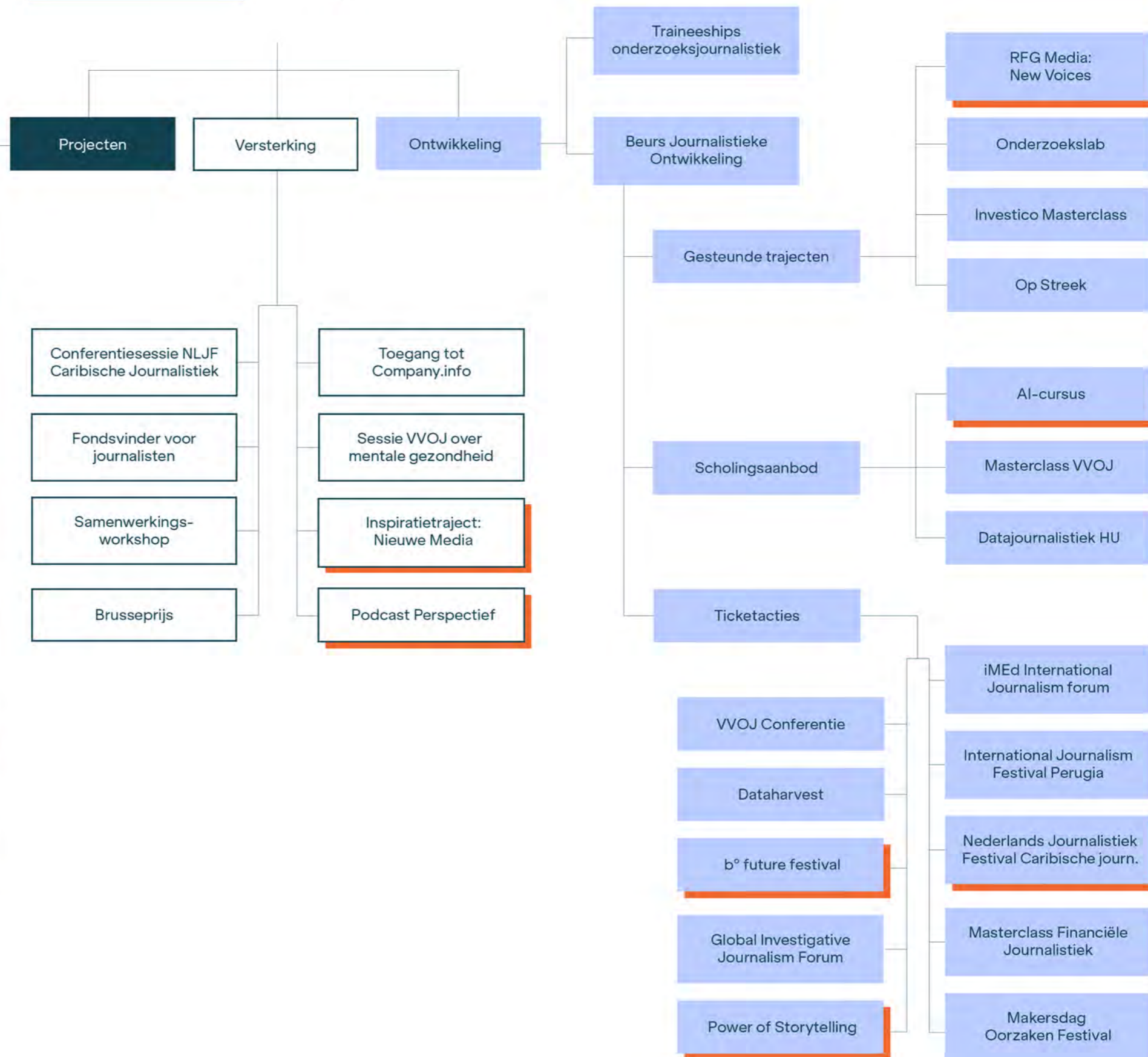
This Bittersweet Life:
Transistrië tussen
Oost en West - Uitgeverij
Slowdocs

In 1992 verklaarde
Transistrië zichzelf
onafhankelijk van
Moldavië. De oorlog in
Oekraïne bracht de niet-
erkende ministaat op
een keerpunt. Fotograaf
en documentairemaker
Paul van der Stap
legt vast wat 35 jaar
onafhankelijkheid de
Transistriërs heeft
gebracht.

De drie pijlers (projecten, ontwikkeling en versterking) van het Fonds BJP met bijbehorende regelingen en activiteiten in 2025.

Fonds BJP voor journalisten

Het netwerk van het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten (Fonds BJP) kwam op vrijdag 10 oktober samen in Felix Meritis in Amsterdam om het 35-jarig bestaan te vieren.

Die dag vierden we alles wat we als Fonds belangrijk vinden: aandacht voor bijzondere en verdiepende journalistieke projecten, voor professionele ontwikkeling, en voor versterking door middel van gesprek en uitwisseling. De verscheidenheid van de aanwezigen – van jonge makers tot ervaren onderzoeksjournalisten, van datajournalisten tot fotografen en podcastmakers, van beleidsmakers tot vertegenwoordigers van andere fondsen – laat zien hoe centraal de rol van het Fonds BJP in de afgelopen periode is geworden.

In 2025 werkten we hard om een recordaantal aanvragen voor projectsubsidies te verwerken. Een ontwikkeling die laat zien dat het ons steeds beter lukt een diverse groep journalisten en makers te bereiken. Tegelijkertijd is het een teken dat de rol van onafhankelijke subsidie om diepgravende en tijdrovende projecten mogelijk te maken steeds groter wordt. Ook het animo voor de traineeships onderzoeksjournalistiek was groot: meer dan duizend sollicitaties voor negen traineeplaatsen maken duidelijk hoeveel mensen de onderzoeksjournalistiek in zouden willen en hoe weinig plaats er daadwerkelijk op redacties is.

Naast de projectsubsidies en traineeships ontwikkelden en vervolgden we verschillende activiteiten om maatwerk te kunnen leveren: zo steunden we met Press Play beginnende journalisten zonder netwerk in de journalistiek bij hun eerste grote project, gingen negentien journalisten in het Caribisch deel van het Koninkrijk met subsidie aan de slag met diepgravende projecten en begonnen acht ervaren journalisten op regionale en lokale redacties aan ons programma Op Streek waarin ze vijf maanden gezamenlijk werken aan het versterken van hun onderzoeksjournalistieke vaardigheden. Daarnaast lanceerde het Fonds de podcast Perspectief, de uitkomst van het Inspiratietraject Nieuwe Media. In vijf afleveringen wordt het veranderende medialandschap besproken: van publiek en transparantie tot de kansen en uitdagingen van online media, product thinking en de positie van onafhankelijke journalistiek in een digitale wereld.

In 2025 bood het Fonds onder andere de driedaagse cursus Praktische AI in de Journalistiek aan. Hiermee kregen journalisten de kans om zich te verdiepen in AI-toepassingen, kritisch te leren kijken naar kansen en risico's en praktisch te experimenteren met AI-tools binnen hun eigen werkpraktijk. Ook werden plekken beschikbaar gesteld voor de vierdaagse Basiscursus Financiële Journalistiek en voor bezoek aan verschillende

journalistieke conferenties in binnen- en buitenland. De veranderende eisen aan journalistiek vragen veel van journalisten: zij moeten actief investering in de ontwikkeling van vaardigheden en kennis. Zeker voor freelance journalisten is dat een uitdaging: ze betalen niet alleen tickets en reiskosten maar kunnen op de dagen waarop ze scholing volgen bovendien geen andere werkzaamheden verrichten. Daarom compenseren wij zowel hun kosten als hun tijdsinvestering.

Ook zetten we in 2025 stevig in op de ondersteuning van journalisten in het Caribisch deel van het Koninkrijk. In 2024 begon het Fonds BJP met een verkennend traject door middel van onderzoek op afstand, in 2025 bezochten we tijdens een werkreis vijf van de zes Caribische eilanden binnen het Koninkrijk, waar we gesprekken voerden met lokale journalisten en makers om te onderzoeken hoe steun en subsidiëring het beste op maat kunnen worden aangeboden. Zie voor meer informatie het kader [Caribische journalistiek](#).

Uitgangspunten en werkwijze

Het Fonds BJP heeft als uitgangspunt dat we er zijn voor journalisten en journalistieke makers zelf. Ons werk bevindt zich op drie pijlers:

- het mogelijk maken van projecten;
- het stimuleren van professionele ontwikkeling;
- de versterking van de journalistieke praktijk van individuele journalisten en daarmee van de sector. → Bekijk [hier](#) het hele overzicht

Door ons op die vlakken in te zetten voor journalisten zelf, kunnen zij hun belangrijke journalistieke rol onafhankelijk en zo goed mogelijk vervullen ten behoeve van de bescherming van de democratie, die we Koninkrijksbreed beschouwen.

De werkwijze van het fonds is zo veel mogelijk transparant en bottom-up: we identificeren belangrijke thema's voor de journalistiek, gaan daarmee zelf aan de slag en stellen journalisten in staat hetzelfde te doen. Op die manier werken we bijvoorbeeld aan thema's als privacy en databescherming, mentale gezondheid, diversiteit en inclusie en de rol van sociale media.

Het fonds hanteert een definitie van journalistiek waarin een breed scala aan publicatievormen, makers, onderzoeksmethodes en media past. Zo dragen we bij aan een toekomstbestendige sector, waarin ruimte is voor alle stemmen en perspectieven die nodig zijn om de journalistiek haar democratische rol te laten vervullen. Het

gegeven dat het fonds subsidie krijgt uit twee subsidiestromen, de cultuurbegroting (BIS) en de mediabegroting, stelt ons in staat die benadering te hanteren. Daarnaast loopt sinds enkele jaren het project Journalistiek+, waarmee we binnen de drie pijlers regelingen en activiteiten ontplooiën die vernieuwing in methodes, denkwijzen en publicatievormen stimuleren. Zo moedigen we journalisten aan om zich te verhouden tot technologische, digitale en maatschappelijke ontwikkelingen. In het overzicht van activiteiten zijn ze aangegeven met een oranje kader, in het verslag worden onder de betreffende hoofdstukken de Journalistiek+ activiteiten steeds apart uitgelicht.

We beschouwen het als onze rol te faciliteren wat journalisten nodig hebben en om thema's te agenderen die voor journalisten en de impact van hun werk van belang zijn, zoals publieksbereik van journalistiek en omgaan met zowel de risico's als mogelijkheden van AI. We steunen projecten van journalistieke biografieën tot harde datajournalistiek, van live journalism tot fotografie en van regionale artikelen tot verhalende podcasts.

Om dat op een goede manier te doen, staan we

Foto: Isaac Owusu

als Fonds BJP midden in het journalistieke veld: het motto 'voor en door journalisten' waarmee we werden opgericht houden we dan ook zoveel mogelijk in acht, met een [team](#) dat voor een groot deel journalistieke ervaring en maakervaring heeft en met een [Raad van Toezicht](#) van (voormalig) journalisten en mensen werkzaam in journalistiek en media. Daarnaast werken we samen met een groep [coaches](#) en [commissieleden](#) die allemaal journalist zijn, met uiteenlopende achtergronden en expertise – die elkaar op andere plekken wellicht niet snel zouden treffen, maar elkaar ontmoeten bij het Fonds voor goede gesprekken over het vak.

In dit verslag kijken we terug op wat we het afgelopen jaar hebben bereikt en welke impact dat heeft gehad. Ook in de toekomst blijven we ons inzetten voor onafhankelijke journalisten die hun onmisbare rol in onze democratie vervullen, juist nu die onder druk staat en het medialandschap ingrijpend verandert.

Dichter aan het front

Michiel Driebergen

“Deze dichters brengen je dicht bij het slagveld, dicht bij een antwoord op de vraag wat oorlog met een mens doet.”

Uitgekozen door NRC als een van de beste podcasts van 2025
Foto: Johanna Maria Fritz Ostkreuz

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Het werk van oorlogsjournalist Michiel Driebergen speelt zich voornamelijk af in ‘de andere zone’, zoals Driebergen het zelf noemt. Hoe maak je duidelijk wat oorlog is aan mensen die leven in ‘de gewone wereld’? “Er zijn al zoveel verhalen verteld over oorlog, maar toch blijft het iets onbegrijpelijks. Ik hoop dat ik luisteraars met mijn podcast anders naar het journaal kan laten kijken”, zo vertelt hij.

Publicatie

VPRO

Dichter aan het front
Michiel Driebergen, Kateryna Shutalova, Edwin Koopman

Met steun van een Uitvoeringssubsidie van het Fonds BJP maakt Driebergen, samen met Edwin Koopman en Kateryna Shutalova, de vierdelige verhalende podcastserie *Dichter aan het front*. Via de verhalen en gedichten van Oekraïense soldaten wordt invoelbaar wat in gewone taal niet te vangen is. “Militairen leven een gesloten bestaan en kunnen elk moment sneuvelen. In hun gedichten worden hun gedachten en gevoelens vereeuwigd. Oorlogspoëzie is van alle tijden en een aantrekkelijke vorm om mee te werken.”

Maar of deze vorm ook zal werken in een podcast is in het begin nog onzeker voor Driebergen. “Pas bij de eerste edit van de eerste aflevering was ik ervan overtuigd dat het zou werken.” Bovendien brengt de vorm praktische uitdagingen met zich mee. “Hoe vertaal je Oekraïense poëzie op een mooie manier naar het Nederlands? Dat was een ingewikkeld proces. De samenwerking met de vertaler was daarom erg belangrijk. Ook hebben we veel geëxperimenteerd met muziek. Dankzij de subsidie kan je net iets verder zoeken. Het helpt ontzettend dat we daarin niet beperkt waren en zo het verhaal het beste konden vertellen.”

Dat dat gelukt is, laat ook een van de vele positieve reacties van luisteraars zien:

“Ik heb nog nooit een podcast zo privé ervaren. Op mijn oren voelt het net of het verhaal speciaal voor mij verteld wordt. Nog nooit zo meegemaakt.”

Een van de inzichten die Driebergen meeneemt uit dit project, is het belang van samenwerken in een team. “Ik zou nooit in mijn eentje zo’n podcast kunnen maken. Dit project duurde een jaar en je moet blijven geloven in je project, terwijl je dagelijkse werk ook al zoveel is. Bovendien vergt het aangaan van langdurige relaties aan het front een andere aanpak en sociale communicatieve vaardigheid. Militairen gaan van hot naar her en zijn met heel andere dingen bezig dan jou als journalist te woord te staan. Als journalist moet je je kunnen aanpassen aan hun agenda en soms ook een beetje geluk hebben.”

De podcast gaat niet alleen over Oekraïne, maar raakt ook aan universele vraagstukken: hoe is het om zo dicht bij de dood te zijn? Hoe blijf je mens in tijden van oorlog? “Door het project realiseer ik mij dat hoe dicht je bij de mens komt, hoe verder weg je blijft van propaganda en politieke strijd. In die oorlogszone is tragedie en tegelijkertijd ook gewoon leven. Militairen drinken thee, gaan naar een bibliotheek en kopen

de nieuwste telefoon. Ik denk dat het gelukt is de militairen als gewone mensen te portretteren. Mensen die keuzes maken en het beste proberen te maken van de beperkte tijd die ze hebben.”

Als oorlogsjournalist zit Driebergen diep in de realiteit van de oorlog. Hij hoopt dat de podcast bijdraagt aan de geschiedschrijving en historici jaren later zal helpen de oorlog te begrijpen vanuit verhalen van de gewone mensen aan het front.

“Werken als oorlogsjournalist brengt risico’s met zich mee, maar ik krijg er veel voor terug: indrukwekkende ontmoetingen en verhalen. Daardoor leer ik heel veel over andere mensen.”

Dichter aan het front is zowel door [de Volkskrant](#) als [NRC](#) uitgeroepen tot een van de beste podcasts van 2025.

→ Luister [hier](#) de vierdelige podcastserie (VPRO)

“Zo maakt *Dichter aan het front* de ellende en de absurditeit van de oorlog bevattelijk.”

Quote redactie de Volkskrant

Michiel Driebergen (1980, links) is journalist en maakt reportages voor radio, krant en weekbladen, onder andere voor *Trouw* en *Bureau Buitenland*.

De dochter

Harriët Duurvoort

Beeld: uit familiearchief Duurvoort

Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek

“Schrijf het maar als ik er niet meer ben”, was de eerste reactie van de moeder van journalist Harriët Duurvoort, Eva Nijman (1928), op het idee haar levensverhaal op te tekenen. Het verhaal van Eva, een zwart meisje van zes weken oud dat geadopteerd wordt door een gereformeerd wit echtpaar uit Scheveningen. Een verhaal dat ook gaat over racisme, de geboorte van de multiculturele samenleving, identiteit en dat Nederland een spiegel voorhoudt.

Publicatie

Uitgeverij Pluim
De dochter, herinneringen aan anders zijn

In 2013 start Duurvoort met de interviews met haar moeder, die uiteindelijk toch overtuigd is haar verhaal op te schrijven. Informeel en zonder opnameapparatuur.

“Ik dacht dat ik veel wist, maar als je je ouders gaat interviewen, dan komt er toch veel meer boven. In dit verhaal wroet ik als het ware mijn Nederlandse wortels bloot. Het ontsluit ook een enorme rijkdom aan nieuwe anekdotes en ineens opborrelende herinneringen, waar zij mij anders nooit over verteld zou hebben.”

Als journalist vindt Duurvoort het boeiend te zien hoe de kleine persoonlijke familie verhalen in de grote geschiedenis grijpen. De Tweede Wereldoorlog, de dekolonisatie van Indië, de burgerrechtenbeweging in de VS, de decembermoorden in Suriname en de Bijlmerramp in Amsterdam. De vraag is vervolgens hoe je al die losse verhalen in elkaar weeft. “Wat ik uitdagend vond aan het project en wat mij tegelijkertijd aansprak: hoe maak ik er verhalende journalistiek van? Het is een waargebeurd verhaal, maar het zou moeten lezen als een roman.”

De literaire non-fictie titels *Sonny Boy* van Annejet van der Zijl en *De eeuw van mijn vader* van Geert Mak zijn inspiratiebronnen voor Duurvoort. Anders dan Van der Zijl en Mak besluit Duurvoort veel duiding en context te geven in het boek. “Door mijn achtergrond in de columnistiek ben ik gewend duiding te geven, maar intuïtief dacht ik dat dat in literaire non-fictie niet kon. Uiteindelijk heb ik besloten die laag aan het boek toe te voegen, omdat dat het verhaal echt beter zou maken. Gedurende het project heb ik mijn eigen stijl van literaire non-fictie gevonden.”

En dat die eigen stijl in goede aarde valt bij lezers, is af te leiden uit de lovende kritieken en de vele positieve reacties. “Ik krijg veel verschillende reacties. Mensen die zich erin kunnen herkennen, zoals vrouwen met een adoptieachtergrond. Ook kreeg ik laatst een bericht van mensen van een Surinaamse vereniging die het zich zo goed kunnen herinneren hoe het is ergens de allereerste te zijn.” Bovendien roept NRC De dochter uit tot een van de twintig beste boeken van 2025 en wordt Duurvoort bekroond met de Littéraire Witte Prijs 2026.

Op weg naar een vijfde druk, is Duurvoort zich aan het

beraden op manieren om het verhaal van haar moeder bij jongeren van kleur te brengen.

“Het Nederlandse onderwijs is zo ontzettend gemengd, maar er zijn zo weinig verhalen waar je je als jongere van kleur mee kunt identificeren. Mijn boek is eigenlijk een Nederlands geschiedenisboek met een hoofdpersoon waarin jongeren van kleur zich in kunnen herkennen.”

Hoe is het tenslotte voor de bijna 98-jarige Eva om haar intieme en vaak ook pijnlijke levensverhaal terug te lezen? “Uiteindelijk vindt ze het ontzettend bijzonder hoe het heeft uitgepakt en is ze blij met de fijne reacties die ze erop krijgt. Haar verhaal gaat ook over verbinding en ze is trots dat mensen haar verhaal inspirerend vinden, juist in deze tijden van polarisatie.”

→ Bekijk [hier](#) de publicatie op onze website

Foto: Merlijn Doomernik

Harriët Duurvoort (1969) is journalist, cultureel ondernemer, schrijver en columnist voor de Volkskrant.

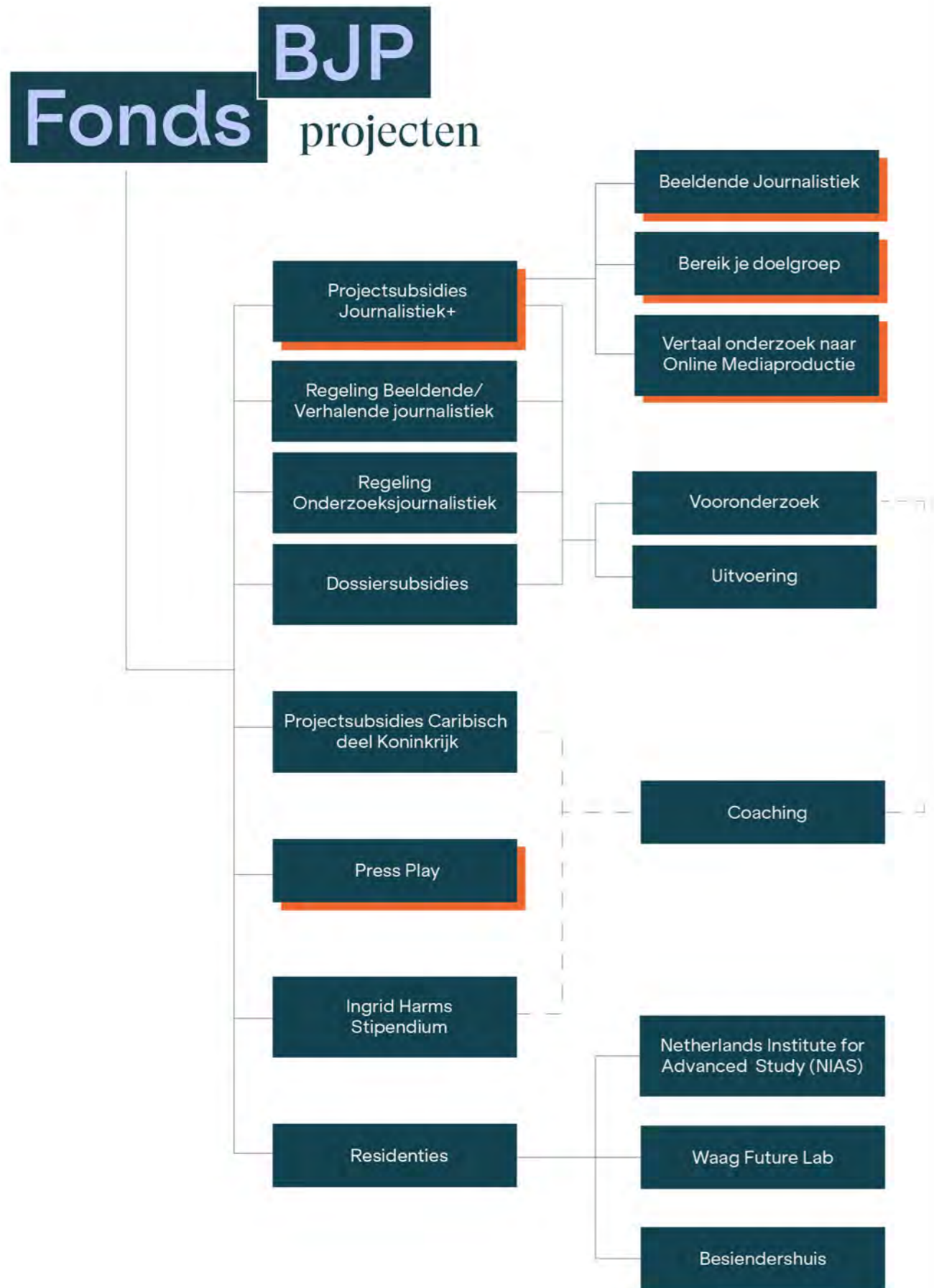

Projecten

Wijk - Tentoonstelling

Wijk aan Zee wordt landelijk geprofileerd door een in de media en politiek geschetst beeld van conflict en milieu-problematiek rondom de staalfabriek. Door thema's als cultuur, connectie en gevoel van plaats te onderzoeken, geeft fotograaf Mark Rammers een kijk op een veelbesproken plek in zijn fotoreportage.

Het Fonds BJP verstrekt binnen de Regeling Projectsubsidies subsidies voor de realisatie van journalistieke onderzoeken en publicaties. Journalisten kunnen via een online aanvraagformulier een bijdrage aanvragen voor hun tijdsinvestering en gemaakte kosten. Het gaat daarbij om projecten die zodanig arbeidsintensief of kostbaar zijn dat de vergoeding van het publicerende medium ontoereikend is.

De aanvragen worden ingediend en vervolgens behandeld door het bureau en vervolgens inhoudelijk beoordeeld door commissies die per vergadering worden samengesteld uit een pool van journalisten. Bij een positieve beslissing ontvangen aanvragers een overeenkomst voor de subsidietoekenning; bij een afwijzing volgt een inhoudelijk gemotiveerde toelichting.

Aanvraagprocedure
reguliere Projectsubsidies en Beurs Journalistieke Ontwikkeling

In 2025 werden in totaal 417 subsidieaanvragen behandeld, het aangevraagde bedrag was in totaal bijna 5,5 miljoen euro. Van die 417 aanvragen werden er 199 toegekend, voor een totaalbedrag van ruim 2 miljoen euro (*Zie hieronder 'Aanvragen projectsubsidies'*). De overige aanvragen werden afgewezen. Een klein aantal aanvragen is door het bureau afgehandeld omdat zij niet voldeden aan de formele criteria. Daarnaast is een beperkt aantal aanvragen vóór behandeling door de aanvrager zelf ingetrokken, om uiteenlopende redenen.

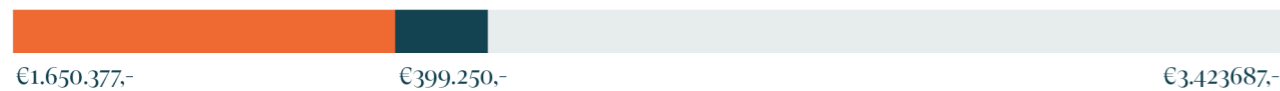
De Regeling Projectsubsidies bundelt twee afzonderlijke regelingen, die beide door OCW gefinancierd worden: de Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek, bekostigd uit de culturele basisinfrastructuur (BIS) en de Regeling Onderzoeksjournalistiek, gefinancierd uit de mediabegroting. De projecten die binnen de gecombineerde regeling worden ondersteund, kenmerken zich door hun diepgang en tijdsintensieve aard. De Regeling Onderzoeksjournalistiek is bedoeld voor projecten die passen binnen de definitie van onderzoeksjournalistiek zoals gehanteerd door de VVOJ en die dus een opsporende, controlerende of signalerende functie vervullen. De Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek ondersteunt projecten die uitmonden in bijvoorbeeld verhalende journalistiek, fotografisch werk of literaire non-fictie.

Interessant is dat juist het soort projecten waarin het

Aanvragen projectsubsidies

- Toegekend Regeling Onderzoeksjournalistiek
- Niet toegekend
- Toegekend Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek

Totaal aangevraagd bedrag 2025: €5.473.314,-

Van de 417 subsidieaanvragen zijn er in totaal 199 toegekend

167 Regeling Onderzoeksjournalistiek

32 Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek

Fonds BJP investeert tijdens onderzoek van Reuters onder 280 leiders in de journalistiek genoemd werden als belangrijkste vormen waarmee de journalistiek in het tijdperk van AI moet inzetten om onderscheidend te blijven: originele onderzoeken en reportages, contextuele analyse en duiding, community building door bijvoorbeeld live journalistiek en events en menselijke verhalen.

Toekenningen

Er zijn subsidies voor vooronderzoek, wanneer bijvoorbeeld de precieze vorm, inhoud of (medewerking van) bronnen nog niet helder is, en voor uitvoering, wanneer de aanvrager het onderzoek ten behoeve van een publicatie daadwerkelijk gaat uitvoeren. In 2025 werden 50 Vooronderzoekssubsidies toegekend en 149 subsidies ten behoeve van uitvoering van een project. Dat is inclusief subsidies in enkele bijzondere regelingen: drie residenties, het Ingrid Harms Stipendium en negen Dossiersubsidies.

Er werden in 2025 twee residentieplaatsen aan het Netherlands Institute for Advanced Study (NIAS) in Amsterdam aangeboden, waar een journalist-in-residence gedurende vijf maanden tussen andere fellows, veelal wetenschappers, aan een groot project werkt. In 2025 bood het NIAS onderdak aan Leendert van der Valk, die er in het voorjaar

werkte aan zijn Atlas van het slavernijverleden en aan Anja Vink, die er in het najaar werkte aan een onderwijsjournalistiek project. In 2025 werden de beurzen toegekend aan Romy van Baarsen, die er in het najaar van 2025 werkte aan haar boek Mens en grens, over hoe grensgeweld aan de Europese buitengrenzen is genormaliseerd en welke institutionele, politieke en psychologische mechanismen dit in stand houden en aan Dimitri Tokmetzis, die in het voorjaar van 2026 zijn residentie start om te werken aan een onderzoek naar de invloed van satelliet-technologie op ons dagelijks leven.

Romy van Baarsen

Romy van Baarsen schreef voor het Fonds BJP meermaals een column over haar NIAS-verblijf. In november 2025 schreef ze: “Bij NIAS zit ik soms aan tafel met mensen uit Nigeria, Oekraïne, Sri Lanka en de VS. Die mengeling van perspectieven geeft lucht, maar confronteert ook. Het laat zien hoe relatief mijn ideeën over grenzen zijn, hoe geconditioneerd ook ik ben door een Europese bril. Want is het eigenlijk wel logisch dat we een redenering accepteren waarin de bewegingsvrijheid van de ander automatisch een bedreiging vormt voor de onze? Een mede-fellow gaf me een oude kaart van Europa waarop alle grenzen anders lopen. “Everything shifts”, schreef hij achterop. Misschien is dat precies wat NIAS me leert: dat grenzen minder vanzelfsprekend zijn dan ze lijken, en dat de categorieën waarmee we de wereld indelen – veiligheid, vooruitgang, vrede – geen natuurwetten zijn maar keuzes.”

Naast de plekken aan het NIAS kenden we ook subsidie toe aan Inge Mutsaers, die als resident haar intrek nam in het Besiendershuis in Nijmegen om haar manuscript Sanatoriumkind te voltooien.

Er werden in 2025 twintig Dossiersubsidies aangevraagd, waarvan er negen werden toegekend. De Dossiersubsidie is bedoeld voor lokale en regionale journalisten die langere tijd in een voor hun regio belangrijk thema willen duiken en daarover een dossier van publicaties willen opbouwen. De journalisten onderzoeken met de in 2025 toegewezen Dossiersubsidies onder meer het beleid voor mentale gezondheidszorg, de staat van openbaar bestuur en het armoedebeleid in hun eigen regio's. In september 2025 publiceerde Rens van de Plas op het Brabantse journalistieke platform Woeste Grond over zijn onderzoek naar privacy in de context van camerasurveillance in Eindhoven. Gonnie Spijkstra en Angela Baas publiceerden met behulp van de Dossiersubsidie veelvuldig over armoede in Amsterdam West in de Westkrant. In totaal verschenen er in 2025 meer dan vijftig artikelen en radio- en podcast-uitzendingen als uitkomst van Dossiersubsidies.

Thema's en publicaties

Gezien het brede bereik van de Regeling Projectsubsidies, waarin zowel bijzondere verhalende projecten als harde onderzoeksjournalistiek mogelijk worden gemaakt, lopen de thema's van de projecten waaraan een subsidie is toegekend en verschenen publicaties logischerwijs sterk uiteen.

De thema's die we in 2024 veel zagen, keerden ook in 2025 terug: klimaat, oorlog en de gevolgen van het kolonialisme. Vaak ook werden grote thema's aan elkaar verbonden: want de winning van 'duurzame' grondstoffen in Afrikaanse landen heeft ook een imperialistische component. En de sinds de oorlog in Oekraïne groeierende emancipatiebeweging in voormalige Sovjetrepublieken als Kazachstan, Kirgizië, Oezbekistan, Armenië en Georgië past ook onder de noemer dekolonisatie. En wat zegt het feit dat steenrijke Europeanen hun CO2-uitstoot compenseren met rechten van jagers in Tanzania over klimaatbeleid en gelijkheid?

Over de oorlog in Oekraïne verschenen verdiepende publicaties die narratieven toevoegen aan de dagelijkse berichtgeving over de oorlog die nu al jaren duurt. Zo maakte Michiel Driebergen de podcast Dichter aan het front, waarin hij de realiteit van de soldaten aan het front door middel van hun poëzie invoelbaar maakt. → Lees hier het impactverhaal

Journalist Tjitske Lingsma ging mee op missie met een documentatieteam van Truth Hounds, dat door Oekraïne trekt om getuigenissen van slachtoffers te verzamelen. En er verschenen veel publicaties over de grensgebieden tussen 'Oost' en 'West', bijvoorbeeld over Transnistrië, over landen als Polen en Finland die hun weerbaarheid versterken en reizend langs het vroegere IJzeren Gordijn. De publicaties over Israël en Palestina richtten zich in 2025 vooral op de medeplichtigheid van Nederlandse instellingen aan de daden van de Israëlische regering. Er verschenen onderzoeken over samenwerkingen tussen Nederlandse universiteiten en Israëlische bedrijven en de defensie-industrie. Romy van der Burgh, Marieke Rotman en Allart van der Woude legden in een groot samenwerkingsproject van De Groene Amsterdammer, Nederlands Dagblad en BOOS bloot dat de Nederlandse stichting Christenen voor Israël driehonderdduizend euro bijdroeg aan de bouw van een nieuwe wijk in een illegale Israëlische nederzetting op de bezette Westelijke Jordaanoever, waarna de ANBI-status van de stichting werd ingetrokken. → Lees hier het impactverhaal.

Over milieu en klimaat verscheen bijvoorbeeld het boek Wie betaalt, mag vervuilen, over de snelgroeierende markt van klimaatcompensatie waarin bomen en dieren worden verhandeld als financiële producten, goed voor honderden miljoenen euro's

via de Zuidas en Wall Street. Ook verschenen publicaties over de zorgwekkende [overbevissing van krill](#), over de vondst van een gigantisch [veenmoeras](#) in Congo waarin evenveel koolstof opgeslagen ligt als de wereldeconomie in drie jaar tijd de atmosfeer in pompt, en over de gevolgen van het gebruik van [staalslakken](#) die op honderden plekken in Nederland in de grond te vinden zijn.

Mede naar aanleiding van vijftig jaar onafhankelijkheid van Suriname verschenen meerdere publicaties over Surinaamse onderwerpen. Zoals het [slotstuk](#) van het meerjarig project Surilines van journalist Zoë Deceuninck, waarin zij onderzoek deed naar uiteenlopende Surinaams-Nederlandse thema's. Er verscheen een [podcast](#) over Desi Bouterse's 'laatste zet', waarvoor Sylvana van den Braak en Linda van der Pol na het overlijden van Bouterse met nieuwe informatie zijn verdwijning na zijn veroordeling reconstrueerden. Janneke Juffermans [beschreef](#) hoe Jimmy Toeroemang, de jongste inheemse leider in Suriname ooit, probeert het regenwoud en zijn cultuur te beschermen.

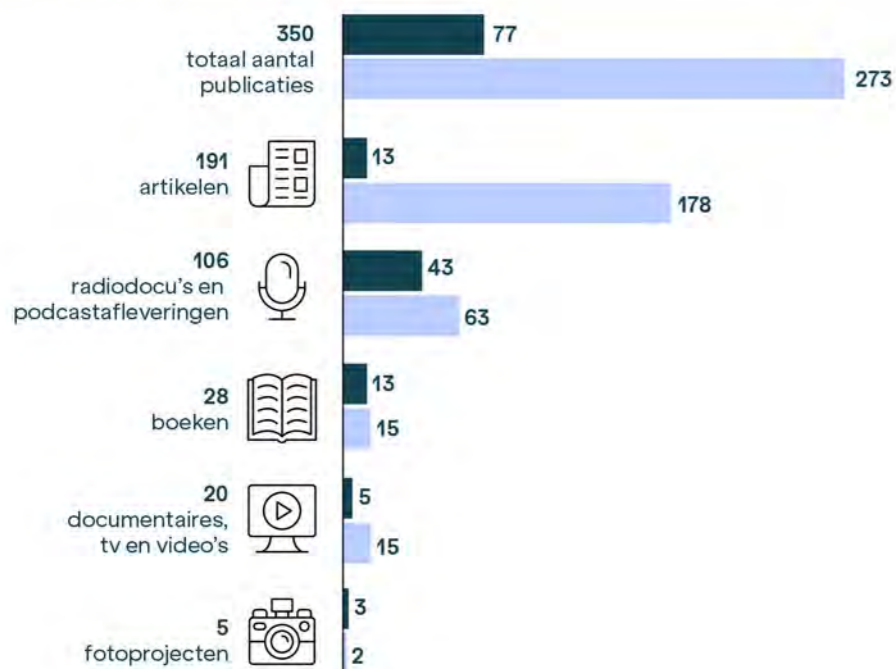
Daarnaast verscheen in 2025 een aantal goed ontvangen journalistieke biografieën met steun van

het Fonds: bijvoorbeeld die van [Wim Hof](#), waarin de verborgen schaduwzijde van de wereldwijd gevierde "Iceman" wordt onthuld, van de Amsterdamse burgemeester [Femke Halsema](#) en van schrijver [Joost Zwagerman](#).

Ook thema's als migratie en asiel, gezondheidszorg, politiek en cultuur kwamen in 2025 veelvuldig aan bod. Bovenstaande is dan ook slechts een greep uit de in totaal 350 publicaties die verschenen in verschillende vormen met steun van een projectsubsidie (waarvan 77 met een subsidie binnen de Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek en 273 binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek, [zie hieronder](#)). Op onze website zijn alle [verschenen publicaties](#) terug te vinden. Ook dit jaar vielen verschillende publicaties die met subsidie tot stand kwamen in de prijzen of werden zij genoemd in tiplijsten met 'de beste publicaties van 2025'.
→ Bekijk [hier](#) het overzicht van deze publicaties

Verschenen publicaties in 2025

■ Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek
■ Regeling Onderzoeksjournalistiek

Christenen voor Israël

Romy van der Burgh, Marieke Rotman en Allart van der Woude

Foto: Romy van der Burgh

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Christelijke stichtingen in Nederland dragen financieel bij aan de uitbreiding van illegale nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever. Dat blijkt uit onderzoek van Investico- onderzoeksjournalisten Allart van der Woude, Marieke Rotman en Romy van der Burgh in samenwerking met het jongerenprogramma BOOS van BNNVARA en het Nederlands Dagblad.

Publicaties

BOOS
Christelijk geld uit Nederland helpt kolonisten bij bezetting Westoever

→ bekijk de aflevering [hier](#)

Nederlands Dagblad
artikelenreeks
→ lees de artikelen [hier](#)

De Groene Amsterdammer
Nieuwsbericht en longread
→ lees de artikelen [hier](#)

Met een Uitvoeringssubsidie gaat het team aan de slag: ze pluizen honderden nieuwsbrieven, jaarverslagen, verenigingskranten en archiefstukken uit. Op basis van hun onderzoek blijkt dat zo'n vijftien Nederlandse ANBI-stichtingen jaarlijks honderdduizenden euro's bijdragen aan de illegale Israëlische kolonisatie van de Westelijke Jordaanoever. Eén stichting, Christenen voor Israël (Cvi), is hoofdfinancier van een nieuwbouwwijk in een illegale nederzetting waarvoor het driehonderdduizend euro heeft bijgedragen. Een andere stichting, Stichting Israel Heartland, biedt zelfs aan om wapens te financieren voor kolonisten.

Een deel van het onderzoek vindt plaats op de Westoever. Wat houdt de Nederlandse hulp nu echt in voor de mensen daar en hoe wordt het geld besteed? De journalisten bezoeken nederzettingen die gedeeltelijk of geheel met Nederlandse donaties zijn gefinancierd en spreken kolonisten: "Je moet geluk hebben een kolonist te treffen die vrijuit praat. Veel kolonisten zijn trots, maar ook ontzettend achterdochtig. We stelden een reisschema op en begonnen met de plekken die voor ons het belangrijkste waren te bezoeken. Op de eerste dag weet niemand namelijk nog dat je daar bent. Daarna is het aftasten en moet je flexibel zijn. Elke dag veranderden onze plannen wel.", aldus Van der Woude.

Over de samenwerking met BOOS en het Nederlands Dagblad is Van der Woude enthousiast: "Het is een ongebruikelijke samenwerking die ontzettend goed heeft uitgepakt. Op verschillende manieren hebben we elkaar versterkt. Het team van BOOS stuurde op belangrijke momenten de onderzoeksvraag en methodes bij. De journalisten van het Nederlands Dagblad hielpen met contextualiseren door uit te leggen hoe dit onderwerp ligt binnen de gereformeerde gemeenschap: welke standpunten doen ertoe, wat voor acties stuiten op weerstand. Dat heeft onze producties scherper gemaakt."

De uitkomsten van het onderzoek maken veel los, zo is te lezen in het [impactverslag](#) van Investico: "Na onze onthullingen werd de fiscaal voordelige ANBI-status van Israel Heartland ingetrokken en de bankrekening opgeheven. Meerdere ChristenUnie-leden publiceren een open brief in het Nederlands Dagblad met daarin de oproep aan hun partij om de banden met Cvi te verbreken", schrijft Thomas Muntz, hoofdredacteur van Investico.

Bovendien wordt het onderzoek breed opgepakt door zowel landelijke als internationale media: "Een uitzending van het radioprogramma OVT neemt ons onderzoek als uitgangspunt, en ook in berichtgeving in de NRC, Omroep Gelderland en de Volkskrant, radioprogramma's als het Radio 1 Journaal, Spraakmakers en op FunX wordt het onderzoek besproken. Al Jazeera maakte een video over onze bevindingen. Daarnaast vormde het artikel aanleiding

voor een live radiodebat tussen Chris Stoffer (SGP) en Kati Piri (PvdA)."

Het hoogtepunt voor Van der Woude zelf is de verschijning van een opiniestuk in het Reformatorisch Dagblad, waarin de schrijver een kritischere houding eist van gereformeerd Nederland.

"Het feit dat er juist in die krant een opiniestuk verschijnt van iemand uit de gereformeerde gemeente zelf vind ik het allermooiste. We hoopten een genuanceerd en fatsoenlijk stuk te maken waardoor ook het gesprek op gang zou worden gebracht in de christelijke gemeenschappen van Nederland, en dat lijkt te zijn gelukt."

Niet alleen brengen de publicaties het maatschappelijk debat op gang, ook heeft Van der Woude kennis, contacten en inzichten opgedaan die zijn journalistieke praktijk versterken. "We hebben door onze reis naar Israël zo'n groot netwerk opgebouwd dat we razendsnel nieuwe lijntjes kunnen uitzetten en uitpluizen. Ook weet ik nu nog beter hoe ik politiek-maatschappelijk complexe onderzoeken en samenwerkingen aanpak." Zijn tip aan beginnende journalisten voor een succesvolle journalistieke samenwerking? "Check 1-op-1 bij elkaar in: hoe gaat het? Waar zit je over in? Wat vindt je hoofdredacteur ervan? Blijf communiceren, net zoals bij elke relatie eigenlijk."

Foto: Roos Trommelen

Allart van der Woude (1994) is freelance onderzoeksjournalist bij Investico en schrijft onder andere over de rol van Nederland en Nederlanders in het Israël-Palestina conflict.

Ingrid Harms Stipendium

In 2025 selecteerden we de derde stipendiaat van het Ingrid Harms Stipendium: Lisa Arnold, die werkt aan een longread over eenzaamheid. Ook in 2025 verschenen de publicaties van de eerste twee stipendiaten: die van Eva Peek, over Oekraïense vrouwen in oorlogstijd, en die van Jantine Jongebloed, over abortus. Beide publicaties werden gepresenteerd tijdens drukbezochte publieksavonden in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam, georganiseerd door publicerend partner Vrij Nederland. Het stipendium werd in 2023 gelanceerd om gedurende tien jaar elk jaar een journalist de kans te geven aan een publicatie te werken in de sociale en diepgravende stijl van Vrij Nederland-journalist Ingrid Harms (1947-2021). Het stipendium is een samenwerking tussen het Fonds BJP, Vrij Nederland en Han Nefkens, initiatiefnemer en financier, met nauwe betrokkenheid van Hansje Quartel, weduwe van Harms.

Coaching

Sinds 2023 kan de beoordelingscommissie bij een toekenning binnen de Regeling Projectsubsidies adviseren aanvullende coaching toe te kennen. Dit kan op uiteenlopende gebieden gebeuren: van storytelling tot datajournalistiek, van een gestructureerd boekplan maken tot inhoudelijke sparring. In 2025 werd zeven keer een coach aan een aanvrager gekoppeld. Inmiddels is er een pool van veertien coaches met uiteenlopende achtergronden en expertises die journalisten kunnen bijstaan. De coachingstrajecten worden positief geëvalueerd door zowel coaches als aanvragers. Daarom bekijken we of we de coaching vanaf 2026 vaker, en ook op verzoek van de aanvrager, kunnen toekennen om deze mogelijkheid een impuls te geven.

Journalistiek+

In 2025 zijn binnen de ronde 'Bereik je doelgroep met jouw journalistieke onderzoek' drie projectsubsidies toegekend. De drie projecten mondden alle drie uit in een live journalism-voorstelling. De maakbare neushoorn van journalist Jasmijn Apte en Onkreukbaar op de Zuidas van journalisten Joost van de Loo en Frederique de Jong speelden in 2025 op diverse plekken in het land, onder andere tijdens de Dutch Design Week. In de ronde gericht op online publieksbereik subsidieerden we een project over de gevolgen van oliewinning in West-Afrika.

Journalist Nicole Terborg organiseerde, met subsidie uit een eerdere ronde gericht op doelgroepenbereik, publieksavonden rond haar podcast *Kweekje, mi kwekipikin* voor kweekjes, hun families en andere betrokkenen. De opbrengst van de publieksavonden vormden de basis voor een door het Fonds BJP gesteunde tentoonstelling, die tot eind februari 2026 te zien was in Museum OSCAM in Amsterdam Zuidoost. Het Parool maakte een *artikel* over een rondleiding die er werd gegeven aan een groep ouderen uit de buurt: "Ik zeg je eerlijk: ik liep hier vaak voorbij, maar ik zag nooit iemand die ik kende, dus ik liep maar door", aldus een van de bezoekers. Het Parool concludeert dat het thema van de tentoonstelling, kweekjes, juist deze leeftijdsgroep lijkt te raken. Een andere bezoeker zegt: "Ik vind het fijn dat dit nu wordt besproken, we praten niet vaak over kweekjes. Nu zie je dat je niet de enige bent."

Eind 2025 lanceerden we een nieuwe subsidieronde voor fotografen en illustratoren, die steeds vaker te maken hebben met de impact van generatieve AI doordat beeld eenvoudig te genereren is en hun werk geregeld zonder toestemming wordt gebruikt. Met steun uit een eerdere ronde voor beeldmakers realiseerde fotograaf Ton Groot Haar in 2025 het fotoboek *De grote boom*, over Boeroes in Suriname, door NRC uitgeroepen tot een van de mooiste fotoboeken van 2025. (zie pagina 30)

Ton Groot Haar

"Van het Fonds kreeg ik het geld voor de realisatie van mijn project", aldus Groot Haar. "Dat is natuurlijk belangrijk, maar minstens zo belangrijk is het vertrouwen dat ermee gepaard gaat. Als fotograaf werk je vaak alleen. Ik geloofde in mijn project, maar wist niet of de wereld erop zat te wachten. Dat het Fonds dat vertrouwen uitsprak, gaf me energie en bevestiging. Dat is misschien nog waardevoller dan het geld."

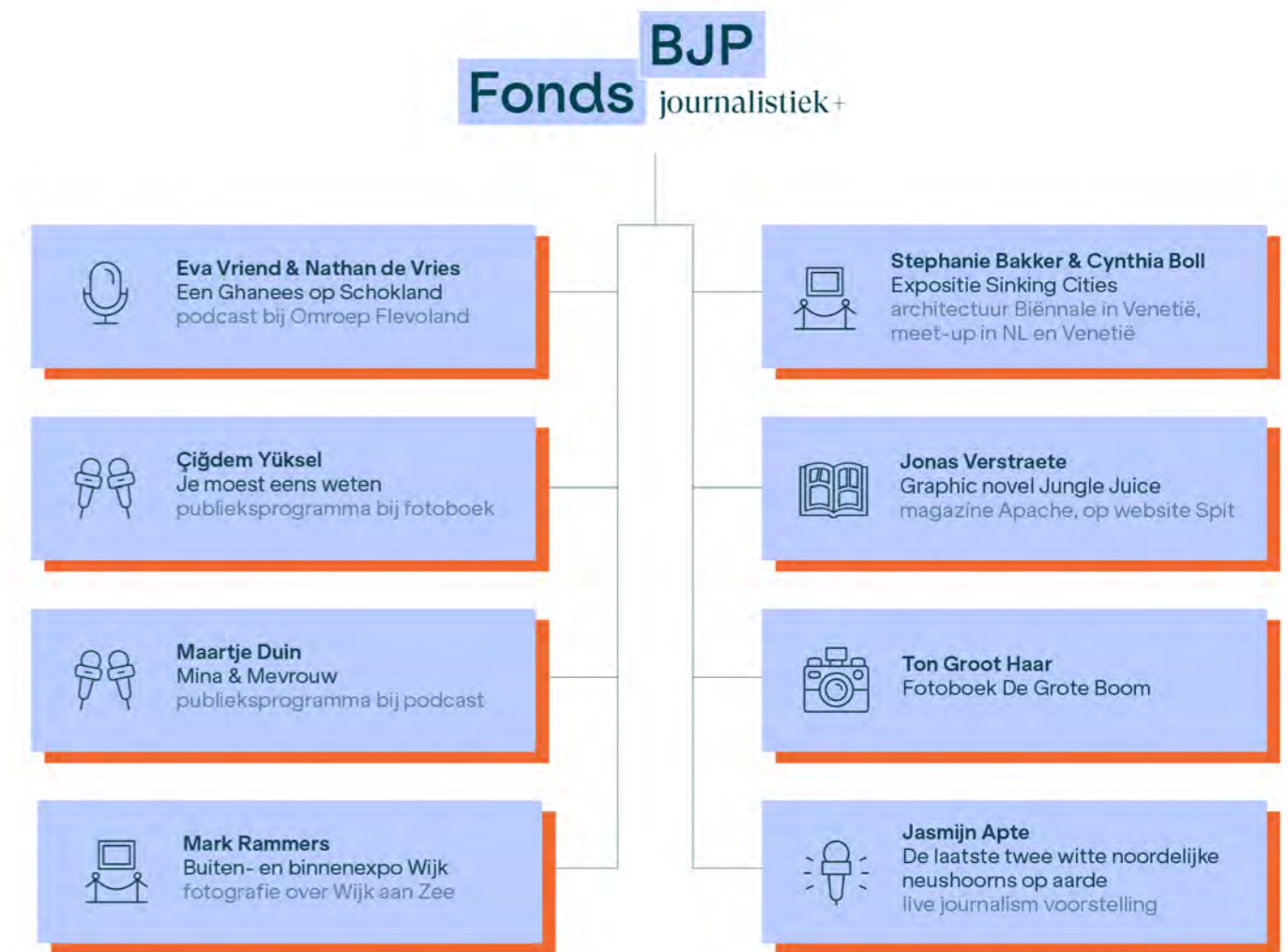
Press Play

Begin 2025 ging de allereerste editie van het Press Play-programma van start, bedoeld als springplank voor beginnende journalisten en makers met een goed idee voor een groot project, maar zonder uitgebreid netwerk. Vijftien deelnemers werkten, onderverdeeld in de trajecten audio, tekst en video, aan het aanscherpen van hun journalistieke onderzoek en pitch. Vooral het opbouwen van een netwerk en het inzicht in de werking van de journalistieke praktijk werd door de deelnemers gewaardeerd.

Een deelnemer pitchte via Press Play met succes een onderzoek bij NRC wat leidde tot een longread en een podcastaflevering. Een van de deelnemers

werkt momenteel bij 3Lab aan het uitwerken van zijn documentaire-idee. Anderen vonden via het traject stages of nieuwe ingangen bij redacties. "Dit soort kansen zijn extreem waardevol voor (jonge) makers die een afstand voelen tot de mediawereld. Onder wie ik! Press Play heeft me het duwtje in de rug en het vertrouwen gegeven als maker aan de slag te gaan", aldus een deelnemer. Eind 2025 opende de aanvraagperiode voor Press Play 2026, waarin naast de bestaande tracks ook een groep van vijf fotografen van start gaat.

Publicaties Journalistiek+

Rechteloos in Rotterdam

Saskia Klaassen
Rotterdamers
de stad zoveel
aler maken!

Foto: Frank Hanswijk

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Dossiersubsidie

Met een Dossiersubsidie duikt Saskia Klaassen zes maanden lang in de problemen rondom toegang tot het recht van Rotterdamers. Wat volgt, is niet alleen een publicatiereeks bij Vers Beton, maar ook inzichten in de rol van de journalistiek, vertrouwen van burgers in de journalistiek, en een veranderende redactiecultuur.

Publicaties

Vers Beton
Rechteloos in Rotterdam
Vijfdelige artikelenreeks

LinkedIn
nieuwsbrieven

“Deze subsidie heeft het thema toegang tot het recht bij Rotterdamers op de kaart gezet. De nieuwsbrief wordt goed gevolgd en Rotterdamers nemen spontaan contact met me op over drempels waar ze tegenaan lopen in hun contact met de overheid”, zegt Klaassen.

Het dossier ‘Rechtvaardige stad’ waar Klaassen aan werkt, bestaat niet uit één maar uit vier onderwerpen. Femicide, thuiszitters, vertrouwen in de overheid en burgemeesterslutingen. “Achteraf gezien heb ik het me moeilijk gemaakt. Maar het was ongelofelijk fijn om me in deze problemen te verdiepen en de verbanden ertussen te zien, bijvoorbeeld tussen huiselijk geweld en explosiegeweld. Ook is het schokkend om te zien hoe de woningnood al deze problemen verdiept.” Het tegelijkertijd onderzoeken van onderwerpen die op het eerste gezicht niet te lijken samenhangen, maar dat toch blijken te doen, is inmiddels een vaste werkwijze van Klaassen.

Het dossier is een onderzoek van de lange adem. Bezoeken aan rechtbanken, in gesprek met advocaten, de Rotterdamse Ombudsman en organisaties die zich bezighouden met de toegang tot het recht. Klaassen bouwt gedurende het onderzoek een steeds groter netwerk op. Bronnen op wie Klaassen mogelijk ook weer een beroep op kan doen bij toekomstige journalistieke onderzoeken.

Bovendien leidt het dossier tot veel bijvangst en voer voor vervolgonderzoeken. Resultaten die Klaassen niet allemaal kwijt kan in haar hoofdpublicaties. Zo maakt Pointer een follow-up over vrouwenopvang in Rotterdam, in het kader van de pop-up redactie Rotterdam, waarbij Pointer, Vers Beton en Open Rotterdam de handen ineenslaan. Ook besluit Klaassen de resultaten te verwerken in hapklare brokjes informatie die ze verspreidt via nieuwsbrieven en sociale media.

“Je moet goed nadenken welke informatie je waar kwijt wilt. Door het atomiseren van informatie kan ik mijn publiek zo goed mogelijk informeren.”

Hoewel de zoektocht naar gedupeerden en ervaringsdeskundigen tijdrovend is, zet het Klaassen ook aan het denken: “Als journalist ben je zoek naar iemands verhaal voor jouw onderzoek. Iemand vertelt diens meest ellendige ervaring en daarna houdt het vaak op. Hoe kan dat anders? Hoe bouw je een community, verleen je betere nazorg en zorg je dat de resultaten daadwerkelijk terecht komen bij de mensen over wie het gaat?”

Samen met de hoofdredactie van Vers Beton buigt Klaassen zich over een nieuwe journalistieke

werkwijze om de samenwerking aan te gaan met gedupeerden. Het is een zoektocht rondom de vraag: hoe bouw je een community op, zodat je de stemmen van ervaringsdeskundigen laat doorklinken in je onderzoek en verhalen. Op wat voor manier worden je verhalen er anders en beter van?

“Als lokaal medium willen we zelf verhalen zoeken en niet enkel een landelijk probleem onderzoeken op lokaal niveau. Maar om die verhalen te vinden, kan je niet anders dan samenwerken met mensen die het zelf ervaren.”

Voor samenwerking is vertrouwen nodig. “Het is makkelijk om het vertrouwen te verliezen. Als journalist moet je je daarom bewust zijn van alle stapjes in dit proces. Het vraagt een andere manier van werken om vertrouwen niet te schaden. Je moet blijven verschijnen en terugkomen bij je community.”

En dat is ook wat Klaassen doet: dit dossier stopt niet, ze blijft het volgen en houdt Rotterdamers voortdurend op de hoogte als er relevante ontwikkelingen zijn. “Het langdurig werken aan een dossier geeft mij de mogelijkheid een community op te bouwen en steeds weer terug te gaan en te blijven verschijnen.”

→ Bekijk [hier](#) de publicaties op onze website

Foto: Willem de Kam

Saskia Klaassen (1966) is onderzoeksjournalist voor Vers Beton en doet onderzoek binnen het dossier 'Rechtvaardige Stad'.

Prijzen & Nominaties

De publicaties die het Fonds BJP heeft gesteund worden met regelmaat genomineerd voor of bekroond met prijzen.

Hieronder is een overzicht van deze nominaties en prijzen te vinden.

- Regulier
- Journalistiek +

Regeling Onderzoeksjournalistiek

‘De maatschappelijke relevantie kruipt je onder de huid.’

‘In hun poëzie vinden ze woorden voor het onbeschrijflijke, daar zit geen letter propaganda of stoer gedoe bij.’

Pepijn Keppel
De Olympische Spelen
van Parijs: waar geopolitiek
en vertier samenkomen

AIPS Sport Media Awards
Longlist 2025

Kadir Lohuizen
Food for thought

Zilveren Camera
Tweede prijs storytelling '24

**Jair Stein, Jan Maarten
Deurvorst en Huda Rais**
Onaantastbaar

VPRO Gids
Top 10 podcasts 2025
de Volkskrant
Top 10 podcasts 2025
Trouw
Top 5 podcasts 2025

‘Het is de verdienste van
de makers dat het meer
dan acht uur lang
spannend blijft.’

Jelle Krings
Iron People

Zilveren Camera
Int. documentaire 2024

‘Het is niet makkelijk
om zo dicht bij dit
onderwerp te komen.
Dit is indrukwekkend
en knap in elkaar gezet.’

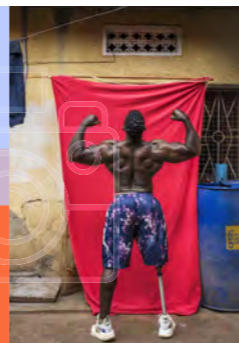
Martijn Klungel
Achter de poort

Region. publieke oproep
Gouden Regiohelden
Award 2024

Region. publieke oproep
Gouden Regiohelden
categorie verhalenverteller

Marijn Fidder
Inclusive Nation

World Press Photo
Single Image - Africa

**Romy van der Burgh, Belia
Heilbron en Anouk Kootstra**
Hoger op de ladder,
lagere straf

De Loep 2024
Signalerende journalistiek

Tijn Sadée
De clan van Orbán

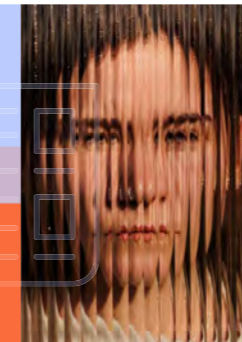
Bruseprijs
Longlist 2025

**Rik Wassens, Carola
Houtekamer, Jaap van
Heusden en Jefta Varwijk**
10 meldingen in 10 minuten

De Tegel 2024
Achtergrond

Stéphanie Bakker
Until we meet again

**Stichting Verhalende
Journalistiek**
Meesterverteller 2024

**Jaco Wilschut, Muriël
Louman en Emiel Woutersen**
Nederland niet voorbereid
op hevige regen

De Loep 2024
Opsporende journalistiek

Jesse Beentjes Doornburgh
Minderman

Bruseprijs
Longlist 2025

Mirjam de Rijk
Gekaapt door het kapitaal.
Zorg, onderwijs, wonen
en kinderopvang

Bruseprijs
Longlist 2025

Huib Modderkolk
Niemand die het ziet

De Tegel
Achtergrond
Verhalende Journalistiek
Meesterverteller 2024

Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek

‘De biografie van deze ‘virtuoze dwarsligger’ is haar meesterproef.’

‘Je vraagt je af wat er met deze kinderen gebeurt en hoe ze als volwassenen met hun verlating zullen omgaan.’

‘Je kijkt bijna door haar moeders ogen mee naar de geschiedenis.’

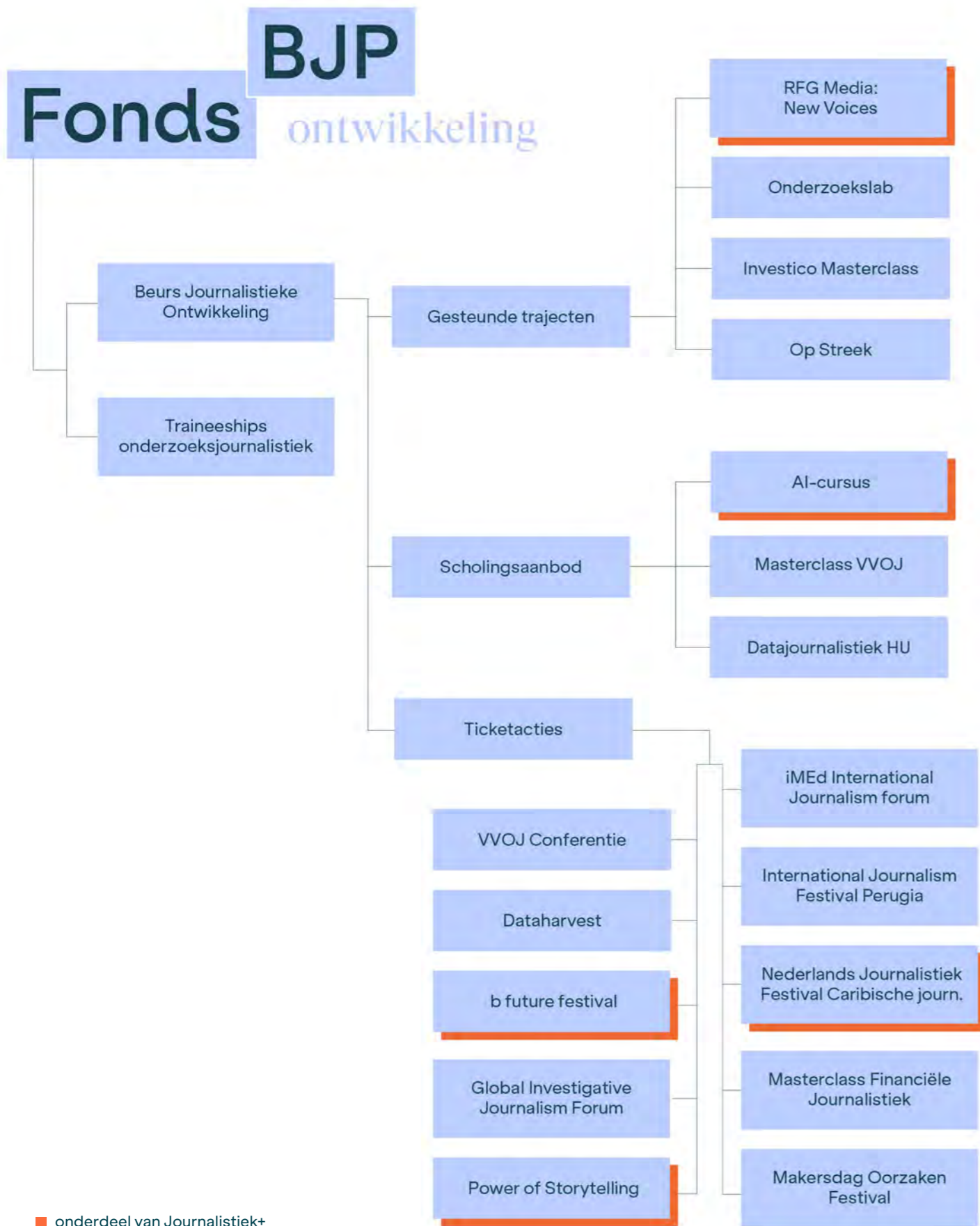
Ontwikkeling

Om professionele journalistieke ontwikkeling te stimuleren en faciliteren biedt het Fonds BJP verschillende activiteiten en regelingen. De combinatie daarvan zorgt ervoor dat er enerzijds mogelijkheden zijn voor beginnend (onderzoeks-) journalisten (door de traineeships onderzoeksjournalistiek) en anderzijds voor journalisten met meer ervaring (door de Beurs Journalistieke Ontwikkeling, eigen scholingsaanbod en ticketacties, en programma Op Streek).

Jongeren en eenzaamheid in West-Friesland
Noordhollands Dagblad
/ Dagblad voor West-Friesland

Meer dan de helft van de jongeren in West-Friesland voelt zich eenzaam. Maar wat betekent dat in het dagelijks leven? In dit project gaat Ilse van der Woude als fotograaf en schrijvend journalist in gesprek met eenzame jongeren in de regio.

onderdeel van Journalistiek+

Er is zowel ruimte voor journalisten om hun zelf geïnitieerde journalistieke ontwikkelplannen te realiseren als voor het door het Fonds stimuleren van aandacht voor professionele ontwikkeling met een gericht aanbod van scholing en tickets voor conferenties.

Vanuit Journalistiek+ werden in 2025 ook activiteiten voor professionele ontwikkeling ontplooid. Het gaat dan om activiteiten die expliciet gericht zijn op toekomstgerichte journalistiekeontwikkeling. In het overzicht van activiteiten (links) zijn deze met een oranje kader aangeduid.

Traineeships onderzoeksjournalistiek

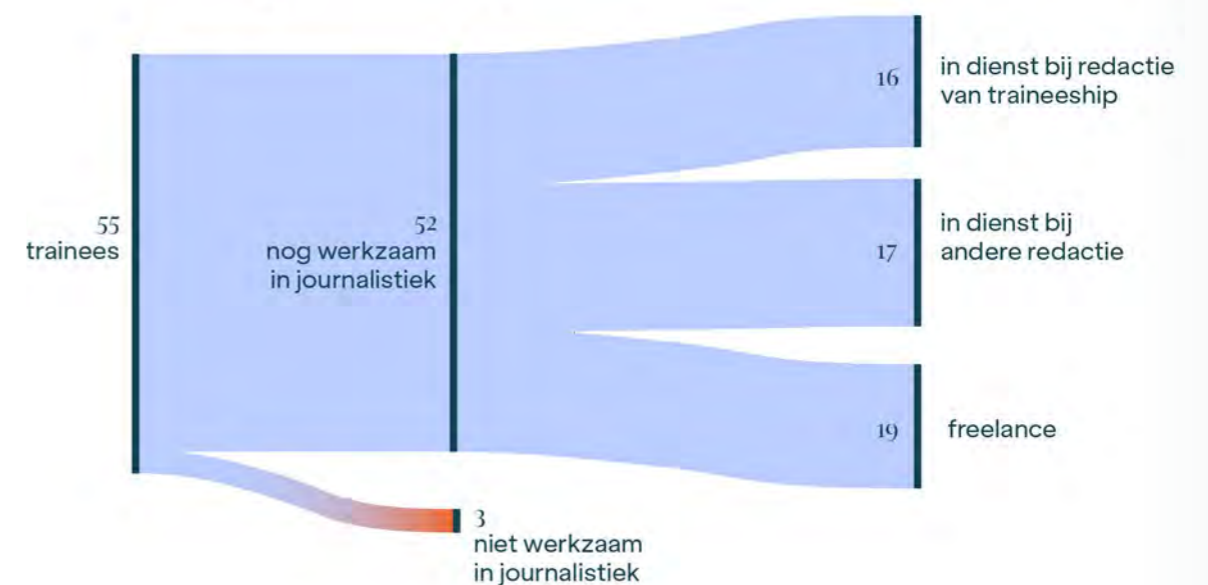
Journalisten met maximaal drie jaar werkervaring krijgen de kans zich te ontwikkelen in de onderzoeksjournalistiek door binnen het Traineeship Onderzoeksjournalistiek één of twee jaar mee te draaien op een onderzoeksredactie. Tegelijkertijd volgen zij een scholingsprogramma van het Fonds BJP om hun onderzoeksvaardigheden te versterken. Het traineeship stelt hen in staat zich te verdiepen in uiteenlopende onderwerpen, hun netwerk uit te breiden en de competenties op te bouwen die nodig zijn voor grotere onderzoeksprojecten, ongeacht of zij daarna in vaste dienst treden of als freelancer aan de slag gaan. Van de 55 trainees die tussen de eerste editie van het traineeship in 2019 en 2023 begonnen met hun traineeship, werken er 53 nog

als journalist, van wie er 16 in dienst zijn getreden op de redactie waar zij hun traineeship volgden. (zie onderaan de pagina)

In 2025 startte een nieuwe groep van 14 onderzoeksjournalisten in opleiding en begonnen 21 trainees aan hun tweede jaar. De redacties waar trainees aan de slag gaan, zijn divers van aard: lokaal, regionaal en landelijk; geschreven, audiovisueel en in vernieuwende vormen; van meer traditionele redacties tot nieuwere collectieven. (zie pagina 43) Tijdens het traineeship werken de trainees zelfstandig of samen met collega's en mede-trainees aan uiteenlopende onderzoeken en projecten. Zo leren zij het vak in de praktijk. Redacties die willen deelnemen melden zich aan bij het Fonds en lichten toe waarom zij graag een trainee willen verwelkomen. Bij de selectie laat het Fonds zich adviseren door een commissie van oud-trainees, die hun ervaring inzetten bij de beoordeling van de aanvragen. Redacties worden getoetst op de mate waarin zij een trainee een leerzame en veilige werkomgeving kunnen bieden, waarbij professionele ontwikkeling centraal staat. Na selectie verzorgen de redacties zelf de werving van een trainee. Voor trainees op kleinere redacties, of op redacties waar onderzoeksjournalistiek nog geen vast onderdeel van de werkzaamheden is, stelt het Fonds externe coaching beschikbaar.

Werkzaamheden voormalige trainees

Sinds de eerste editie van de Traineeships Onderzoeksjournalistiek gingen tussen 2019 en 2023, 55 trainees van start. Het grootste deel van hen werkt nog steeds in de journalistiek.

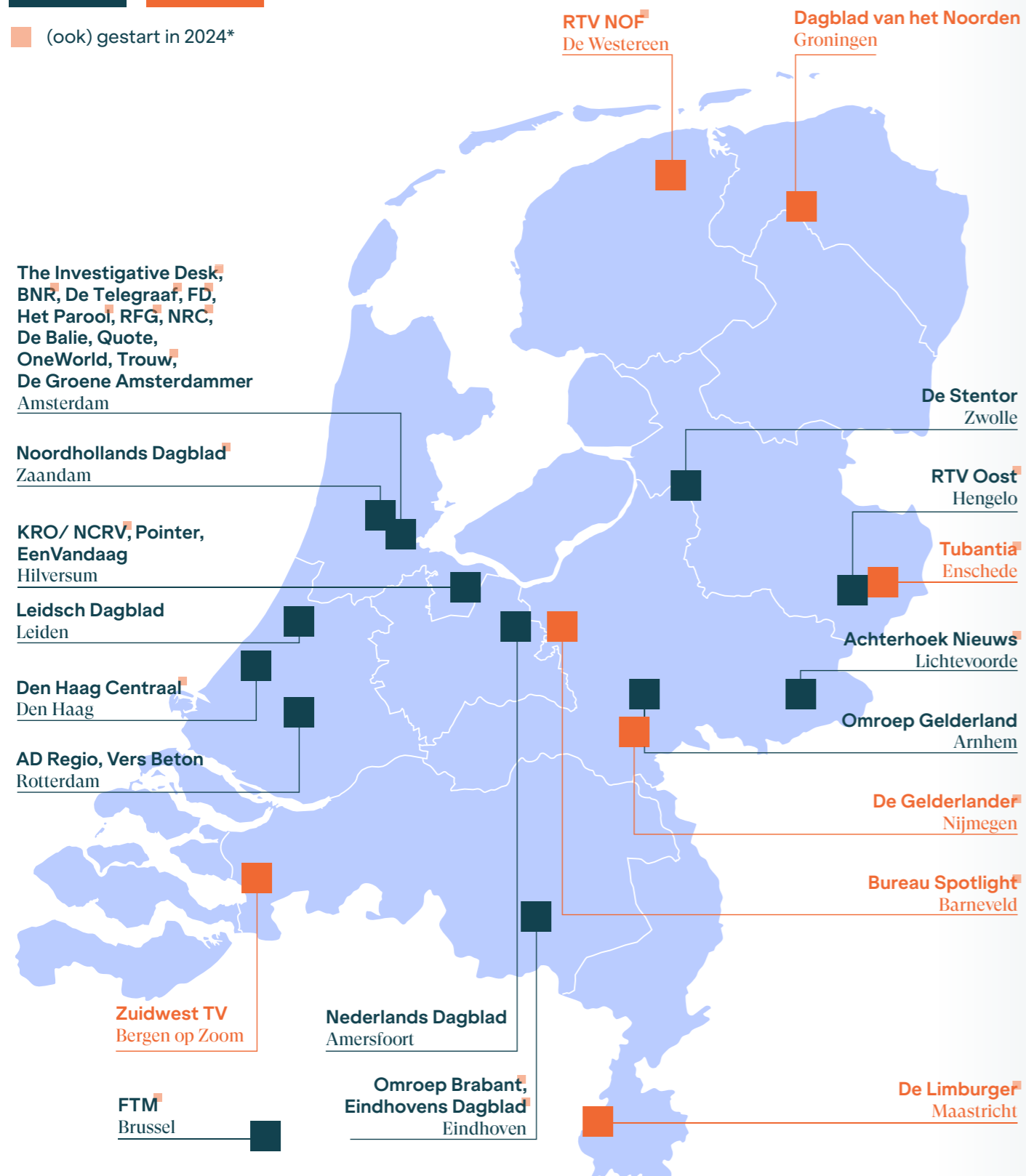
Deelnemende redacties aan Traineeships en Op Streek

De 44 traineeships zijn verspreid over 22 steden

regulier

Op Streek

■ (ook) gestart in 2024*

*Trouw, RTV NOF, Tubantia, De Gelderlander, Bureau Spotlight, De Limburger en Noordhollands Dagblad startten zowel in 2024 als in 2025 een traineeshipprogramma

Trainees aan het woord

In 2025 konden de trainees aan 18 trainingen deelnemen en konden zij zes journalistieke conferenties bezoeken. Het scholingsprogramma leverde niet alleen grote sprongen in hun ontwikkeling op maar ook impactvolle publicaties.

Guus Helle

Guus Helle werkte samen met mede-trainees Anna Dijk (De Gelderlander) en Jessica Kapelle (Bureau Spotlight en BDUmedia) aan een onderzoeksverhaal over het Gelderse busvervoer.

Voor het onderzoek bouwden ze vanaf nul een eigen database door oude busboekjes te scannen en met behulp van Google Pinpoint relevante data te extraheren. Vervolgens werden de gegevens opgeschoond en geanalyseerd in Excel, waarbij de trainee veel profijt had van de door het Fonds BJP aangeboden datatrainingen van oud-trainees Mirjam van der Puijl en Nina Eshuis. Dit tijdrovende en complexe proces resulteerde uiteindelijk, in combinatie met interviews met experts en de provincie, in een genuanceerd,

diepgaand en onthullend artikel.

Het onderzoek haalde de voorpagina van De Gelderlander en verscheen daarnaast uitgebreid in alle edities van Achterhoek Nieuws.

Luke Thomas

Luke Thomas maakte een onderzoeksproductie voor Pointer die uitgroeide tot landelijk nieuws. Het verhaal begon met een persoonlijke melding van een slachtoffer van een steekincident in Amsterdam, die na zijn aangifte nooit meer iets van de politie hoorde. De trainee onderzocht of dit incident op zichzelf stond en stuitte daarbij op een structureel probleem.

Door het opvragen en analyseren van politiecijfers over de periode 2020–2025 bracht Thomas een forse stijging aan het licht van aangiften die om capaciteitsredenen terzijde worden geschoven. De data-analyse vormde de basis voor een journalistieke samenwerking met de NOS, waardoor het onderzoek breed werd opgepikt en leidde tot landelijke media-aandacht, waaronder in radio- en tv-talkshows.

In deze productie paste Thomas met name vaardigheden toe op het gebied van data-analyse, het interpreteren en visualiseren van grote datasets, en het vertalen van cijfers naar een helder en maatschappelijk relevant verhaal.

Lisa Wessels

Lisa Wessels werkte samen met een oud-trainee Julia Bokdam (Tubantia) aan een onderzoeksverhaal over een tot dan toe onbekend incident met een opslagtank met kerosine op Schiphol. Het onderzoek begon met een tip via Publeaks en leidde, na Woo-verzoeken en analyse van interne mails, rapportages en inzet- en escalatieplannen, tot een reconstructie waaruit bleek dat sprake was van een serieus veiligheidsincident waarbij rekening werd gehouden met zware scenario's zoals brand en explosie.

Voor dit onderzoek paste Wessels voor het eerst op deze schaal vaardigheden toe op het gebied van Woo-verzoeken, werken met (vertrouwelijke) bronnen en verhalende reconstructie van complexe technische en

veiligheidskundige operaties. Het onderzoek laat zien hoe zij complexe informatie heeft doorgrond en toegankelijk heeft gemaakt voor een breed publiek.

Nadine Hoen

Nadine Hoen werkte een half jaar aan een diepgravende reconstructie van het faillissement van zonnepanelenbedrijf HyET Solar, waarmee ruim tachtig miljoen euro aan private en publieke middelen gemoeid was. Het onderzoek combineert financiële analyse (rechtbankuitspraken en faillissements- en jaarverslagen) met intensieve bronopbouw en interviews met direct betrokkenen. Daarbij moest Hoen omgaan met terughoudende bronnen en tegenstrijdige verklaringen, wat extra zorgvuldigheid vereiste.

Hoen maakte hierbij aantoonbaar gebruik van vaardigheden die zij in het traineeship heeft opgedaan, met name tijdens de trainingen interviewtechniek, rechtbankverslaggeving en het lezen en analyseren van jaarverslagen.

Ook de inspiratie en voorbeelden uit bezochte journalistieke evenementen droegen bij aan de verhalende aanpak. Het resultaat is een reconstructie die complexe financiële en technische materie toegankelijk maakt.

QUOTE

Leonie Coppes

Leonie Coppes publiceerde samen met Daniel van Kessel (Follow The Money) het onderzoeksverhaal Liever koopman dan dominee. Het onderzoek laat zien dat Nederland militaire exportvergunningen verleent aan landen waar risico's bestaan op mensenrechtenschendingen of betrokkenheid bij conflicten, waarbij Egypte een prominent voorbeeld is.

Het actuele en maatschappelijk relevante verhaal leidde tot brede impact: Coppes lichtte het onderzoek toe bij BNR en Radio 1, er werd uitgebreid over gedebatteerd in de Tweede Kamercommissie en er volgden Kamervragen.

Voor dit onderzoek paste de trainee

vaardigheden toe op het gebied van data-analyse, verhalende onderzoeksjournalistiek en doorliep ze een intensief Woo-traject.

Beurs Journalistieke Ontwikkeling

Voor de Beurs Journalistieke Ontwikkeling (BJO) kunnen journalisten die ten minste twee jaar zijn afgestudeerd of werkervaring hebben via het online formulier op de website een aanvraag indienen. Daarin beschrijven zij welke scholingsactiviteiten ze willen volgen en wat hun motivatie daarvoor is. Het kan gaan om cursussen, trainingen, meelooptrajecten of een op maat samengesteld traject dat uit meerdere onderdelen bestaat. Het Fonds kan een tegemoetkoming bieden in zowel de scholingskosten als de tijdsinvestering die met deelname gemoeid is. In 2025 dienden 148 journalisten een aanvraag in voor de Beurs Journalistieke Ontwikkeling – voor zelf samengestelde trajecten, voor door het Fonds aangeboden scholing en voor door het Fonds gesteunde trajecten. Daarvan werden 133 verzoeken toegekend, voor circa 300.000 euro, en 15 afgewezen. De aanvragen hadden betrekking op uiteenlopende activiteiten: van datajournalistiek en storytelling tot podcastproductie en OSINT, en van fotografie tot schrijftraining:

Aanvragen Beurs Journalistieke Ontwikkeling

Totaal toegekend bedrag: €300.300,-

Van de 148 aanvragen zijn er 133 toegekend

Scholingsaanbod

Omdat we zien dat veel journalisten moeite hebben om passende scholing te vinden en de kwaliteit ervan te beoordelen, hebben we in 2025 sterker ingezet op het zelf aanbieden van scholingsmogelijkheden. Zo maakten we het voor twee journalisten mogelijk een cursus datajournalistiek aan de Hogeschool Utrecht te volgen, namen zes journalisten deel aan een dagprogramma met masterclasses van de VVOJ en volgden vijftien journalisten een cursus praktische AI. Deze laatste cursus werd aangeboden vanuit het programma Journalistiek+.

Gesteunde trajecten

Binnen de pijler Ontwikkeling werken we daarnaast samen met verschillende partijen die scholingstrajecten voor specifieke doelgroepen aanbieden. Zo ondersteunt het Fonds jaarlijks de vijf deelnemers aan de Investico Masterclass, waarin zij gedurende enkele maanden intensief werken aan een eigen project. In 2025 brachten de deelnemers aan de masterclass het nieuws dat er grote regionale verschillen in rechtsbescherming zijn: zo zijn er in de Achterhoek en Drenthe nauwelijks nog sociaal zekerheidsadvocaten. In 2025 ondersteunden we daarnaast de deelnemers aan de Newsroom en het fotografitraject New Voices van RFG Media, voor journalisten en makers die nieuw in Nederland zijn. De foto-expositie die voortkwam uit de editie van New Voices van 2025 was onder meer te zien in het stadhuis van Den Haag en in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam.

Toekenningen ticketacties

75 van de 156 aanvragen zijn toegekend

Ticketacties

Daarnaast ondersteunden we journalisten in 2025 bij het bezoeken van tien verschillende relevante journalistieke conferenties in binnen- en buitenland: onder meer The Power of Storytelling in Roemenië en het toekomstgerichte b*Future festival in Bonn (beide vanuit het budget van Journalistiek+), de conferentie van de Vereniging voor Onderzoeksjournalisten in Leuven en het International Journalism Festival in Perugia in Italië. Aanmeldingen voor conferenties worden beoordeeld op motivatie en de aansluiting bij de werkzaamheden van de aanvrager. In totaal meldden zich 131 journalisten aan voor deze ticketacties, van hen konden 39 journalisten een conferentie bezoeken (*zie pagina 47*).

Op Streek

In 2025 startte de eerste editie van het nieuwe traject Op Streek. Sinds november werkt een gemotiveerde groep van acht ervaren journalisten, werkzaam op lokale en regionale redacties (zowel publiek als privaat), in het traject aan hun ontwikkeling tot onderzoeksjournalist (*zie pagina 43*). Het traject is op maat ingericht voor journalisten die al ruime ervaring hebben als regioverslaggever en die een stap willen zetten in hun ontwikkeling tot onderzoeksjournalist. Zij komen wekelijks samen voor trainingen en intervisie en worden begeleid door ervaren coaches. Deelname aan het traject zal leiden tot verdiepende publicaties bij de deelnemende media.

IDFA Project Space

Sammy Shefa Idris

“Doordat ik het traject zonder financiële zorgen kon volgen, had ik de rust en focus om me volledig op het onderzoek te kunnen storten.”

IDFA Project Space Ghassan El Hakim & Abdellah El Gour, in Tanger
Foto: Leendert Vooijce

Beurs Journalistieke Ontwikkeling

Hoe zet je een intercultureel onderzoek op en navigeer je als maker tussen twee culturen? Met deze vragen besluit Sammy Shefa Idris een subsidieaanvraag in te dienen voor IDFA Project Space NL, een ontwikkeltraject voor filmmakers. Met een Beurs Journalistieke Ontwikkeling van het Fonds BJP gaat Shefa Idris aan de slag met het filmplan voor zijn documentaire over Gnawa, de traditionele muziekstijl van de Marokkaanse Gnawa-bevolking.

Gedurende vier maanden volgt Shefa Idris meerdere workshops en groepsessies en krijgt hij individuele coaching van ervaren filmmakers. “Het traject heeft me geholpen meer gestructureerd te werken, betere vragen te stellen en mijn onderzoek vanuit meerdere perspectieven te bekijken. Mijn manier van werken voelt nu bewuster en sterker.”

Omdat de film zich afspeelt tussen twee werelden, Nederland en Marokko, reist Shefa Idris voor het doen van onderzoek af naar Marokko. “Dit is mijn eerste project buiten Nederland, waardoor het hele proces van heen en weer reizen tussen Nederland en Marokko op zich een nieuwe vaardigheid was. Ik heb geleerd hoe ik research opbouw in twee landen tegelijk, hoe ik verschillende culturele contexten naast elkaar begrijp en vertaal en hoe ik mijn journalistieke aanpak flexibel kan aanpassen aan elke omgeving.”

Shefa Idris spreekt veel betrokkenen, zowel in Nederland als Marokko, en werkt het filmplan gedurende het traject verder uit. “Het inhoudelijke onderzoek gaf me nieuwe vormelijke inspiratie. Doordat ik journalisten, kunstenaars en muzikanten uit de diaspora sprak, ontstonden er nieuwe ideeën over stijl, structuur en de visuele taal van mijn documentaire. Die inhoudelijke verdieping werkt direct door in mijn creatieve keuzes.”

Nu er dankzij deelname aan de IDFA Project Space NL een sterke basis staat, gaat Shefa Idris de komende maanden verder aan de slag met het project. “De beurs heeft me de ruimte, tijd en middelen gegeven om mijn vaardigheden serieus te verdiepen en mijn project naar een hoger niveau te tillen.”

Foto: Eva Oosterveld

Sammy Shefa Idris (2001) is afgestudeerd aan de Nederlandse Filmacademie (regie documentair).

Traineeship OneWorld

Ama Boahene

“Het was een lastig onderzoek, onder andere omdat de Arbeidsinspectie niet wilde meewerken. Ik ben blij dat we hebben doorgezet. Ons onderzoek legt iets bloot wat impact heeft op een grote groep mensen en ik vind het belangrijk dat deze werkwijze naar buiten is gebracht.”

Foto: Nine Fluitsma

Traineeship Onderzoeksjournalistiek

In januari 2025 gaat Ama Boahene met steun van het Fonds BJP aan de slag als trainee onderzoeksjournalistiek bij het journalistieke magazine OneWorld. Boahene duikt onder andere in de werkwijze van de Arbeidsinspectie en de omgang van het gevangeniswezen met transvrouwen. Een traineeship met veel afwisseling: “Niet alleen heb ik veel vrijheid eigen onderwerpen te kiezen, ook kan ik experimenteren met nieuwe onderzoeksmethoden.”

Een van die onderzoeksmethoden is OSINT (open source investigations), waarbij op basis van openbare bronnen journalistiek onderzoek wordt verricht. Hoe gebruik je het internet om mensen te vinden? Boahene volgt een OSINT-training als onderdeel van het door het Fonds georganiseerde scholingsprogramma.

Boahene doet vooral onderzoek naar mensen in kwetsbare posities. Een belangrijke vraag daarbij is: hoe ga je om met kwetsbare bronnen? “Ik heb geleerd dat je als journalist de tijd moet nemen. Neem bronnen mee in je intenties, wat je met de resultaten gaat doen en wat de eventuele risico's zijn na publicatie. Vooral bij mensen die niet bekend zijn met de media vind ik het belangrijk dat ze goed weten waartegen ze ‘ja’ zeggen.”

Eerder onderzoek van Boahene gaat over de dubbele

pet van de Arbeidsinspectie in hun omgang met ongedocumenteerde werknemers. Samen met Jasmijn Huisman, trainee onderzoeksjournalistiek bij De Groene Amsterdammer, onthult Boahene dat de Arbeidsinspectie samenwerkt met de Vreemdelingenpolitie, en welke schade dat oplevert voor ongedocumenteerde arbeidsmigranten.

Het is de eerste keer dat Boahene met een andere journalist aan een groter onderzoek samenwerkt: “Een groot onderzoek in je eentje is natuurlijk best intens; je komt altijd nieuwe obstakels, vragen of twijfels tegen. Soms heb je ook heftige gesprekken en dan is het fijn dat je er met iemand over kunt praten die net zo betrokken is. Ook werk je met twee personen natuurlijk twee keer zo snel en heb je ook meer ideeën. Daar worden onderzoeken beter van.”

Foto: Lara Meguid

Ama Boahene (1997) is presentator voor Omroep Zwart en schrijft als onderzoeksjournalist voor OneWorld over thema's als klimaatrechtvaardigheid, transrechten en migratie.

Versterking

Olivier van Beemen won op zaterdag 14 juni 2025 de achtste editie van de Brusseprijs voor zijn boek Ondernemers in het wild. De Brusseprijs is de jaarlijkse prijs voor het beste Nederlandstalige journalistieke boek. De winnaar wordt geselecteerd door een jaarlijks wisselende jury. Foto: Lotte Kwant

Naast de subsidies en beurzen voor projecten en de ondersteuning voor professionele ontwikkeling zet het Fonds ook in op versterking van de journalistieke praktijk van journalisten, en daarmee die van het veld.

Brusseprijs

De Brusseprijs voor het beste journalistieke boek van 2024 werd in juni 2025 uitgereikt aan Olivier van Beemen, voor zijn boek *Ondernemers in het wild*, waarin hij het verhaal vertelt van een groep witte 'weldoeners' die het natuurbeheer in verschillende Afrikaanse landen hebben overgenomen. Van Beemen was de eerste Brussewinnaar die de nieuwe bokaal in ontvangst mocht nemen, ontworpen door kunstenaar Mark Brusse, zoon van de naamgever van de prijs, journalist M.J. Brusse (zie pagina 56).

De jury

De jury prees de werkwijze van Van Beemen: "Dit boek is een knap staaltje onderzoeksjournalistiek. Hij neemt het op tegen een rijke, neokoloniale onderneming die zonder scrupules haar macht uitbreidt via wildparken in Afrika. Van Beemen legt een lucratief circuit bloot dat doorgaans aan het oog wordt onttrokken. Hij heeft gebruik gemaakt van alle denkbare instrumenten uit de journalistieke gereedschapskist. Ondanks actieve en zelfs intimiderende tegenwerking liet hij zich niet uit het veld slaan. Van Beemen is er ruimschoots in geslaagd een schimmige wereld te ontsluiten voor een breed publiek."

Immiddels is een nieuwe jury, onder voorzitterschap van Saskia Jonker, journalist en chef bij het Financieel Dagblad, van start gegaan met het lezen van de inzendingen van 2025. In juni 2026 wordt de prijs uitgereikt, wederom in een live uitzending van NOS Met het Oog op Morgen vanuit De Rode Hoed in Amsterdam.

Company.info

De toegang die het Fonds journalisten sinds 2023 op projectbasis geeft tot **Company.info** werd in 2025 voortgezet. In **Company.info** is allerlei informatie uit databases zoals de Kamer van Koophandel en het Kadaster verzameld en gekoppeld. Het is daarmee is een waardevolle datajournalistieke tool voor onderzoeksjournalisten die voor freelancers vaak te kostbaar is om in te zetten.

Samenwerkingsworkshops

In 2025 organiseerden we twee edities van de samenwerkingsworkshop, die we in 2024 voor het eerst organiseerden voor de trainees onderzoeksjournalistiek, alumni uit het traineeprogramma en studenten onderzoeksjournalistiek aan Thomas

More in het Vlaamse Mechelen. Gezien het succes van die eerste workshop herhaalden we die niet alleen voor de (oud-)trainees, maar ook voor een groep van geïnteresseerde journalisten werkzaam in dienst of als freelancers. Als resultaat van de workshop publiceerden Peer van Tetterode, trainee van de regionale kranten die onder Mediahuis West vallen (Noordhollands Dagblad, Haarlems Dagblad, Gooi- en Eemlander, Leidsch Dagblad), Iris Kuipers van RTV Oost, Guus Helle van Achterhoek Nieuws en Lara de Kluizenaar van De Twentsche Courant Tubantia een groot gezamenlijk onderzoek naar de kwetsbaarheid van onze waterwerken, bijvoorbeeld voor cyberaanvallen. De twee workshops leidden niet alleen tot versterking van de vaardigheden van de individuele deelnemers maar ook voor uitwisseling en samenwerking, ook tussen journalisten werkzaam voor publieke en private partijen.

Sessie mentale gezondheid VVOJ Conferentie

In de journalistiek is er niet altijd voldoende aandacht voor de meest basale kwetsbaarheid van het journalistieke vak: die van zichzelf als mens achter het werk. In samenwerking met The Self-Investigation organiseerde het Fonds tijdens de VVOJ Conferentie in Leuven een drukbezochte sessie waarin journalisten met elkaar in gesprek gingen over hoe zij signalen van bijvoorbeeld overwerkt zijn kunnen herkennen en zichzelf én elkaar kunnen ondersteunen. Op de site van het Fonds is een terugblik te lezen.

Fondsvinder voor journalisten

In 2025 werd de in 2024 gelanceerde Fondsvinder voor journalisten verder ontwikkeld. Met de vinder kunnen journalisten

en journalistieke makers passende subsidies voor hun projecten of scholing vinden. Omdat diepgaande journalistieke producties veel tijd en middelen vereisen, biedt de Fondsvinder een handreiking om lokale, regionale en landelijke financieringsmogelijkheden te ontdekken. De Fondsvinder maakt gebruik van een gecontroleerde en geverifieerde database, waarbinnen de gebruiker door een reeks vragen over de inhoud van het journalistieke project wordt geleid naar één of meerdere suggesties voor een fonds of subsidieregeling. Fondsvinder voor journalisten is ontwikkeld door Studio Winegum, op initiatief van

Fonds vinder
voor journalisten

Fonds BJP. In het eerste half jaar van 2026 wordt een aanvullende vinder gelanceerd, namelijk de Scholingsvinder voor journalisten, die journalisten helpt bij het vinden van passende journalistieke (bij) scholing en daarin ook inspiratie kan bieden.

Inspiratietraject Nieuw Mediagebruik en podcast Perspectief

Een aanbeveling van het Commissariaat voor de Media naar aanleiding van het Digital News Report 2025 luidt: kijk vooruit en zorg dat nieuwsmedia relevant blijven voor iedereen. Het rapport laat zien dat toegang tot, interesse in en vertrouwen in nieuws dalen. Online nieuwsconsumptie, big tech en algoritmes spelen daarin een grote rol. Die verandering stelt nieuwe eisen aan journalisten: hoe bereik je doelgroepen die afhaken? Welke kansen bieden nieuwe technologieën? En welke vertelvormen werken? Met het inspiratietraject Nieuw Mediagebruik boden we in 2025 vijftien freelance journalisten handvatten om nieuwe mediagebruikers te bereiken en te betrekken. Doel was hen uit te rusten met kennis en tools om hun publiek te vinden en te behouden.

‘Het traject heeft voor mij vooral de drempel verlaagd om verhalen te maken in media of op platforms waar ik minder bekend mee ben.

En het heeft me aan het denken gezet over journalistiek waarin ‘het publiek’ een betekenisvollere rol speelt’, aldus een deelnemer.

Tijdens het traject is ook de podcast Perspectief opgenomen, waar in vijf afleveringen wordt gereflecteerd op het veranderende medialandschap en het bereiken van jongere doelgroepen. Door middel van deze podcast kon een groter publiek zijn voordeel doen met de inzichten die tijdens het traject opgedaan werden. Het programma sloten we af met de lancering van de projectsubsidieronde voor online mediaproducties.

Brusselprijs: van inzending tot winnaar
5 juryleden kozen een winnaar uit 213 ingezonden titels

1
winnaar

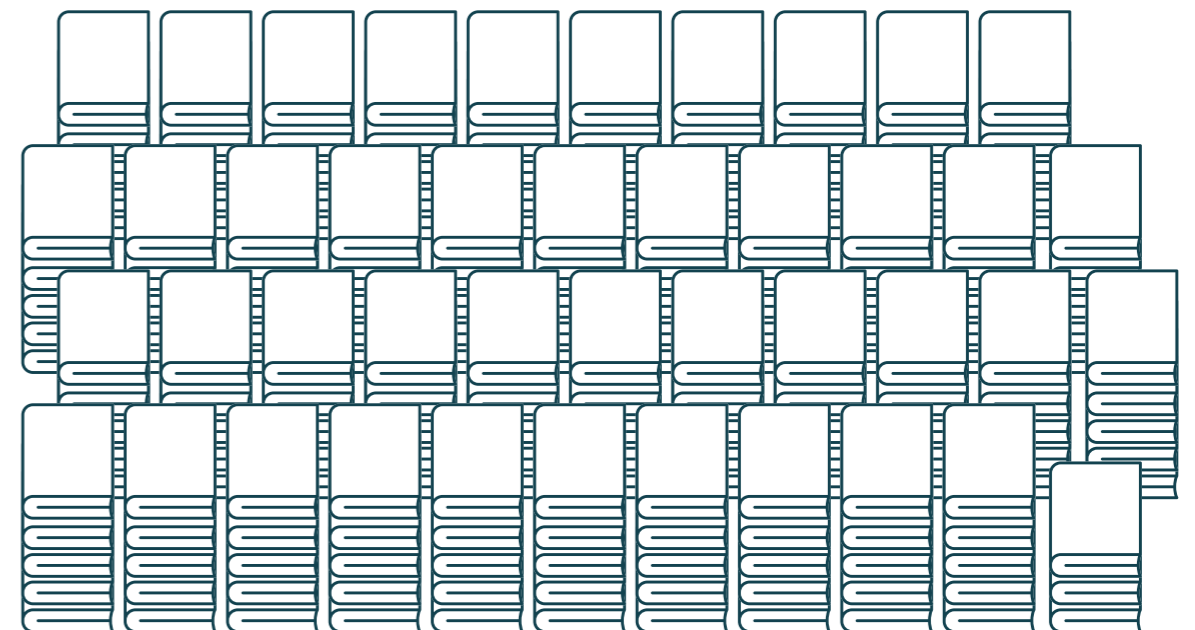
5
shortlist

17
longlist

213
inzendingen

Live journalism

Jasmijn Apte

Apte tijdens de voorstelling Tot Hier en Verder in rijksmonument Dat Bolwerck in Zutphen

Journalistiek+

Wetenschappers proberen met kunstmatige embryo's de bijna uitgestorven noordelijke witte neushoorn te redden. Als we door middel van technologie uitsterven van een diersoort kunnen terugdraaien, wat zegt dat dan over ons als mens? Die vraag staat centraal tijdens de live journalism voorstelling 'Tot hier en verder' die journalist Jasmijn Apte met een Journalistiek+ subsidie heeft ontwikkeld.

In de voorstelling neemt Apte het publiek mee in de verschillende opvattingen over kunstmatige reproductie van bijna uitgestorven dieren. "Er zitten zoveel kanten aan het verhaal", zo vertelt Apte. "Europese kolonisten, onder wie Nederlanders, speelden historisch gezien een grote rol in de ondergang van de neushoorn. Wat betekent het als we proberen te herstellen wat we zelf hebben vernietigd? En als dat lukt, wie beslist wat of wie er in leven blijft?"

Tijdens het project houdt Apte zich naast met de journalistieke inhoud ook bezig met vragen als: hoe kan je dramaturgische methoden inzetten om journalistieke storytelling te verbeteren? Hoe vind je een goede balans tussen journalistiek en entertainment? "Je wilt natuurlijk niet dat het publiek in slaap valt", aldus Apte.

Om het publiek te betrekken, krijgt het meerdere ethische dilemma's voorgeschoteld.

"Op verschillende keuzemomenten tijdens de voorstelling stemt het publiek over stellingen als 'zou je een mammoet willen terugzien?' of 'moeten wij ons als Nederlanders druk maken om stroperijpraktijken ver van ons vandaan?'"

De bedoeling is dat het publiek, vooral jongeren tussen de 18 en 25 jaar, hun eigen mening vormt gedurende de avond. Volgens Apte leent een live journalism voorstelling zich daarvoor beter dan bijvoorbeeld een geschreven artikel. "Anders dan bij de meeste traditionele vormen van journalistiek heb ik een uur lang de aandacht; mensen kunnen niet weg of verder swipen. Ook is er veel interactie. Daarnaast kan ik als journalist vragen beantwoorden en mijn werkwijze uitleggen."

Apte ontvangt veel positieve reacties op de voorstelling. Zo blijkt de vorm van live journalism voor vele bezoekers een goede manier de complexiteit van het verhaal beter te begrijpen. Mensen zijn zich meer bewust van de veelheid aan 'perspectieven op een ogenschijnlijk eenvoudig neergezet vraagstuk', aldus een bezoeker. Ook voelen bezoekers zich meer betrokken bij het onderwerp:

"Door het interactieve word je meer geprikkeld er iets mee te doen en erover na te denken", zo reageert een andere bezoeker. Daarnaast geven sommige bezoekers aan het menselijke aspect van live journalism te waarderen: anders dan bij een geschreven artikel krijg je nu ook de mens achter de journalist te zien.

Inmiddels heeft Apte vijf voorstellingen achter de rug in Eindhoven, Zutphen, Ede, Rotterdam en zelfs in Londen.

Foto: Marijn Zweeris

Jasmijn Apte (2003) doet nu onderzoek naar live journalism als onderzoeksassistent voor het lectoraat designing journalism van Fontys Journalistiek in Tilburg.

Positionering

In Oeganda ervaren mensen met een beperking veel uitdagingen, maar er is vooruitgang: sinds 2020 bestaat er een zeer progressieve wet die discriminatie verbiedt en rechten op onderwijs en werk vastlegt. Ondanks dat er nog veel verbeterd moet worden, biedt deze ontwikkeling hoop. Een fotoreportage van Marijn Fidder

Het Fonds BJP neemt een belangrijke en centrale positie in het journalistieke veld in. We richten ons, anders dan bijvoorbeeld het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek, geheel op het ondersteunen van journalisten zelf, zowel financieel als journalistiek-inhoudelijk.

Juist de journalisten zelf weten wat onderzocht moet worden en hoe dat het beste kan gebeuren. Daarom is de uitzonderlijke positie die we hebben als onafhankelijke organisatie die met overheidssteun de journalistiek steunt van belang: onze onafhankelijkheid vergroot het vertrouwen vanuit de sector en sluit aan bij de journalistieke kernwaarden.

Internationaal is onze positie ook bijzonder: in slechts een handvol landen zijn er vergelijkbare organisaties. Journalisten waarderen de afstemming van het Fonds op de journalistieke praktijk. Enkele voorbeelden uit evaluaties:

“Ik heb het contact met Fonds BJP als zeer prettig ervaren. Zeer transparant, ik kreeg altijd snel reactie en alle medewerkers waar ik contact mee heb gehad zijn zeer hulpvaardig. Je merkt dat ze hart hebben voor 'maken' en 'makers'. Dat helpt in de onderlinge afstemming. Ik hoop zeker nogmaals de verbinding aan te mogen gaan in de toekomst.”

“Fonds BJP is uniek omdat het financiering biedt voor research. Dat doen maar weinig fondsen. Het NPO Fonds en het Filmfonds hebben weliswaar researchregelingen, maar om daarvoor in aanmerking te komen moet vaak al een aanzienlijk deel van het onderzoek zijn gedaan. Dankzij Fonds BJP kon ik deze onderzoeksfase uitvoeren zonder die kosten vooraf zelf te moeten dragen. Daarnaast werkt de steun van Fonds BJP als een belangrijk kwaliteits- en vertrouwenssignaal richting andere fondsen, waardoor zij eerder bereid zijn om ook in te stappen. Voor mij heeft deze ondersteuning daadwerkelijk het verschil gemaakt. (...) Juist met het oog op de aankomende bezuinigingen hoop ik dat Fonds BJP deze essentiële ondersteuning kan blijven voortzetten.”

Om journalistieke professionals effectief te kunnen ondersteunen, investeert het Fonds BJP nadrukkelijk in kennis van wat er speelt. Dat betekent: structureel in gesprek blijven met journalisten, journalistieke organisaties, opleidingen en fondsen – lokaal, regionaal en (inter)nationaal – en actief deelnemen aan relevante netwerken en evenementen.

Zo sluit het Fonds aan bij overleggen binnen de culturele basisinfrastructuur, sector letteren, met organisaties als Stichting Lezen, De Schrijverscentrale en De Schoolschrijver. Ook is er periodiek afstemming met publieke en private fondsen die zich inzetten voor journalistieke ondersteuning in Nederland. Daarnaast onderhoudt het Fonds contacten met journalistieke (belangen)organisaties, waaronder NLPO, RPO, NVJ, PersVeilig en Arena.

De directeur-bestuurder maakt deel uit van de internationale adviesraad van Journalismfund.eu. Voor nieuwe programma's zoekt het Fonds gericht

samenwerking met partijen met specifieke expertise, zoals BENEDMO, het Huis voor de Journalistiek en The Self-Investigation. Via de eigen regelingen is er bovendien continu contact met journalisten, hoofdredacteuren, redacties binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek en onze vaste pool van coaches en adviseurs.

Met enkele organisaties is het contact intensiever. Zo vindt periodiek overleg plaats met het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek over strategie en onderlinge afstemming. Waar het Stimuleringsfonds zich vooral richt op de journalistieke infrastructuur, concentreert het Fonds BJP zich nadrukkelijk op journalisten en makers zelf. Ook met de Vereniging van Onderzoeksjournalisten is frequent contact, onder meer rond kennisuitwisseling, publieksbereik en de jaarlijkse VVOJ Conferentie.

Heldere communicatie is essentieel, zeker nu het aantal programma's groeit en de invulling ervan soms verandert. Voor elke regeling wordt daarom een gerichte communicatiestrategie ontwikkeld. De doelgroep is breed: van starters tot zeer ervaren journalisten en van fotografen, documentaire- en podcastmakers tot non-fictieauteurs, datajournalisten, OSINT-onderzoekers en (hoofd)redacteuren. De tweewekelijkse nieuwsbrief (met ruim 2.850 abonnees – een stijging van 9 procent ten opzichte van vorig jaar – en een hoog openratio) en de website vormen de basis, omdat die directe communicatie minder afhankelijk maken van algoritmes of tussenpartijen. Sociale media worden aanvullend ingezet: LinkedIn is met bijna 5.000 volgers het belangrijkste kanaal, Instagram bereikt een snel groeiende jongere doelgroep (van 900 volgers in 2024 naar 1.790 eind 2025). Begin 2025 besloten we te stoppen met X omdat de toegevoegde waarde vrijwel nihil was geworden. Daarnaast wordt voor de communicatie samengewerkt met partners zoals de VVOJ en Villamedia, evenals met journalistieke opleidingen. Waar nodig worden betaalde campagnes ingezet, bijvoorbeeld bij vacatures.

Om laagdrempelig in contact te blijven met journalisten organiseert het Fonds een tweewekelijks online spreekuur (voorheen maandelijks), waar journalisten ideeën kunnen voorleggen, vragen kunnen stellen en kennis kunnen maken. Soms staat een specifiek thema centraal, zoals traineeships of residenties. Daarnaast is het Fonds zichtbaar aanwezig op conferenties, bij prijsuitreikingen en bij opleidingen, waar het bijdraagt met inhoudelijke sessies, gastlessen of voorlichting.

De subsidieregelingen van het Fonds worden doorlopend geëvalueerd om goed aan te blijven sluiten bij de behoeften van en bij de praktijk van journalisten. Trainees en beursontvangers beoordelen hun scholing; conferentiebezoekers geven feedback

op de bezochte evenementen. Ook journalisten die een projectsubsidie hebben ontvangen, evalueren zowel de samenwerking met het publicerende medium als die met het Fonds. Deze inzichten helpen bij de verdere ontwikkeling van de programma's en in gesprekken met mediaorganisaties, bijvoorbeeld over honorering en inhoudelijke begeleiding. Het Fonds BJP wordt door bevroagde journalisten gemiddeld beoordeeld met een 4,7 uit 5. Vooral de soepele communicatie, korte lijnen, de mogelijkheid om aanvragen in concept voor te leggen en het meedenken worden gewaardeerd.

In 2025 zijn vervolgstappen gezet in de digitale ontwikkeling. Het nieuw opgestelde privacybeleid en het verwerkingsregister werden verder uitgewerkt en binnen het team besproken. Vanuit het belang van privacy – in het bijzonder binnen de journalistiek – werkt het Fonds met een cookieloze website en worden websitebezoekers niet getrackt. De afhankelijkheid van Microsoft Teams (en daarmee van big tech buiten Europa) werd verder onderzocht, maar een volwaardig alternatief ontbreekt momenteel. Het team werkt volledig digitaal, zowel op kantoor als op afstand. In 2026 wordt het beleid voor het gebruik van AI-toepassingen door medewerkers verder ontwikkeld. Extern richt de aandacht zich op de vraag hoe journalisten zich verhouden tot digitale ontwikkelingen, waaronder de effecten van generatieve AI, de mogelijkheden van AI-toepassingen en online media.

Caribische journalistiek

In 2025 werden grote stappen gezet in de ondersteuning van de journalistiek in het Caribisch gedeelte van het Koninkrijk: Curaçao, Aruba, Bonaire, Sint Maarten, Sint Eustatius en Saba. Het Fonds startte in 2024 met een onderzoek naar de journalistiek op de Caribische eilanden, omdat we constateerden dat er vanaf de eilanden nauwelijks subsidie- of beursaanvragen werden ingediend, terwijl de eilanden wel onderdeel van het werkgebied van het Fonds zijn. We constateerden dat regelingen en werkwijze van het Fonds niet goed aansluiten op de journalistieke praktijk op de eilanden en dat de naamsbekendheid van het Fonds BJP onder journalisten op de eilanden klein was.

Om daarin verandering te brengen werd journalist en documentairemaker Wensly Francisco benoemd als expert Caribische regelingen en brachten hij en de directeur-bestuurder begin 2025 een werkbezoek aan vijf van de zes eilanden. Tijdens de werkreis werd op elk van de bezochte eilanden een openbare bijeenkomst voor journalisten gehouden waarin we in gesprek gingen over de journalistieke stand van zaken op de eilanden, de sterke punten en de behoeftes van journalisten. Ook presenteerden we tijdens die bijeenkomsten een eerste specifiek voor Caribische journalisten opgezette subsidieronde. De feedback die we tijdens de reis op de subsidieronde kregen, verwerkten we tijdens de reis. Naast de publieke bijeenkomsten voerden we gesprekken met hoofdredacteuren, media-eigenaren, journalisten en andere relevante partijen om tot een goed beeld van de journalistiek en media op de eilanden te komen.

Hoewel de specifieke journalistieke situatie van eiland tot eiland verschilt, zijn er duidelijke gemeenschappelijke inzichten. De eilanden kennen een rijke journalistieke traditie en praktijk, met sterke nieuwsjournalistiek en bevlogen makers. Daartegenover staan gedeelde uitdagingen: een gebrek aan budget – en daardoor aan menskracht op redacties. Zo zijn er geen journalistieke opleidingsmogelijkheden op de eilanden en geen mogelijkheden voor journalistieke professionalisering. Ook is er vergrijzing onder de groep aan journalisten en hoofdredacteuren, wat leidt tot zorgen over opvolging en continuïteit. Er zijn uitdagende omstandigheden voor journalisten door de korte lijnen in kleine gemeenschappen, waardoor politieke en commerciële belangen kunnen botsen met de journalistieke. Ook zijn er weinig gelegenheden zoals bijeenkomsten of conferenties voor journalisten om met elkaar in contact te komen voor professionele uitwisseling, zowel op de eilanden afzonderlijk als eilandoverstijgend. De journalistieke situatie

op Aruba wordt als volgt beschreven door jurist en journalist Luis Anibal Villegas Hernandez: “Journalisten lopen daar tegen veel beperkingen aan. Als je te kritisch bent over de overheid, word je al snel gebeld door een bewindspersoon. En ook voor advertenties is de krant mede afhankelijk van de overheid. In zo’n klein land, waar alles dicht op elkaar zit, is het moeilijk om kritisch te zijn.”

Projectsubsidies

Het Fonds constateert dat het niet al deze uitdagingen kan slechten, maar dat het wel een grote rol kan spelen in het ondersteunen van journalisten op de eilanden om hun journalistieke werk onafhankelijk te kunnen doen. Dat daar grote behoefte aan is, bleek uit het animo voor de eerste Caribische projectsubsidieronde, die bijna negentig aanvragen opleverde. Achttien ervan werden gehonoreerd en de eerste publicaties zijn inmiddels verschenen. Elk van de gehonoreerde journalisten koppelden we aan een sparringpartner, die inhoudelijk of qua vorm en structuur over het onderzoek en de publicaties mee kan denken.

Zo verscheen in 2025 de korte documentaire *Lagando bo neishi / Leaving the nest*, van Ephrayim Odor, die in beeld brengt wat het betekent voor Arubaanse studenten om in Europees Nederland te gaan studeren en welke uitdagingen dit oplevert. De documentaire wordt inmiddels vertoond op verschillende scholen, waar Odor met de leerlingen gesprekken voert over de film. → Lees [hier](#) het impactverhaal

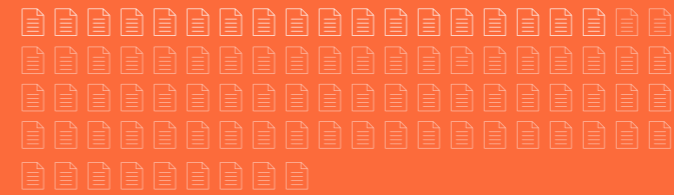
Rajesh Chintaman schreef voor *The Daily Herald* een lang onderzoeksartikel over de kwetsbaarheid van bomen op Sint Maarten, door zwakke wetgeving en snelle grondontwikkeling. Zijn artikel leidde tot strenger toezicht bij het kappen van bomen op het eiland. We vroegen Chintaman naar zijn ervaring met het Fonds BJP.

“Het gebeurt vaker dat Nederlandse fondsen ondersteuning bieden aan de eilanden. Door culturele verschillen, taalbarrières en de afstand zijn deze mogelijkheden voor ons echter vaak moeilijk toegankelijk. Mijn ervaring met het Fonds BJP werd gekenmerkt door open communicatie en transparantie. Uiteindelijk was de aanvraagprocedure erg eenvoudig en ik was verrast door de communicatie van de medewerkers van het fonds. Vooral de toevoeging van een sparringpartner was een slimme zet. Die samenwerking met hem heeft me enorm geholpen bij het structureren van mijn verhaal. (...) Op deze kleine eilanden zijn we gewend geraakt aan oppervlakkig nieuws. Deze subsidie geeft ons de tijd om dieper te graven. Bovendien hebben we vaak te maken met beperkte middelen, dus de financiële steun voor ons onderzoek is van onschatbare waarde.”

Aanvragen project Caribien

€672.000,-

In 2025 zijn **18** van de **89** aanvragen toegekend

Verdieping

Het Fonds hield in september 2025 een bijeenkomst over de Caribische journalistiek tijdens het Nederlands Journalistiek Festival (NLJF) in Deventer. De sessie ‘Een gedeelde journalistieke toekomst: de Cariben & Europees Nederland in gesprek’ bracht journalisten vanuit Caribisch Nederland en Europees Nederland bij elkaar. We nodigden meerdere journalisten vanaf de eilanden uit voor het festival, zes sprekers tijdens de sessie en vijf als bezoekers van het gehele festival, om zo gebruik te kunnen maken van de workshops en netwerkmogelijkheden die het programma bood. Dit leidde tot verdiepende gesprekken, zowel tijdens de sessie als daarbuiten. Tijdens een live opgenomen radio-uitzending voor het Bonairiaanse programma *Op volle toeren* constateerde een van de aanwezigen dat hij nooit eerder met zo’n brede vertegenwoordiging van Caribische journalisten aan tafel had gezeten. Broadcast Magazine besteedde in zijn verslag van het festival uitgebreid aandacht aan de Caribische sessie.

“De journalisten van de Caribische eilanden riepen tijdens de conferentiesessie op tot meer verbinding, kennisdeling en wederzijds begrip binnen de journalistiek van het complete Koninkrijk. Verhalen uit Curaçao, Bonaire, Aruba, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten verdienen net zo goed een plek in onze journalistiek, maar te vaak blijft verslaggeving steken in incidenten of exotische clichés.”

Vanaf eind 2025 konden journalisten en makers op de eilanden zich aanmelden voor een tweedelige online workshop audio-storytelling door podcastmaker Jair Stein. Deze workshop vond begin 2026 plaats met tien deelnemers.

In 2026 zet het Fonds BJP zijn inzet voor de ondersteuning van de Caribische journalistiek voort: tijdens een tweede werkreis in april 2026 presenteren we een nieuwe subsidieronde. Daarnaast zetten we verder in op versterking van de mogelijkheden voor professionele ontwikkeling. Ook hopen we tijdens het NLJF een nieuwe conferentiesessie over Caribische journalistiek te organiseren om zo ontmoeting en kennisdeling te bevorderen.

Leaving the Nest

Ephrayim Odor

Lagando Bo Neishi
Foto: Ephrayim Odor

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Lage vergoedingen voor journalistiek werk, het ontbreken van wetten die je als journalist beschermen en een grote afhankelijkheid van adverteerders. Toon je een kritische basishouding als journalist? Dan kan dat het begin betekenen van veel gesloten deuren, zowel professioneel als privé. Volgens journalist Ephrayim Odor, die met steun van het Fonds BJP de documentaire Lagando bo Neishi oftewel Leaving the Nest maakte, wordt onafhankelijke journalistiek op Aruba belemmert.

Publicatie

Documentaire
Lagando Bo Neishi
bekijk de documentaire [hier](#)

“We hebben meer onderzoeksjournalistiek op het eiland nodig, maar de omstandigheden zorgen ervoor dat journalisten bang zijn om de status quo te kritisch te bevragen. Naar mijn mening blijft veel ongecontroleerd doordat de juiste vragen niet worden gesteld.”

Bovendien kampt het eiland met het vertrek van jonge Arubanen die na het afronden van de middelbare school een vervolgopleiding volgen in Nederland. En precies daarover gaat de documentaire die Odor samen met zijn team maakte met een projectsubsidie van het Fonds BJP. “Aruba kampt met een brain drain. Veel van onze slimste mensen vertrekken, komen niet terug en bouwen elders een nieuw leven op. We verliezen onze talenten, kennis en cultuur. Dat is een van de grootste problemen die we op het eiland hebben.”

Waarom gaan Arubaanse jongeren weg en waarom komen zij niet terug? Met die vragen als vertrekpunt interviewt hij jongeren en hun familie op Aruba, en de Arubaanse minister van Onderwijs. Odor vervolgt zijn onderzoek in Nederland, waar hij onder andere Mariana en Eduardo volgt, een Arubaans stel dat hun leven in Nederland heeft opgebouwd. Tegen welke uitdagingen lopen zij aan en hoe gaan ze daarmee om?

Met een Uitvoeringssubsidie en daarbij behorende sparringsessies met journalist Milouska Meulens werkt Odor voor een langere periode aan zijn documentaire. Door het project breidt hij zijn netwerk uit zowel op Aruba als in Nederland en leert hij nieuwe vaardigheden.

Je eigen land achterlaten voor een betere toekomst in Nederland brengt zorgen en emoties met zich mee. Hoe je daarmee omgaat als journalist is een van de inzichten die Odor door dit project opdoet: “Tijdens de interviews op het vliegveld waarbij ik vertrekkende Arubanen en hun families interview, ben mij bewust van de emoties die op dat moment spelen. Ik vraag mijzelf af: hoe kan ik hen het beste begeleiden op dit moment? Hoe kan ik hen de camera laten vergeten en ervoor zorgen dat zij zich op hun gemak voelen? Op dat moment draait het niet om het aantal kijkers of hoe de shots eruit komen te zien. Het draait echt alleen om hen. Door dit project realiseer ik mij dat in het moment zijn heel belangrijk is om echte verhalen te kunnen vertellen. Dit inzicht neem ik mee naar al mijn toekomstige projecten.”

Na publicatie van de documentaire krijgt hij niet alleen veel belletjes en mails met positieve reacties, ook nodigen drie Arubaanse scholen Odor en zijn team uit om samen met hun leerlingen de documentaire te kijken en verder te praten over wat een vertrek naar Nederland met zich meebrengt. Bovendien zal de film worden opgenomen in de mentorprogramma's die op de scholen worden aangeboden.

Naast bewustwording over maatschappelijke thema's die spelen op Aruba wil Odor met zijn stichting *Djis Pa Hari* nieuw talent aantrekken en opleiden. Niet alleen is ontwikkeling van journalistieke vaardigheden zijn doel, ook wil hij nieuw talent bewust maken van de verantwoordelijkheid die je hebt als journalist. Hoe kan je echte verhalen vertellen die spelen en hoe breng je die op zo'n manier dat ze blijven hangen? “Er zijn nog zoveel onvertelde verhalen op het eiland. Veel mensen zijn bang die te vertellen, maar ik en mijn team niet.”

“Er zijn nog zoveel onvertelde verhalen op het eiland. Veel mensen zijn bang die te vertellen, maar ik en mijn team niet.”

Foto: Djis Pa Hari

Ephrayim Odor is een Arubaanse freelance journalist en de oprichter van de stichting *Djis Pa Hari*, een creatief mediaplatform dat verhalen brengt over muziek, cultuur en geschiedenis.

Codes

Governance Code Cultuur

Door een afgewogen combinatie van regelingen en activiteiten geeft het Fonds BJP invulling aan zijn missie: het versterken van onafhankelijke journalistiek door journalisten van vandaag te ondersteunen en bij te dragen aan de ontwikkeling van journalisten van morgen. Dat doen we met inachtneming van de Governance Code Cultuur.

Het Fonds BJP is een onafhankelijke stichting met ANBI-status, opgericht voor en door journalisten en schrijvers. Die onafhankelijkheid maakt het mogelijk snel en flexibel in te spelen op de behoeften uit het veld. Het Fonds BJP hanteert het Raad van Toezicht-model, in lijn met principe 1 van de Governance Code Cultuur. Dit model waarborgt een heldere rolverdeling tussen toezichthouders, directeur-bestuurder en commissieleden, met duidelijke afspraken over communicatie, besluitvorming en verantwoording. Reglementen, profielen, periodieke evaluaties en monitoring van governance-afspraken zijn vastgelegd (principe 4). In 2026 worden deze reglementen geanalyseerd en indien nodig herzien. Ook bezwaarprocedures, benoemingsprocedures, adviesprotocollen en de administratieve organisatie zijn intern vastgelegd en worden wanneer nodig aangepast.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat uit zeven leden. Bij de samenstelling wordt gelet op journalistieke ervaring en relevante specialistische kennis. Wanneer een termijn afloopt, kan een toezichthouder worden herbenoemd voor een tweede en laatste termijn. Na een laatste termijn wordt via openbare zitting een nieuw lid gezocht. De selectie ligt bij de zittende toezichthouders, met advies van de directeur-bestuurder. Het Fonds streeft naar diversiteit in leeftijd en culturele achtergrond en naar een evenwichtige genderverdeling (principe 8).

De Raad houdt toezicht op de processen en de realisatie van de doelstellingen, adviseert de directeur-bestuurder gevraagd en ongevraagd en treedt op als ambassadeur van de stichting. Taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in een reglement. De Raad vergadert minimaal vijf keer per jaar en voert daarnaast jaarlijks een zelfevaluatie uit (principe 7). In de vergaderingen worden naast financiële onderwerpen (jaarrekening, begrotingen en kwartaalcijfers) en activiteitenplannen en verantwoordingen ook inhoudelijke en strategische thema's geagendeerd, zoals de positionering van het Fonds in een veranderend journalistiek veld of beleid ten aanzien van impactmonitoring en -meting. Er wordt doorlopend gewerkt aan korte lijnen tussen de Raad en het team van het Fonds, om betrokkenheid

en uitwisseling te versterken, onder meer door middel van gezamenlijke inhoudelijke sessies.

Leden van de Raad van Toezicht, de directeur-bestuurder en medewerkers kunnen geen aanspraak maken op subsidies van het Fonds BJP. Voor directeur-bestuurder, medewerkers en commissieleden geldt strikte geheimhouding ten aanzien van aanvragen. Eventuele (schijn van) belangenverstremgeling wordt direct gemeld, waarna medewerkers of commissieleden zich onthouden van behandeling van de betreffende aanvraag. Nevenfuncties van directeur-bestuurder en toezichthouders worden gepubliceerd in het jaarverslag (principe 3).

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de uitvoering van de missie en doelstellingen van de stichting, werkt samen met relevante partners en ontwikkelt zich blijvend om deze rol goed te vervullen (principe 5). In beleid en uitvoering worden risico's en verschillende perspectieven expliciet meegenomen. Daarnaast draagt de directeur-bestuurder zorg voor goed werkgeverschap, passende arbeidsvoorwaarden en een eerlijk beloningsbeleid. Er is een externe vertrouwenspersoon aangewezen voor medewerkers van het Fonds (principe 6).

Adviescommissies en besluitvorming

Aanvragen worden beoordeeld door adviescommissies. Die worden door het team per vergadering samengesteld uit de pool van adviseurs, die door de directeur-bestuurder worden benoemd. Adviseurs ondertekenen een overeenkomst waarin afspraken zijn vastgelegd over vertrouwelijkheid en het vermijden van (de schijn van) belangenverstremgeling. Ook bij de samenstelling van commissies en jury's streven we naar een evenwichtige vertegenwoordiging, met oog voor gender, leeftijd, culturele achtergrond en regionale spreiding. Aanvragers wier voorstel is afgewezen, kunnen een verzoek tot heroverweging indienen. De aanvraag wordt dan opnieuw in behandeling genomen en beoordeeld door een deels anders samengestelde commissie.

Transparantie en verantwoording

Het Fonds legt jaarlijks publiekelijk verantwoording af via het bestuursverslag, dat samen met de jaarrekening en de accountantsverklaring via de website openbaar gemaakt wordt. De jaarrekening

biedt inzicht in de verschillende kostenposten. Op de website zijn daarnaast de voorwaarden en beoordelingscriteria voor aanvragen te vinden, evenals een overzicht van publicaties die met steun van het Fonds BJP tot stand zijn gekomen (principe 2).

Fair Practice Code

Het Fonds BJP onderschrijft de Fair Practice Code en zet zich actief in voor Fair Pay, Fair Share en Fair Chain – van groot belang voor een organisatie die primair werkt voor individuele (veelal freelance) journalisten. Solidariteit, transparantie, duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen vormen daarbij leidende principes in zowel de bedrijfsvoering als in de subsidierelaties en opdrachten die het Fonds aangaat.

Concreet vertaalt zich dit in heldere en marktconforme afspraken. De beloning van medewerkers en van trainees binnen het talentontwikkelingsprogramma voor onderzoeksjournalistiek is gebaseerd op de CAO Uitgeverijbedrijf. Freelance inzet wordt marktconform gehonoreerd. De leden van de Raad van Toezicht die dat willen ontvangen vacatiegeld en commissie- en juryleden krijgen een vergoeding die aansluit bij de praktijk van de rijkscultuurfondsen. Sinds 2021 werkt het Fonds met een eigen arbeidsvoorwaardenreglement (AVR).

Bij subsidietoekenningen hanteert het Fonds een basistarief voor de tijd die journalisten in een project investeren. Dit bedrag is nadrukkelijk bedoeld als tegemoetkoming – niet als vervanging van het honorarium van het publicerende medium – en is eveneens gebaseerd op de CAO Uitgeverijbedrijf, inclusief de loonontwikkeling. Door deze aansluiting worden tijdrovende projecten en scholingstrajecten toegankelijker voor een bredere groep journalisten.

Transparantie is een belangrijk uitgangspunt. De bedrijfsvoering wordt jaarlijks verantwoord in een openbaar jaarverslag. Daarnaast draagt het Fonds de Fair Practice Code uit door actief deel te nemen aan het debat over eerlijke beloning, onder meer met andere (journalistieke) fondsen en in overleg met belangenorganisaties of in het kader van journalistiek en wetenschappelijk onderzoek. Kennis en expertise worden waar mogelijk gedeeld, bijvoorbeeld met (potentiële) initiatiefnemers van vergelijkbare fondsen in Europa. Dat past ook bij de rol die het Fonds tot voor kort had als Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB), die naar verwachting zal worden verlengd. Door te investeren in scholing voor zowel jonge als ervaren journalisten draagt het Fonds bij aan een duurzaam sterke sector.

In een pluriform maatschappelijk debat is het van belang dat uiteenlopende stemmen worden gehoord. Het Fonds stimuleert daarom een journalistieke sector waarin aandacht voor diversiteit en inclusie is, met specifieke aandacht voor startende journalisten, makers met ondervertegenwoordigde achtergronden en journalisten in de regio – zowel in Europees Nederland als in de Cariben.

Aanvraag- en verantwoordingsprocedures zijn zo veel mogelijk laagdrempelig ingericht, met zo min mogelijk administratieve belasting voor aanvragers. De online aanvraagomgeving ondersteunt zowel het indienen als bij het verantwoorden van subsidies. Aanvragers kunnen vooraf advies inwinnen bij medewerkers en ontvangen na beoordeling een inhoudelijke terugkoppeling van het oordeel van de commissie. Wanneer projecten inhoudelijk of qua planning wijzigen, stelt het Fonds zich flexibel op en zoekt het samen met de maker naar oplossingen. Het Fonds kent een recoupmentregeling voor royalty's, met oog voor eerlijke beloning bij succes van publicaties.

Bij de ontwikkeling van nieuwe regelingen wordt de Fair Practice Code behandeld als voorwaarde voor criteria en in contact met aanvragers en samenwerkingspartners. Voor het eigen personeel is beleid ontwikkeld gericht op professionele ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid. Daarnaast neemt het Fonds BJP deel aan sectoraal overleg over onder meer richtlijnen voor betaling van zelfstandigen, eerlijke financiering van makers en gedragsnormen binnen de journalistieke sector.

Code Diversiteit en Inclusie

Een diverse en inclusieve journalistiek sector is geen bijzaak maar een voorwaarde voor kwaliteit. Wanneer perspectieven ontbreken, ontstaan blinde vlekken – bij publiek, redacties en beleidsmakers. Het Fonds BJP erkent daarin zijn verantwoordelijkheid en onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie. In beleid en praktijk zet het Fonds zich ervoor in dat de diversiteit van de Nederlandse samenleving zichtbaar is in activiteiten, personeelsbestand, publieksbereik en samenwerkingen. In onze werkzaamheden zetten we in op inclusief handelen: we zoeken actief naar de perspectieven die we missen, betalen mensen die vaak geacht worden ervaringsdeskundigheid zonder vergoeding te delen en hebben oog voor de mogelijke effecten van het hebben van een minderheidspositie in de sector, bij journalistieke bijeenkomsten of binnen het Fonds.

Bij de invulling van vacatures binnen het bureau wordt nadrukkelijk gekeken naar een afspiegeling van de samenleving. Toezichhoudende functies worden openbaar geworven en ook daar is aandacht voor een diverse samenstelling. Voor adviescommissies geldt dat bij de selectie expliciet wordt gelet op inclusiviteit in leeftijd, culturele achtergrond, gender(identiteit), regionale spreiding, levensbeschouwing en maatschappelijke profilering. Die pluriformiteit is essentieel om uiteenlopende journalistieke aanvragen zorgvuldig en rechtvaardig te kunnen beoordelen. Ook bij de samenstelling van jury's, waaronder die van de Brusseprijs, wordt diversiteit actief meegewogen. Het Fonds streeft ernaar een toegankelijke organisatie te zijn die de samenleving weerspiegelt. De actuele samenstelling van bureau, Raad van Toezicht, adviescommissies en jury's is openbaar via de website.

Inclusiviteit is eveneens verankerd in het arbeidsvoorwaardenreglement: vrije dagen zijn flexibel op te nemen en niet langer standaard gekoppeld aan christelijke feestdagen, en in interne en externe communicatie wordt genderneutraal taalgebruik gehanteerd.

Het Fonds werkt doorlopend aan het vergroten van de zichtbaarheid en toegankelijkheid van subsidiemogelijkheden voor een divers publiek. Nieuwe regelingen en activiteiten blijken in de praktijk vaak te leiden tot een verbreding van de doelgroep. Dit geldt in het bijzonder voor de nieuwe regelingen voor journalisten in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Journalisten met uiteenlopende achtergronden en identiteiten moeten het Fonds kunnen vinden én zich gesteund en professioneel gewaardeerd voelen door bureau en beoordelaars.

Daarom zoekt het Fonds actief contact met specifieke platformen en (belangen)organisaties en wordt waar nodig flexibiliteit betracht in procedures. Zo kunnen oorspronkelijk niet-Nederlandstalige aanvragers – onder wie inwoners van het Caribisch deel van het Koninkrijk en journalisten die nieuw in Nederland zijn – hun aanvraag desgewenst in het Engels of Papiaments indienen. Daarnaast is een steeds diversere groep publicerende platforms betrokken bij gehonoreerde projecten, waardoor ondersteunde publicaties een breder publiek bereiken: regionaal, via jongerenplatforms en via kranten en tijdschriften met uiteenlopende identiteiten en doelgroepen. De regeling Journalistiek+ heeft bovendien geleid tot ondersteuning van vernieuwende onderzoeks- en publicatievormen bij een zeer diverse groep journalisten.

Bij de in 2023 gelanceerde nieuwe website is sterk ingezet op digitale toegankelijkheid. Om informatie ook toegankelijk te maken voor mensen met een visuele of auditieve beperking, worden

socialmediabeelden voorzien van alt-teksten, video's ondertiteld en audio-uitingen vergezeld van transcripties.

Binnen gesprekken met redacties die willen deelnemen aan de Regeling Onderzoeksjournalistiek is diversiteit en inclusie een terugkerend onderwerp. Het Fonds kiest er bewust voor geen formele diversiteitseisen op te leggen aan deelnemende redacties, om onveilige situaties voor trainees te voorkomen. In plaats daarvan wordt ingezet op bewustwording via een voortdurende dialoog, met als doel het onderwerp bij redacties structureel hoger op de agenda te krijgen. Tot slot draagt het Fonds via zijn regelingen voor scholing en coaching bij aan gelijke toegang tot de journalistieke arbeidsmarkt. Door financiële ondersteuning van trajecten die anders alleen bereikbaar zouden zijn voor wie zich onbetaalde arbeid kan veroorloven, wordt deelname mogelijk voor een meer diverse groep journalisten. Zo werkt het Fonds BJP aan een inclusieve sector waarin een veelheid aan stemmen wordt gewaardeerd.

Personeel en organisatie

Het Fonds BJP werkt met een team van veertien medewerkers aan de uitvoering van de regelingen en activiteiten. Daarnaast wordt samengewerkt met een aantal externen, bijvoorbeeld voor financial control en event management. Er staat een grote groep aan vrijwilligers om het Fonds heen: in de Raad van Toezicht en de pool van adviseurs.

Team

Ultimo 2025 kende het Fonds BJP de volgende vaste personeelsbezetting:

Directeur-bestuurder

Joëlle Terburg (1,0 fte)

De bestuurder heeft één nevenfunctie, als lid van de International Advisory Board van Journalismfund.eu

Projectsubsidies

Coördinatie: Ella Kuijpers (0,89 fte)

Projectmedewerker: Zola Can (0,89 fte)

Projectmedewerker: Jan Rosseel (0,89 fte)

Talentontwikkeling

Cöördinatie: Evelien Kunst (0,67 fte)

Projectmedewerker: Mance Spoorenberg (0,67 fte)

Journalistiek+

Noortje van Dorp (0,89 fte)

Beleidsadvies & Talentontwikkeling

Tom Springveld (0,78 fte)

Beleidsadvies & Coördinatie regionale en lokale subsidieregelingen

Maaike Wind (0,78 fte)

Communicatie

Nirma Sluijs (0,89 fte)

Bureaumanagement

Iman Rabih Senhaji (0,58fte)

De formatie kende ultimo 2025 verder de volgende medewerkers:

Projectsubsidies

Liz Kruisheer (0,89 fte)

Communicatie

Mees Koningswijk (0,89 fte)

Financiële administratie

Sandra Luchtmeijer (0,89 fte)

Verder is in 2025 op freelancebasis gebruikgemaakt van de diensten van:

Communicatie

Daphne van Breemen

Olaf Stomp

Event management

Erik de Kruijff

Impact management

Eva Kiemenev

Financial control

Eddie Verhoeven

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van het Fonds BJP vergaderde in 2025 vijf keer: in april, mei, juli, september en november. In de vergaderingen werden naast de jaarverantwoording, begrotingen en financiële kwartaalrapportages, ook politieke ontwikkelingen die van belang zijn voor media en journalistiek besproken, evenals de strategie van de organisatie en relevante technische en inhoudelijke ontwikkelingen. Voorafgaand aan elke vergadering vergadert de bestuurder met de Auditcommissie en de Commissie Journalistieke Praktijk. Direct voor elke vergadering bespreekt de Raad onderling eventuele situaties van belangenverstremming vanuit nevenfuncties en hoe daarmee om te gaan, waarmee het uitgangspunt altijd transparantie en openheid is. Jaarlijks evalueert de Raad het eigen functioneren, dit jaar gebeurde dat op 4 november, onder externe begeleiding. Daarbij is onder meer gesproken over taak- en rolopvatting van de individuele leden en van de Raad als geheel, over het samenspel Raad van Toezicht en bestuurder en over de inzet van de expertises en netwerken die binnen de Raad vertegenwoordigd zijn.

De Raad kende in 2025 drie commissies: de Auditcommissie, die zich specifiek richt op financiële en HR-onderwerpen, de Commissie Journalistieke Kwaliteit, met als focus de inhoudelijke strategie en de Remuneratiecommissie, die namens de Raad de werkgeversrol voor de bestuurder vervult en in die hoedanigheid de functioneringsgesprekken met de bestuurder voert. De Raad bestond in 2025 uit de volgende leden. Ook weergegeven zijn hun nevenfuncties en hun rol in de drie commissies die de raad telt:

Lem van Eupen

2e termijn: januari 2024 – december 2026

Voorzitter & lid Remuneratiecommissie

- Lid raad van toezicht Netherlands Institute for Multiparty Democracy, NIMD;
- Lid Adviesraad Taith;
- Lid Raad van Toezicht Grafisch Lyceum Utrecht;
- Lid Raad van Commissarissen SIVON.

Hans de Clercq

2e termijn: mei 2025 – april 2028

Lid Commissie Journalistieke Kwaliteit

- Directeur Instituut voor Media van de Hogeschool Utrecht;
- Voorzitter van het Bestuur van het Domein Creative Technologies;
- Lid van de Mediaraad van NH Nieuws (Regionale omroep Noord-Holland);
- Lid Raad van Advies Hilversum Media Campus NL.

Karlijn Goossen

1e termijn: april 2024 – maart 2027

Lid Commissie Journalistieke Kwaliteit

- Genrecoördinator journalistiek 360 bij de NPO;
- Onafhankelijk onderzoeker en strategisch adviseur;
- Mede-oprichter en secretaris van stichting Huis voor de Journalistiek.

Laura de Jong

2e termijn: juni 2022 – juli 2025

Lid Remuneratiecommissie & Commissie Journalistieke Kwaliteit

- Redacteur Boeken bij de Volkskrant.

Winny de Jong

1e termijn: juli 2025 – juni 2028

Lid Commissie Journalistieke Kwaliteit

- Chef Datedactie bij NRC;
- Lid van de voorbereidingscommissie van de European Press Prize.

Joost Oranje

1e termijn: januari 2023 – april 2025

Lid Commissie Journalistieke Kwaliteit

- Genremanager Journalistiek NPO;
- Mentor bij Stichting Stimuleringsfonds Journalistiek Suriname.

Gerard Schuiteman

1e termijn: oktober 2023 – september 2026

Lid Auditcommissie

- Zakelijk directeur-bestuurder RTV Utrecht. Uit hoofde van die functie:
- (Vertegenwoordigend) Vennoot VOF Regiogroei;
- Commanditair Vennoot ORN Sales CV en CRS CV;
- Lid Overleg Regionale Omroepen;
- Directeur-bestuurder bij Omroep Utrecht Stichting, de lokale omroep voor de gemeente Utrecht.

Shuchen Tan

1e termijn: juli 2025 – juni 2028

Lid Commissie Journalistieke Kwaliteit

- Programmamaker VPRO Televisie.

Arne Westerhof

2e termijn: januari 2024 – december 2026

Lid Auditcommissie

- Uitgever en directeur van Performa Uitgeverij;
- Bestuurslid en secretaris van Stichting Haagse Historie en Erfgoed;
- Bestuurder van De Academy.

Adviescommissie

Bij de advisering over aanvragen binnen de Regeling Projectsubsidies en de Beurs Journalistieke Ontwikkeling maakt het Fonds gebruik van de kennis en expertise van externe adviseurs uit een adviseurspool. Zij ontvangen voor hun werkzaamheden een bescheiden vrijwilligersvergoeding. Per 31 december 2024 bestond die pool uit Youssef Abjj, Paulien Bakker, Ratiba Basir, Laurens Bluekens, Rowan Blijd, Jaap Cohen, Arlette Dwarkasing, Rasit Elibol, Joost Engelberts, Wensly Francisco, Claudia Hinterseer, Tim Hofman, Nina Jansen, Rocher Koendjibiharie, Yvet Maassen, Ratna Mahabier, Jacqueline Maris, Mario Miskovic, Roel van Niekerk, Elvira van Noort, Wil van der Schans, Cyril Snijders, Laura Stek, Sanne Terlingen en Misha Wessel.

De interne meldingsprocedure voor klachten en (vermoedens van) misstanden is zo ingericht dat het personeel weet bij wie ze terecht kunnen. Begin 2025 is Francine Prak als externe vertrouwenspersoon bij het Fonds van start gegaan, zij heeft kennism gemaakt met het team om haar rol toe te lichten en heeft een sessie begeleid over het vernieuwen van de gedragscode, die in 2026 wordt vastgelegd.

De trainees uit het Jong Talent-programma kunnen terecht bij Evelien Kunst, coördinator van het Talentontwikkelingsprogramma. Zij rondde daarvoor in 2022 een opleiding tot vertrouwenspersoon af en is gecertificeerd vertrouwenspersoon.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het Fonds BJP houdt zich aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). Voor de honorering van de directeur-bestuurder en de rest van het team volgt het Fonds BJP in grote lijnen de loonstructuur van de cao voor het Uitgeverijbedrijf (Dagbladjournalistiek).

De bezoldiging van de directeur-bestuurder blijft ruimschoots binnen de normen. De toezichthouders die daarvoor kiezen, ontvangen bescheiden vacatiegeld voor het bijwonen van vergaderingen. Zij kunnen na overleg met de directeur-bestuurder gemaakte onkosten declareren. Voor details zie de jaarrekening.

Toekomst

De financiering van diepgravende journalistiek, onderzoeksjournalistiek en journalistieke talentontwikkelingstaat in Nederland (en daarbuiten) al jarenlang onder druk. De verdienmodellen voor journalistiek zijn door de digitale transitie, de toenemende macht van grotetechbedrijven en de veranderende behoefte aan informatie constant in ontwikkeling en een breed toepasbare oplossing voor de krapte is er (nog) niet. Het ligt daarom in de lijn der verwachting dat de onafhankelijke steun van het Fonds BJP en andere fondsen – publiek en privaat – van onmisbare waarde zal blijven. De steun vanuit publieke middelen is van groot belang, omdat private fondsen, zowel internationaal als nationaal, hun speerpunten en aandachtsgebieden doorlopend aanpassen – zoals bijvoorbeeld afgelopen jaar gebeurde in reactie op de subsidiekortingen door USAID.

Financieel

Het Fonds is blij dat journalisten en fonds kunnen rekenen op duurzame financiering en onderzoek of en hoe eventuele andere inkomsten te verwerven zijn. Bij het aantrekken van aanvullende middelen staat de onafhankelijkheid van het Fonds steeds voorop. In de praktijk vormen de middelen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) veruit de belangrijkste inkomstenbron. Het Fonds realiseert zich dat het op korte termijn niet realistisch is alternatieve inkomstenbronnen te ontwikkelen die een eventuele beëindiging van de rijkssubsidie volledig zouden kunnen opvangen.

In 2025 ontving het Fonds BJP subsidies vanuit twee begrotingen van OCW. Vanuit de Cultuurbegroting, binnen de Culturele Basisinfrastructuur (BIS), wordt vierjarige financiering verstrekt voor de Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek (RBV). Vanuit de Mediabegroting worden middelen toegekend voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek, waaronder projectsubsidies, activiteiten voor professionele ontwikkeling en voor versterking van het veld vallen. Daarnaast ontvangt het Fonds sinds 2023 een bescheiden particuliere bijdrage van cultuurmecenas Han Nefkens voor het Ingrid Harms Stipendium. Met hem is een overeenkomst gesloten voor een periode van tien jaar.

Binnen de BIS is het Fonds BJP aangemerkt als ondersteunende instelling in de sector Letteren. 2025 was het eerste jaar van de nieuwe periode van vier jaar (2025-2028) waarvoor een subsidie van €528.900 per jaar is toegekend, exclusief loonprijsindexering. In september 2024 ontving het Fonds hiervoor de beschikking van minister Eppo Bruins. Met deze toekenning is de financiële basis voor de uitvoering van de regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek voor de komende jaren verzekerd.

Tijdens de looptijd van deze subsidie zal de culturele basisinfrastructuur worden herzien. Naar verwachting zal het stelsel vanaf 2029 in aangepaste vorm worden ingericht. Het Fonds BJP gaat hierover de komende periode in gesprek met OCW en de Raad voor Cultuur, om te bepalen welke positie het Fonds in die vernieuwde infrastructuur kan innemen. Daarbij zet het Fonds in op een positie die recht doet aan de grote rol die het inmiddels vervult. Door de uitbreiding van de regelingen ondersteunt het Fonds niet langer uitsluitend de letterensector, maar een grotere groep makers en journalisten. Ook is de ondersteuning uitgebreid van projectsubsidies naar programma's gericht op talentontwikkeling en versterking van de journalistieke praktijk, met aandacht voor zowel de behoeften van makers als maatschappelijke ontwikkelingen. De middelen voor de Regelingen Onderzoeksjournalistiek worden sinds 2018 jaarlijks

vanuit de Mediabegroting van OCW toegekend. Met ingang van de jaarrekening over 2023 worden deze middelen verantwoord in de exploitatierekening. Een deel van de middelen uit de periode 2021–2024 was ultimo 2024 nog niet besteed. Deze middelen worden in de periode 2025-2028 alsnog besteed, met een begroting en bestedingsplan op basis van het activiteitenplan en via een afzonderlijke deeladministratie. De besteding ervan wordt verantwoord in een bijlage bij de jaarrekening. In het najaar van 2025 heeft het Fonds een aanvraag ingediend voor voortzetting van de middelen voor onderzoeksjournalistiek in 2026. Ten tijde van het opstellen van dit verslag is nog niet bekend of deze aanvraag wordt gehonoreerd. In 2025 is door het ministerie aangekondigd dat er vanaf 2028 een bezuiniging op deze middelen zal plaatsvinden. De manier waarop deze korting zal worden opgevangen onderzoekt het Fonds nader in 2026. Daarbij spelen de politieke keuzes die door het begin 2026 geïnstalleerde kabinet zullen worden gemaakte belangrijke rol: over de opvolging van de adviezen van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) over de Mediawet, over de in het coalitieakkoord genoemde investering in de onderzoeksjournalistiek en over de inrichting van de nieuwe culturele basisinfrastructuur per 2029.

Van 2021-2025 had het Fonds BJP de status van Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB). Bij het opstellen van dit verslag is het Fonds met OCW in overleg over verlenging van deze status vanaf 2025. De intentie van het ministerie is om deze status te continueren. Deze voortzetting gebeurt mede op basis van een onafhankelijke externe evaluatie in opdracht van het ministerie, van de resultaten van de investeringen in onderzoeksjournalistiek in de afgelopen jaren, de impact daarvan op de sector en de rol van het Fonds BJP daarin. Deze evaluatie wordt begin 2026 uitgevoerd. Op basis van deze evaluatie hoopt het Fonds dat de DAEB-status opnieuw wordt toegekend en dat vanaf 2026 een meer structurele, meerjarige financiering voor onderzoeksjournalistiek en talentontwikkeling tot stand komt.

Tot en met 2019 ontving het Fonds 75 procent van de royalty's van boeken die tot stand kwamen met steun van het Fonds, tot een maximum van 75 procent van het uitgekeerde honorarium. In het kader van coulancemaatregelen tijdens de coronapandemie besloot het Fonds in 2020 en 2021 af te zien van deze inkomsten, zodat de opbrengsten volledig ten goede kwamen aan de auteurs, die veelal als freelancer werkten en in die periode beperkte verdienmogelijkheden hadden. Over 2022 werden in het eerste kwartaal van 2023 voor het eerst weer royalty's ontvangen. Met ingang van 2023 is de royaltyregeling aangepast voor nieuwe boekprojecten. Voor projecten die vanaf 1 januari 2023 subsidie ontvangen, geldt dat

het Fonds 10 procent van de jaarlijkse royalty's ontvangt, en alleen wanneer een oplage van 2.000 exemplaren is bereikt. Op deze manier dragen alleen commercieel succesvolle publicaties bij aan de inkomsten van het Fonds. De verwachting is dat op basis van deze nieuwe regeling de inkomsten die bij het Fonds binnenkomen uit royalty's weliswaar per boek langer doorlopen, maar lagere bedragen betreffen.

In 2025 startte het Fonds BJP met een onderzoek naar het werven van meer private externe middelen om de activiteiten uit te kunnen voeren. Dit project wordt in 2026 in overleg met het ministerie voortgezet en nader uitgewerkt.

Bestuurlijk-organisatorisch

De Raad van Toezicht heeft zeven leden. In 2025 werden twee van de zittende leden worden opgevolgd. In 2026 worden de voorbereidingen getroffen voor de opvolging van de voorzitter van de RvT en een van de leden van de auditcommissie, wier termijnen per januari 2027 aflopen.

In 2025 werd het team versterkt met een extra medewerker communicatie en een medewerker projectsubsidies. De financieel-administratieve medewerker ging een dag extra werken, om zo minder gebruik te hoeven gaan maken van de externe controller. In 2026 worden geen wijzigingen in de samenstelling van het personeelsbestand verwacht.

Inhoudelijk

Met behulp van werkgroepen met staf en In 2025 heeft het Fonds de werkwijze voor de projectsubsidies aangescherpt in verband met het toegenomen aantal aanvragen: om een eerlijker verdeling van de middelen te garanderen wordt er sinds het najaar van 2025 minder vaak vergaderd, waarbij een groter aantal aanvragen geagendeerd is. Zo kunnen aanvragen beter afgewogen worden. Verwachting is dat in 2026 het hogere aantal aanvragen zal standhouden, of wellicht verder zal toenemen, door bezuinigingen elders. Er wordt doorlopend gewerkt aan het verder ontwikkelen van de regeling, om de doorlooptijd te beperken wordt bijvoorbeeld onderzocht of er verschillende vergaderingen voor grotere en kleinere subsidiebedragen kunnen worden gerealiseerd. In 2026 worden geen geheel nieuwe activiteiten ontwikkeld, maar bestaande activiteiten worden verder doorontwikkeld, waaronder de bestaande regelingen voor projectsubsidies en professionele ontwikkeling, met als extra activiteiten

de samenwerkingsworkshop, de aandacht voor het Caribisch deel van het Koninkrijk, Op Streek, het Ingrid Harms Stipendium en Press Play.

Risico's

Het Fonds BJP onderkent verschillende risico's die samenhangen met de financiering, de organisatie en de uitvoering van de activiteiten. Deze risico's worden hieronder onderverdeeld in strategische, financiële en operationele risico's. Het Fonds monitort deze risico's en bespreekt ze periodiek met de Raad van Toezicht en relevante stakeholders.

Strategische risico's

Een belangrijk strategisch risico voor het Fonds BJP ligt in de onzekerheid over de toekomstige positionering binnen de culturele en journalistieke financiering door het ministerie van OCW en de afhankelijkheid van politieke keuzes die daarover worden gemaakt. De middelen ten behoeve van de Regeling Onderzoeksjournalistiek worden sinds 2018 jaarlijks aangevraagd en toegekend. Van 2021 tot 2025 viel deze financiering onder de status van Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB), wat enige continuïteit bood, maar geen garantie vormde voor toekomstige financiering. Of en in welke vorm deze status wordt verlengd is op het moment van schrijven nog niet definitief vastgesteld. In 2025 is met OCW gesproken over de mogelijkheden voor meerjarentoekenningen, maar die blijken helaas geen optie. Ook zal de situatie waarin het Fonds de beschikkingen over een lopend boekjaar in het betreffende boekjaar pas ontvangt hetzelfde blijven – al wordt erop ingezet dat deze beschikkingen in het eerste kwartaal verzonden worden.

Het Fonds ontvangt een meerjarige subsidie uit de culturele basisinfrastructuur (BIS) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) voor de regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek. In adviezen over de toekomstige inrichting van de basisinfrastructuur heeft de Raad voor Cultuur echter de vraag opgeworpen in hoeverre het Fonds BJP ook na 2029 vanuit deze infrastructuur gefinancierd zou moeten worden. Eventuele wijzigingen in de positionering van het Fonds binnen het cultuur- of mediabeleid kunnen daarmee gevolgen hebben voor de structurele basis van de organisatie.

De sterke afhankelijkheid van incidenteel toegekende middelen beperkt de mogelijkheden van het Fonds om langetermijnbeleid te voeren, bijvoorbeeld bij het uitbreiden van de organisatie of het aangaan van meerjarige verplichtingen richting projecten en programma's.

Om deze strategische risico's te beperken worden doorlopend gesprekken gevoerd met OCW om enerzijds goed en tijdig inzicht te krijgen in relevante ontwikkelingen en anderzijds in overleg tot goede financiële beheersmaatregelen te komen. Ook worden aanvullende financieringsbronnen verkend.

Financiële risico's

Het voornaamste financiële risico voor het Fonds BJP is de grote afhankelijkheid van incidentele inkomsten. Slechts een relatief klein deel van de baten heeft een meerjarig structureel karakter. De

subsidie uit de Cultuurbegroting van OCW voor de regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek wordt in het kader van de BIS voor vier jaar toegekend. Voor de periode 2025–2028 bedraagt deze subsidie circa €550.000 per jaar.

De middelen voor onderzoeksjournalistiek uit de Mediabegroting worden daarentegen jaarlijks toegekend. Door de uitbreiding van de middelen voor onderzoeksjournalistiek is het aandeel incidentele middelen verder toegenomen, waarbij de verhouding meerjarig structureel toegekend versus meerjarig incidenteel toegekend nu respectievelijk 10% versus 90% bedraagt.

Deze financieringsstructuur brengt onzekerheden met zich mee voor de continuïteit van de organisatie. Indien de middelen voor onderzoeksjournalistiek wegvallen, zal het Fonds lopende activiteiten moeten afronden en rekening moeten houden met kosten voor afbouw van programma's, afvloeiing van personeel en beëindiging van contracten met externe leveranciers. Met OCW is besproken dat het Fonds hierover, indien het geval zich voordoet, tijdig ingelicht wordt en dat OCW het Fonds hierin zal bijstaan.

Een aanvullende financiële complexiteit is ontstaan door de inzet van niet-bestede middelen (surplus) uit eerdere subsidieperioden. Dit heeft geleid tot een grotere administratieve complexiteit en een hogere tijdsinvestering in financiële verantwoording.

Een risico als gevolg van bovenstaande is de complexiteit die schuilt in de administratie van de verschillende subsidiestromen die verschillende looptijden en verantwoordingsvoorwaarden kennen. Om dit risico op te vangen heeft het Fonds een subsidieregister opgesteld waarin alle subsidies worden opgenomen en gemonitord.

Daarnaast is het Fonds momenteel beperkt in de mogelijkheid om reserves op te bouwen voor eventuele afwikkelingskosten van de RO-regelingen. Hoewel de algemene reserve technisch zou kunnen worden ingezet, is deze opgebouwd uit middelen uit andere regelingen en financieringsbronnen. Het gebruik hiervan kan vragen oproepen over rechtmatigheid en kan de continuïteit van de overige activiteiten van het Fonds beïnvloeden.

In 2025 heeft het Fonds in overleg met het ministerie een reservebeleid afgestemd. Ook zijn er gesprekken met OCW gevoerd over eventuele afwikkeling van subsidies en de administratieve scheiding van middelen.

Operationele risico's

De subsidie- en beursaanvragen van het Fonds BJP worden volledig digitaal ingediend via een aanvraagportaal. In dit portaal vindt ook de communicatie met aanvragers plaats. De beveiliging van persoonsgegevens en de vertrouwelijkheid van de inhoud van aanvragen zijn hierbij uitgangspunten. Een operationeel risico is de afhankelijkheid van externe leveranciers voor zowel het functioneren van het aanvraagstelsel als de opslag van gegevens. Om de verwerking van persoonsgegevens te waarborgen zijn met de betrokken partijen verwerkersovereenkomsten afgesloten die voldoen aan de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). In 2025 heeft het Fonds het privacybeleid verder ontwikkeld en vastgelegd in een AVG-register. De vervolgstappen op basis van dit register worden in 2026 voortgezet.

Intern zijn procedures voor databeveiliging vastgelegd waarvan alle medewerkers op de hoogte zijn. Teamleden en commissieleden werken allemaal met two factor authentication (2FA). Er worden periodiek back-ups gemaakt van gegevens en systemen.

Ultimo 2025 bestaat het bureau van het Fonds BJP uit veertien medewerkers, aangevuld met de inzet van vijf freelancers. In de periode tot circa 2021 werkte het Fonds met een aanzienlijk kleinere formatie. Hoewel die kleinschaligheid voordelen had op het gebied van kosten en efficiëntie, maakte zij de organisatie ook kwetsbaar bij groeiende activiteiten en verplichtingen. Met het huidige team kan het Fonds de sterk uitgebreide activiteiten uitvoeren. Om de continuïteit te waarborgen zijn werkzaamheden vastgelegd in gedetailleerde werkbeschrijvingen en plannings, zodat taken indien nodig door andere medewerkers kunnen worden overgenomen.

De groei van de organisatie heeft ertoe geleid dat meer medewerkers in loondienst zijn gekomen, waarvan een deel inmiddels een vast contract heeft. Sinds 2021 hanteert het Fonds een eigen arbeidsvoorwaardenreglement, gebaseerd op de loontabel uit de cao voor het Uitgeverijbedrijf, functiegroep Dagbladjournalisten. Het Fonds streeft naar goed werkgeverschap en een gezonde werkbalans. Medewerkers werken zowel thuis als op kantoor, waarbij voorzieningen zijn getroffen voor een veilige en ergonomische thuiswerkplek. Omdat de uitvoering van de taken op gebied van HR volledig bij de bestuurder ligt, wordt in 2026 een externe HR-expert aangetrokken voor een analyse van het beleid en om op basis daarvan aanbevelingen te formuleren. Voor eventuele uitval van werknemers is een verzuimverzekering afgesloten.

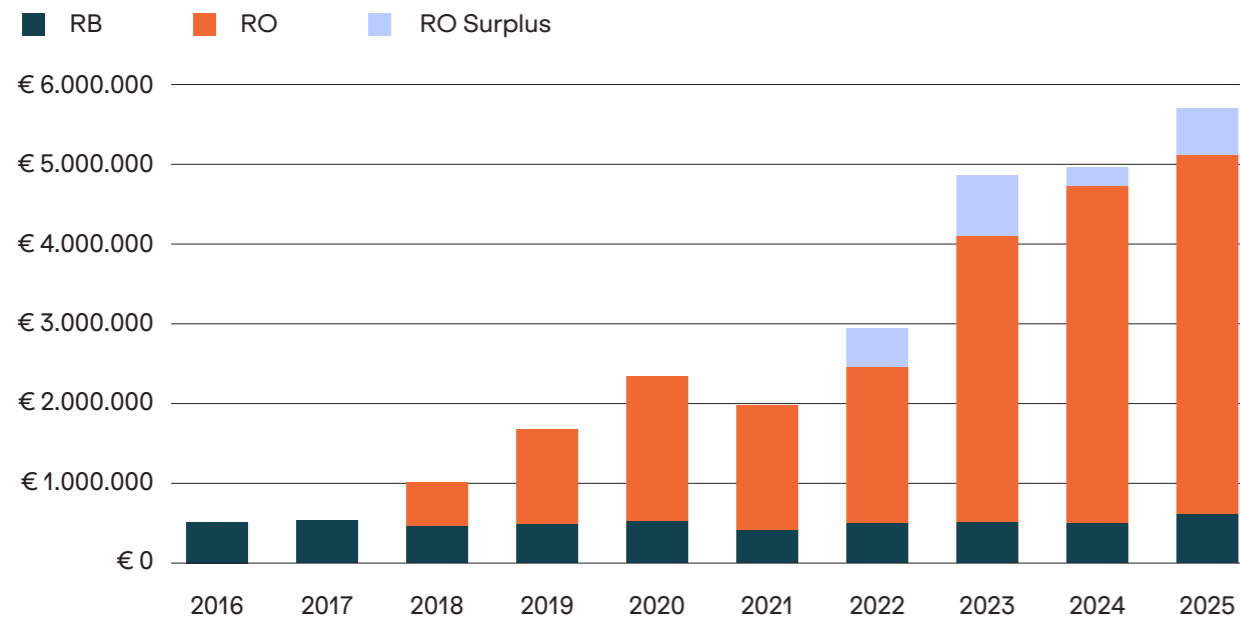
Het Fonds is aangesloten bij de BHV-organisatie van de andere organisaties op het terrein van het Letterenfonds en meerdere medewerkers beschikken over een BHV-certificaat dat zij periodiek vernieuwen.

Toelichting financiën

Het doel van het Fonds BJP is en blijft zoveel mogelijk van haar ontvangen baten te besteden aan kwalitatief hoogwaardige beeldende en verhalende journalistiek en onderzoeksjournalistiek en aan impactvolle professionele journalistieke ontwikkeling. Het Fonds krijgt daarvoor vanuit het Ministerie van OCW een tweetal subsidies toegekend. De Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek (RBV) wordt gefinancierd uit een meerjarige BIS-subsidie en komt uit de Cultuurbegroting. De middelen voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek (RO) worden ieder jaar opnieuw aangevraagd en door het ministerie beschikt en gefinancierd uit de Mediabegroting. Deze subsidiestromen worden verantwoord in de jaarrekening. De jaarrekening 2025 kent één bijlage: de verantwoording van de besteding van de nog resterende baten uit de Regeling Onderzoeksjournalistiek uit de periode 2021-2024, die met instemming van OCW nog tot en met 2028 besteed mogen worden. Deze gelden zijn in de administratie aangeduid als 'surplusgelden'.

De afgelopen tien jaar is de subsidiestroom naar het Fonds sterk toegenomen. Sinds 2018 ontvangt het Fonds BJP ook de RO-subsidie die de jaren daarna sterk gestegen is. Waar het Fonds in 2016 nog beschikte over een 0,5 miljoen euro aan te besteden subsidie is dat het afgelopen jaar ruim 5 miljoen euro geweest.

Ontwikkeling bestedingen FBJP 2016-2025

Afgelopen jaren heeft het Fonds diverse regelingen in het leven geroepen ter ondersteuning van bijzondere journalistiek, zoals residenties, dossiersubsidies, programma's voor journalistieke ontwikkeling en activiteiten voor vernieuwing binnen de pilot Journalistiek+. De toename van de regelingen en projectaanvragen heeft een hogere druk gelegd op de organisatie van het Fonds, waardoor de beheerslasten de afgelopen jaren zijn toegenomen. Hierbij wordt het doel van de subsidie niet uit het oog verloren. De beschikbare middelen zijn in eerste instantie bedoeld voor journalistieke projecten. Het Fonds is er trots op dat de organisatie en coördinatie van de regelingen en projectaanvragen nog steeds gebeurt met een kleine organisatie.

Uit de volgende tabel blijkt dat, hoewel de beheerslasten zijn gestegen, er naar verhouding in de afgelopen jaren meer middelen naar activiteiten zijn gegaan. Het Fonds is er dus in geslaagd de beheerslasten ondanks de significante toename van middelen in toom te houden. Het gros van de middelen komt terecht bij journalisten en makers.

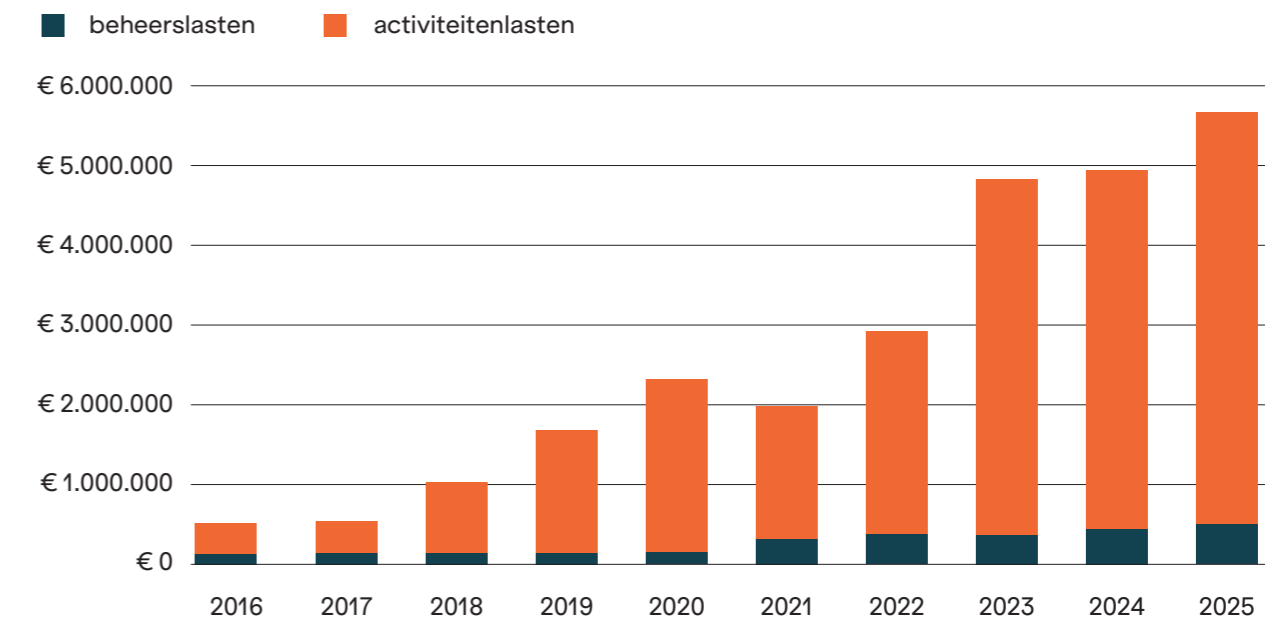
Kengetallen 2025

Kijkend naar de kengetallen 2025 is het Fonds BJP financieel gezond: er zijn geen langlopende schulden en de uitgaven vallen binnen de kaders van de beschikbare middelen. De algemene reserve is op peil, per 31 december 2025 bedraagt deze €308.420. In 2024 bedroeg deze reserve €294.970.

Het positieve resultaat uit de Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek van €13.450 komt ten gunste van de algemene reserve. De liquiditeitspositie van het fonds is licht verbeterd. De zogenaamde quick ratio (vlottende activa / kortlopende schulden) bedraagt 1,09 (2024: 1,07). De post liquide middelen is met 21,6% gedaald tot 3,4 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt door de besteding van het surplus. De solvabiliteit (eigen vermogen / totaal passiva) is 9% (2023: 7%). Onder kortlopende schulden is een post van 0,97 miljoen euro vooruitontvangen subsidie OCW opgenomen, die de liquiditeitsratio en de solvabiliteit vertekent. Voor deze subsidie geldt alleen een terugbetalingsverplichting indien er geen bestemming voor deze gelden gevonden wordt. Het Fonds is voornemens deze gelden in toekomstige jaren alsnog te besteden aan de activiteiten, waardoor de terugbetalingsverplichting vervalt en de liquiditeitsratio en solvabiliteitsratio verbeteren.

In overleg met OCW streeft het Fonds ernaar de kengetallen voor solvabiliteit en liquiditeit verder te verbeteren. De streefratio's zijn respectievelijk 10% en 1,3. Het Fonds BJP zal dit de komende jaren proberen te realiseren door de verdere besteding van het surplus. De verlaging van de schuldpositie zal de ratio's aanzienlijk doen verbeteren.

Ontwikkeling beheers- en activiteitenlasten FBJP 2016-2025

Toelichting algemeen

Het uitgangspunt is dat alle kosten die direct toerekenbaar zijn aan RBV- dan wel RO-activiteiten, ook als zodanig worden toegerekend aan RBV respectievelijk RO. Voor de resterende niet-toerekenbare activiteitenlasten geldt een verdeelsleutel van 90% RO (85% RO regulier en 5% RO surplus) en 10% RBV, naar rato van de hoogte van de subsidie-inkomsten. Deze verdeelsleutel is met het oog op de praktische uitvoerbaarheid afgerond naar hele percentages. Jaarlijks zal de hoogte worden beoordeeld, en indien de percentages significant wijzigen daarop aangepast worden. Voor de beheerslasten geldt een verdeelseutel van 75% RO en 25% RBV. Dit komt voort uit de redenering dat het Fonds BJP zijn oorsprong kent vanuit de meerjarige RBV-subsidie. Indien de RO-subsidie komt te vervallen heeft het Fonds BJP naar schatting 25% van het totale budget beheerslasten nodig voor de bedrijfsvoering om de activiteiten voort te zetten. Er worden geen beheerslasten toegerekend aan het RO-surplus. De post Vooruitontvangen subsidie OCW bedraagt ultimo 2025 €970.457 en is als volgt opgebouwd:

Vooruitontvangen Subsidie RO	2025	2024
RO Surplus 2021 – 2024	€867.320	€1.438.300
Niet bestede RO-subsidie – 2025/2026	€ 103.137	€ 0
Totaal	€970.457	€ 1.438.300

Voor de niet bestede RO-subsidiegelden over de periode 2021 – 2024 heeft het Fonds BJP een bestedingsplan ingediend om dit alsnog voor journalistieke projecten in te zetten over de periode 2025 – 2028. In 2025 is €570.980 besteed waardoor er nog €867.320 rest voor de jaren 2026 – 2028. De RO-subsidie 2025 kent een beschikkingstermijn tot einde 2026. Het niet bestede deel per 31 december 2025 wordt veroorzaakt door een additionele compensatiebijdrage van OCW die in het vierde kwartaal is toegekend. Van deze additionele toekenning van in totaal €200.000 is in 2025 € 96.863 besteed, waardoor er nog €103.137 rest per 31 december 2025. Dit bedrag zal in 2026 volledig worden toegekend aan journalistieke projecten.

Toelichting verschillen

Met het Ministerie van OCW en de accountant is afgesproken dat verschillen van meer dan 10% ten opzichte van de begroting worden verklaard, zolang deze van materieel belang zijn. Dit gebeurt voor de geconsolideerde exploitatie en waar relevant voor de gelden voor de Regeling Beeldende en Verhalende Journalistiek en de Regeling

Onderzoeksjournalistiek afzonderlijk.

Baten

In 2025 is er een totaal van €5.121.617 aan baten en €5.108.167 aan lasten. Rentebaten waren €46.305 en worden eveneens gebruikt ter dekking van de lasten. De subsidiebaten waren iets lager dan begroot. Dit had te maken met een overvraging van het bij OCW beschikbare budget, maar wordt gecompenseerd door de loon- en prijsbijstelling en de eerdergenoemde additionele bijdrage van €200.000 vanuit OCW. De royaltybaten zijn hoger dan begroot: €41.543 versus de begrote €8.000. Royaltybaten zijn afhankelijk van boekverkoppen en moeilijk te voorspellen.

Beheerslasten RO en RBV

- De kosten voor accountant en organisatieadvies zijn hoger als gevolg van incidentele kosten voor verbeteringen op de financiële organisatie (transitie en consultancy).
- De kosten voor publiciteit en communicatie zijn hoger door het toegenomen aantal regelingen met verschillende doelgroepen.
- De governance-kosten zijn hoger dan begroot, door de extern begeleide zelfevaluatie en de kosten voor de werving van twee nieuwe leden.
- De personeelslasten beheer zijn lager dan begroot. Dit wordt niet veroorzaakt door wijzigingen in salarissen of formatie maar doordat medewerkers zich meer hebben toegelegd op projecten en activiteiten waardoor de toerekening naar activiteitenlasten hoger is.

Activiteitenlasten RO en RBV

- De uitgaven voor de Brusseprijs en het Lustrum zijn hoger dan begroot, doordat ervoor is gekozen grotere events te organiseren.
- Op Journalistiek+ is minder toegekend dan begroot, dit wordt met name veroorzaakt doordat het programma in de ontwikkelingsfase verkeert;
- De kosten voor traineeships onderzoeksjournalistiek zijn lager dan begroot, omdat enkele traineeships die oorspronkelijk voor 2025 waren begroot, in het afgelopen jaar zijn toegekend en verantwoord.
- De kosten voor coaching zijn lager dan begroot. Deze regeling is nog niet zo lang van kracht en geniet nog geen brede bekendheid.
- De kosten voor ontwikkeling advies, onderzoek en evaluatie zijn hoger dan begroot. Dit komt onder meer door vergrote aandacht voor impactevaluatie en de ontwikkeling van een impactdashboard.
- De personeelslasten activiteiten zijn hoger dan begroot door hogere inzet van Fonds BJP medewerkers op projecten.

Joëlle Terburg

Directeur-bestuurder Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Jaarrekening 2025 van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Jaarrekening 2025	pag.
Balans per 31 december 2025	95
Exploitatierkening over 2025	97
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	101
Toelichting op de balans per 31 december 2025	105
Toelichting op exploitatierkening over 2025	111
Ondertekening directeur bestuurder en Raad van Toezicht	121
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	123

BALANS (na resultaatbestemming) PER 31 DECEMBER 2025

	31/12/2025		31/12/2024	
ACTIVA	€	€	€	€
Vaste activa				
Materiële vaste activa	20.652		16.308	
Totaal vaste activa		20.652		16.308
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	36.667		77.113	
Liquide middelen	3.243.437		4.079.286	
Totaal vlottende activa		3.280.104		4.156.399
Totaal activa		3.300.756		4.172.707

	31/12/2025		31/12/2024	
PASSIVA	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	308.420		294.970	
Totaal eigen vermogen		308.420		294.970
Kortlopende schulden				
Vooruit ontvangen subsidie OCW	970.457		1.438.300	
Nog te betalen subsidie	1.860.097		2.192.356	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	21.590		17.479	
Overige schulden	140.192		229.602	
Totaal kortlopende schulden (< 1 jaar)		2.992.336		3.877.737
Totaal passiva		3.300.756		4.172.707

Exploitatierkening over 2025

	Totaal Exploitatie 2025	Totaal Begroting 2025	Totaal Exploitatie 2024	RO Exploitatie 2025
Baten	€	€	€	€
Indirecte inkomsten				
Royalties / overige inkomsten	41.543	8.000	37.312	37.389
Verleende subsidie Lira Fondssubsidie Jonge Journalisten	0	10.000	0	0
Schenking Ingrid Harms Stipendium	20.000	20.000	20.000	0
Overige donaties	200	0	7.500	200
Totale indirecte inkomsten	61.743	38.000	64.812	37.589
Subsidies				
Subsidie Ministerie OCW				
Subsidie OCW	4.710.717	5.018.126	4.549.759	4.181.817
Loon- en prijsbijstelling	205.989	0	107.169	158.404
Aanvullende beschikking	96.863	0	0	96.863
Totaal subsidies en bijdragen	5.013.569	5.018.126	4.656.928	4.437.084
Totaal baten	5.075.312	5.056.126	4.721.740	4.474.673

RO Begroting 2025	RO Exploitatie 2024	RBV Exploitatie 2025	RBV Begroting 2025	RBV Exploitatie 2024
€	€	€	€	€
4.000	33.384	4.154	4.000	3.928
0	0	0	10.000	0
0	0	20.000	20.000	20.000
0	7.500	0	0	0
4.000	40.884	24.154	34.000	23.928
4.489.226	4.126.759	528.900	528.900	423.000
0	0	47.585	0	107.169
0	0	0	0	0
4.489.226	4.126.759	576.485	528.900	530.169
4.493.226	4.167.643	600.639	562.900	554.097

Exploitatierkening over 2025

	Totaal	Totaal	Totaal	RO
	Exploitatie	Begroting	Exploitatie	Exploitatie
	2025	2025	2024	2025
Lasten	€	€	€	€
Beheerlasten				
Beheerlasten materieel	278.289	174.767	189.567	208.717
Beheerlasten personeel	223.540	295.475	223.940	167.655
beheerslasten personeel RO 2021-2022				
Totaal beheerlasten	501.829	470.242	413.507	376.372
Activiteitenlasten				
Activiteitenlasten materieel	3.971.922	4.059.229	3.758.097	3.531.432
Activiteitenlasten personeel	634.416	549.755	531.688	587.869
Totaal activiteitenlasten	4.606.338	4.608.984	4.289.785	4.119.301
Totaal lasten	5.108.167	5.079.226	4.703.292	4.495.673
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-32.855	-23.100	18.448	-21.000
Saldo rentebaten en -lasten	46.305	23.100	35.802	21.000
Exploitatie resultaat	13.450	0	54.250	0

Het exploitatieresultaat is als volgt verdeeld:

Mutatie algemene reserve	13.450	0	54.250	0

RO	RO	RBV	RBV	RBV
Begroting	Exploitatie	Exploitatie	Begroting	Exploitatie
2025	2024	2025	2025	2024
€	€	€	€	€
134.620	169.800	69.572	40.147	19.767
230.000	199.983	55.885	65.475	23.957
364.620	369.783	125.457	105.622	43.724
3.634.606	3.327.804	440.490	424.623	430.293
515.000	502.089	46.547	34.755	29.599
4.149.606	3.829.893	487.037	459.378	459.892
4.514.226	4.199.676	612.494	565.000	503.616
-21.000	-32.033	-11.855	-2.100	50.481
21.000	32.033	25.305	2.100	3.769
0	0	13.450	0	54.250
0	0	13.450	0	54.250

GRONDSLAGEN

Algemeen

De stichting

Het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten, is een onafhankelijke stichting en is ingeschreven in het Handelsregister als steunfonds onder 41209428. De stichting ondersteunt journalisten met subsidies en beurzen voor talentontwikkeling, bijzondere en diepgravende journalistieke projecten en bij de versterking van hun journalistieke praktijk. De stichting steunt journalisten in Nederland en in het Caribisch deel van het Koninkrijk.

De stichting heeft zich ten doel gesteld om financiële steun te verlenen aan journalistieke projecten, onderzoeksjournalistiek, biografieën, essays en andere vormen van non-fictie, van bijzondere kwaliteit, die zodanig tijdrovend van aard zijn/of anderszins zodanige inspanningen vergen dat zij - naar verwachting - zonder deze financiële steun niet tot stand zullen komen. Fonds BJP tracht dit doel onder meer te bereiken door het initiëren en stimuleren van hiervoor bedoelde projecten, met name in de vorm van publicaties (platform onafhankelijk), meer in het bijzonder door het ter beschikking stellen van beurzen en het verlenen van garanties, al dan niet in het kader van educatie en/of talentontwikkeling.

De stichting heeft geen winstoogmerk. De stichting is gevestigd op de Nieuwe Prinsengracht 91 te Amsterdam. Dit is tevens de statutaire vestigingsplaats.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2025, dat loopt van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld conform het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2025-2028. Voorts worden de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 640 (RJ 640) - Organisaties zonder winststreven - gevolgd. Daar waar specifieke wet- of regelgeving volgend uit het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies afwijkt op Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, prevaleert het Handboek.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's (EUR), wat tevens de functionele valuta is van de stichting. Alle financiële informatie is afgerond op hele euro's.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de

continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen van waardering

Algemeen

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld. Op de activa worden de noodzakelijke waardecorrecties in mindering gebracht.

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt de leiding van het Fonds BJP beoordelingen en schattingen. Waar deze een belangrijke invloed hebben op de jaarrekening en waar deze noodzakelijk zijn voor het vereiste inzicht zullen deze worden toegelicht. Waar er sprake is van onzekerheden worden deze naar aard en omvang toegelicht als dat voor het vereiste inzicht noodzakelijk is.

Er hebben zich ten opzichte van het vorige boekjaar geen wijzigingen van grondslagen of presentatie voorgedaan.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen, gebaseerd op de geschatte economische levensduur. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de betreffende activa. Indien hier sprake van is, wordt dit toegelicht.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Inventaris - 20,0%
- Automatisering - 20,0%

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd op de reële waarde inclusief transactiekosten. Vervolgens wordt de vordering geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen betreft het saldo van activa en verplichtingen, en kan bestaan uit een algemene reserve, bestemmings- reserves en bestemmingsfondsen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Subsidiebaten

De subsidies kwalificeren als exploitatiesubsidies. De subsidies worden verantwoord als opbrengst in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt.

Het Fonds BJP ontvangt in de periode 2025 - 2028 van OCW de volgende middelen:

- BIS-subsidie ten behoeve van de Regeling Bijzondere en Verhalende Journalistiek (RBV; voorheen RB);
- Middelen voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek (RO)

De middelen worden verantwoord via de exploitatierekening.

Daarnaast besteedde het Fonds BJP in 2025 middelen aan activiteiten die bekostigd werden uit het 'Surplus': tussen 2021 en 2024 toegekende en nog niet uitgegeven gelden uit de Regeling Onderzoeksjournalistiek. Deze middelen worden in de periode 2025-2028 volgens een vooraf opgestelde en door OCW goedgekeurde begroting alsnog uitgegeven. Deze middelen worden verantwoord in Bijlage 1. Regeling Onderzoeksjournalistiek 2021-2024 'Surplus'. Deze beschreven verantwoordingssystematiek past binnen de kaders van het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2025-2028 en de nadere afstemming die hierover met het Ministerie van OCW heeft plaatsgevonden.

Subsidievoorwaarden

Op de Subsidie RBV is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:

- het Besluit op het specifiek cultuurbeleid;
- de Beleidsregel verlaging cultuursubsidies;
- art. 4.2 Algemene wet bestuursrecht.

Op de Subsidie RO is de volgende wet- en regelgeving van toepassing;

- Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS;
- Wet overige OCW-subsidies;
- Art. 4.2 Algemene wet bestuursrecht;
- Wet bestuurlijke boete meldingsplichten door ministers verstrekte subsidies.

De op de Subsidie RO van toepassing zijnde wet- en regelgeving geldt onverminderd voor het RO Surplus.

De leiding van de stichting is van mening dat aan alle subsidievoorwaarden die voortvloeien uit hierboven genoemde wet- en regelgeving is voldaan.

Royalty-opbrengsten

De verantwoording van royalty's vindt plaats op basis van ontvangen opgaven en bankontvangsten van uitgevers tot en met het moment van vaststellen van de jaarrekening.

De door het Fonds BJP gehanteerde recouplementregeling voor boekprojecten met een minimale oplage van 2.000 exemplaren voorziet in een royaltyafdracht van maximaal 100% van de verstrekte subsidie, op basis van een afdracht van maximaal 10% van de royalty-inkomsten voor de auteur per jaar. Van de bedragen die het Fonds BJP op basis van dit royaltyrecht tegemoet kan zien, is echter geen betrouwbare inschatting te maken vanwege de volgende omstandigheden:

- De ontwikkeling van de boekverkoop is een uiterst onzekere factor, op basis waarvan geen voorspellingen zijn te doen;
- Het royaltyrecht heeft betrekking op alle boekpublicaties waarvoor sinds de oprichting van het Fonds BJP in 1990 een honorariumsubsidie is verstrekt. Over het gros van deze boekprojecten ontvangt het fonds al geruime tijd geen royalty-inkomsten meer aangezien de verkoop is gestagneerd. Hiervoor geldt echter geen vaste termijn. Het is immers niet uitgesloten dat een boek na verloop van tijd weer gaat verkopen vanwege een hernieuwde actualiteitswaarde;
- Het royaltyrecht houdt geen rekening met het voorschot dat door de uitgever zelf aan de auteur is verstrekt. Wanneer hiervan sprake is, dan zal de uitgever dit voorschot namelijk altijd eerst met de auteur verrekenen voordat afdracht aan het Fonds BJP plaatsvindt.

Deze regeling geldt vanaf 1 januari 2023. De eerste royalty-inkomsten volgens deze regeling zijn in 2025 ontvangen over de boekverkoppen van 2024.

De verantwoording van royalty's vindt plaats op basis van ontvangen opgaven en bankontvangsten van uitgevers tot en met het moment van vaststellen van de jaarrekening.

Overige bijdragen

Onder overige bijdragen worden resultaten verantwoord die niet rechtstreeks samenhangen met de levering van goederen of diensten in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening. Batens uit nalatenschappen worden verwerkt in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige betalingen (voorschotten) worden als batens verantwoord in het boekjaar van ontvangst.

Personeelsbeloningen*Lonen en salarissen*

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de organisatie. Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, winstdelingen en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Indien een beloning wordt betaald waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd.

Sociale lasten

Sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan de Belastingdienst.

Pensioenen

Alle pensioenregelingen worden verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikname afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Overige bedrijfslasten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waar zij betrekking op hebben. Verliezen worden genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Financiële baten en lasten

Rente en soortgelijke baten en lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Belastingen

Belastingvorderingen en -verplichtingen worden, evenals de latente belastingvorderingen en -verplichtingen afzonderlijk vermeld.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2025

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in 2025 is als volgt:	Totaal
	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2025</i>	
Aanschafwaarde	57.741
Cumulatieve afschrijvingen	-41.433
Boekwaarde per begin boekjaar	<u>16.308</u>
<i>Mutaties in boekjaar</i>	
Investeringen	11.260
Afschrijvingen	-6.916
<i>Boekwaarde per 31 december 2025</i>	
Aanschafwaarde	69.001
Cumulatieve afschrijvingen	-48.349
Boekwaarde per ultimo boekjaar	<u>20.652</u>

	31/12/2025	31/12/2024
	€	€
Vorderingen en overlopende activa		
Nog te ontvangen subsidie Lira Fondssubsidie	10.000	10.000
Waarborgsom	190	190
Pensioen	4.418	3.650
Nog te ontvangen rente	13.348	14.076
Vooruitbetaalde kosten	8.711	49.197
	<u>36.667</u>	<u>77.113</u>
Liquide middelen		
Kas	50	50
ABN-AMRO - Charitas spaarrekening	3.231.977	3.687.944
ABN-AMRO bank 54.58.58.836	9.667	389.085
ABN-AMRO bank 83.38.96.776	1.743	2.207
	<u>3.243.437</u>	<u>4.079.286</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2025

	31/12/2025	31/12/2024
Eigen vermogen	€	€
Algemene reserve	<u>308.420</u>	<u>294.970</u>
Het verloop van het eigen vermogen kan als volgt worden weergegeven:		
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	294.970	240.720
Bij: Resultaatbestemming	13.450	54.250
Saldo per 31 december	<u>308.420</u>	<u>294.970</u>
De algemene reserve geeft het vrij besteedbaar vermogen van de organisatie weer. Het bestuur streeft naar een omvang van het vermogen gelijk aan de jaarlijkse beheerlasten. Deze omvang is gewenst om de projecten te kunnen afwikkelen en de verplichtingen richting personeel en derden bij discontinuïteit te kunnen voldoen.		
Vooruitontvangen subsidie OCW		
Nog te besteden RO Subsidie 2021 - 2024	867.320	1.438.300
Vooruitontvangen RO Subsidie 2025 - 2026	103.137	0
	<u>970.457</u>	<u>1.438.300</u>

	31/12/2025	31/12/2024
	€	€
Nog te betalen subsidies		
nog te betalen subsidies	<u>1.860.097</u>	<u>2.192.356</u>
Belastingen en premies sociale verzekering		
Loonheffing december	8.502	7.145
Nog te betalen pensioen	0	0
Loonheffing december	<u>21.590</u>	<u>17.479</u>
Overige schulden		
Crediteuren	32.350	153.249
Accountant	14.520	7.980
Reservering vakantiegeld	35.929	27.659
Reservering vakantiedagen	23.937	19.311
Boekhouder jaarwerk	10.000	10.000
Overige schulden	1.000	1.900
Nog te betalen bedrijfskosten	22.456	1.503
Nog te betalen nieuwe journalistiek	0	5.000
Nog te betalen activiteitenlasten (voucher)	0	3.000
	<u>140.192</u>	<u>229.602</u>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Vanaf 1 augustus 2025 is er een huurovereenkomst Prinsengracht 91 te Amsterdam voor 3 jaar. De einddatum is 31 juli 2028 met een opzegtermijn van 6 maanden. Huurprijs 2026 per jaar bedraagt €30.780 exclusief servicekosten en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Vanaf 1 oktober 2025 is er een huurovereenkomst Weesperstraat 107-121 te Amsterdam voor 1 jaar. De einddatum is 30 september 2026 met een opzegtermijn van 1 maand. Huurprijs 2026 per jaar inclusief servicekosten is €13.376.

OCW heeft een toezegging gedaan voor toekenning van de BIS-subsidie van €576.485 per jaar voor de jaren 2025 t/m 2028.

De door het Fonds BJP gehanteerde recoupementregeling voor boekprojecten voorziet in een royaltyafdracht. Van de bedragen die het Fonds BJP op basis van dit royaltyrecht tegemoet kan zien, is echter geen betrouwbare inschatting te maken vanwege de volgende omstandigheden:

De ontwikkeling van de boekverkoop is een uiterst onzekere factor, op basis waarvan geen voorspellingen zijn te doen. Bovendien heeft het royaltyrecht betrekking op alle boekpublicaties waarvoor sinds de oprichting van het Fonds BJP in 1990 een honorariumsubsidie is verstrekt. Over het gros van deze boekprojecten ontvangt het fonds al geruime tijd geen royalty-inkomsten meer aangezien de verkoop is gestagneerd. Hiervoor geldt echter geen vaste termijn. Het is immers niet uitgesloten dat een boek na verloop van tijd weer gaat verkopen vanwege een hernieuwde actualiteitswaarde.

Het royaltyrecht houdt geen rekening met het voorschot dat door de uitgever zelf aan de auteur is verstrekt. Wanneer hiervan sprake is, dan zal de uitgever dit voorschot namelijk altijd eerst met de auteur verrekenen voordat afdracht aan het Fonds BJP plaatsvindt.

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING OVER 2025

	Totaal Exploitatie 2025	Totaal Begroting 2025	Totaal Exploitatie 2024	RO Exploitatie 2025
Beheerlasten	€	€	€	€
Beheerlasten materieel				
Huisvesting	51.064	57.409	40.805	38.298
Kantoorkosten	37.061	28.369	29.134	27.796
Verzekeringen	4.083	3.434	2.135	3.062
Boekhouding/ salaris- administratie	8.212	26.198	52.409	6.159
Accountant en organisatieadvies	105.805	20.139	20.593	79.354
Algemene publiciteit en representatie	46.920	19.898	32.327	35.190
Governance kosten	16.364	8.610	6.073	12.273
Afschrijvingen	6.916	10.710	6.091	5.187
Bankkosten	1.864	0	0	1.398
	<u>278.289</u>	<u>174.767</u>	<u>189.567</u>	<u>208.717</u>
Beheerslasten personeel				
Salarissen	223.540	295.475	223.940	167.655
Totaal beheerslasten	<u><u>501.829</u></u>	<u><u>470.242</u></u>	<u><u>413.507</u></u>	<u><u>376.372</u></u>

RO Begroting 2025	RO Exploitatie 2024	RBV Exploitatie 2025	RBV Begroting 2025	RBV Exploitatie 2024
€	€	€	€	€
46.000	36.510	12.766	11.409	4.295
19.845	26.067	9.265	8.524	3.067
2.625	1.910	1.021	809	225
21.000	46.892	2.053	5.198	5.517
15.750	18.425	26.451	4.389	2.168
14.700	28.924	11.730	5.198	3.403
6.300	5.434	4.091	2.310	639
8.400	5.638	1.729	2.310	453
0	0	466	0	0
<u>134.620</u>	<u>169.800</u>	<u>69.572</u>	<u>40.147</u>	<u>19.767</u>
<u><u>364.620</u></u>	<u><u>369.783</u></u>	<u><u>125.457</u></u>	<u><u>105.622</u></u>	<u><u>43.724</u></u>

113	Jaarverslag 2025			
	Totaal Exploitatie 2025	Totaal Begroting 2025	Totaal Exploitatie 2024	RO Exploitatie 2025
Activiteiten lasten	€	€	€	€
Activiteiten-lasten materieel				
<i>Projecten en regelingen</i>				
Projectsubsidies:				
Projectsubsidies	1.781.388	1.408.491	1.406.505	1.379.138
Journalistiek+ projecten	493.887	571.308	674.937	493.887
Lira Fonds activiteiten	0	10.000	2.000	0
Ingrid Harms Stipendium	25.497	20.000	25.928	0
Stipendium fotografie	0	0	0	0
Ontwikkeling:				
Traineeships Jong Talent	740.760	968.310	1.160.481	740.760
Beurzen Journalistieke Ontwikkeling (BJO)	255.720	250.000	266.858	255.720
Coaching	96.039	200.000	0	96.039
Ontwikkeling Journalistiek+	313.053	383.662	129.035	313.053

114	Fonds BJP				
	RO Begroting 2025	RO Exploitatie 2024	RBV Exploitatie 2025	RBV Begroting 2025	RBV Exploitatie 2024
	€	€	€	€	€
	1.041.326	1.032.665	402.250	367.165	373.840
	571.308	674.937	0	0	
		0	0	10.000	2.000
			25.497	20.000	25.928
			0	0	0
	968.310	1.160.481	0	0	0
	250.000	266.858	0	0	0
	200.000	0	0		
	383.662	129.035	0	0	0

115	Jaarverslag 2025			
	Totaal Exploitatie 2025	Totaal Begroting 2025	Totaal Exploitatie 2024	RO Exploitatie 2025
	€	€	€	€
Versterking:				
Journalistieke fondsen en scholing	43.965	40.000	42.848	43.965
Veiligheid journalisten	3.495	5.000	6.789	3.495
Journalistieke uitwisseling	9.811	10.000	25.199	9.811
Ondersteuning Caraïbische Journalistiek	17.326	15.000	0	17.326
Bruseprijs	69.388	42.325	73.260	52.041
Lustrum	57.804	15.000	0	43.353
	<u>3.817.932</u>	<u>3.939.096</u>	<u>3.678.598</u>	<u>3.393.651</u>

<i>Overige materiële activiteitenlasten</i>				
Adviescommissie	67.475	60.775	47.050	60.372
Voorlichting en communicatie	3.033	0	0	2.714
Ontwikkeling advies, onderzoek en evaluatie	76.944	53.308	19.757	68.845
Automatisering project administratie	6.538	6.050	3.565	5.850
Projectadvies	0	0	9.127	0
	<u>153.990</u>	<u>120.133</u>	<u>79.499</u>	<u>137.781</u>

116	Fonds BJP				
	RO Begroting 2025	RO Exploitatie 2024	RBV Exploitatie 2025	RBV Begroting 2025	RBV Exploitatie 2024
	€	€	€	€	€
	40.000	42.848	0	0	0
	5.000	6.789	0	0	0
	10.000	25.199	0	0	0
	15.000	0	0	0	0
	30.000	43.956	17.347	12.325	29.304
	10.000	0	14.451	5.000	0
	<u>3.524.606</u>	<u>3.257.412</u>	<u>424.281</u>	<u>414.490</u>	<u>421.186</u>

	55.000	42.097	7.103	5.775	4.953
	0	0	319	0	0
	50.000	16.939	8.099	3.308	2.818
	5.000	3.190	688	1.050	375
	0	8.166	0	0	961
	<u>110.000</u>	<u>70.392</u>	<u>16.209</u>	<u>10.133</u>	<u>9.107</u>

	Totaal Exploitatie 2025	Totaal Begroting 2025	Totaal Exploitatie 2024	RO Exploitatie 2025
	€	€	€	€
Activiteiten- lasten personeel				
Project- coördinatie	202.121	183.335	213.769	194.210
Project- medewerkers	316.120	256.170	233.793	289.713
Voorlichting en communicatie	116.175	110.250	84.126	103.946
	<u>634.416</u>	<u>549.755</u>	<u>531.688</u>	<u>587.869</u>
Totaal Activiteiten- lasten	<u>4.606.338</u>	<u>4.608.984</u>	<u>4.289.785</u>	<u>4.119.301</u>
Totaal lasten	<u>5.108.167</u>	<u>5.079.226</u>	<u>4.703.292</u>	<u>4.495.673</u>

RO Begroting 2025	RO Exploitatie 2024	RBV Exploitatie 2025	RBV Begroting 2025	RBV Exploitatie 2024
€	€	€	€	€
170.000	205.154	7.911	13.335	8.615
240.000	215.091	26.407	16.170	18.702
105.000	81.844	12.229	5.250	2.282
<u>515.000</u>	<u>502.089</u>	<u>46.547</u>	<u>34.755</u>	<u>29.599</u>
<u>4.149.606</u>	<u>3.829.893</u>	<u>487.037</u>	<u>459.378</u>	<u>459.892</u>
<u>4.514.226</u>	<u>4.199.676</u>	<u>612.494</u>	<u>565.000</u>	<u>503.616</u>

Personeelsformatie

Bij het Fonds BJP zijn per 31 december 2025 14 werknemers in loondienst (2024: 12). Gerekend naar fte gaat het om 11,60fte (2024: 9,69). Gedurende 2025 is er gemiddeld 11,07 fte werkzaam bij het Fonds BJP (2024: 9,46).

Toerekeningssystematiek

Met ingang van 2021 worden kosten die specifiek binnen de RBV of de RO gemaakt worden toegerekend aan de betreffende regeling; activiteitenlasten (niet zijnde projectsubsidies) worden verrekend volgens een met OCW overeengekomen verdeelsleutel naar rato van de inkomsten, in 2025 is die verdeelsleutel naar rato van de inkomsten: 90% RO (85% RO Regulier en 5% RO Surplus) versus 10% RBV. Deze verdeelsleutel is met het oog op de praktische uitvoerbaarheid afgerond op hele percentages.

Voor de (beheers)lasten geldt een andere verdeelsleutel: 75% RO versus 25% RBV. Dit komt voort uit de redenering dat het Fonds BJP zijn oorsprong kent vanuit de meerjarige RBV-subsidie. De RO-subsidie wordt daarentegen jaarlijks toegekend en is incidenteel. Indien de RO-subsidie komt te vervallen, heeft het Fonds BJP naar schatting 25% van het totale budget beheerslasten nodig voor de bedrijfsvoering om de activiteiten voort te zetten. Er worden geen beheerslasten toegerekend aan het RO Surplus.

De wijze van toerekenen van personeelslasten wordt met inachtneming van bovenstaande principes bij het opstellen van de begroting per medewerker ingeschat op basis van verwachte tijdsbesteding.

Deze toerekeningssystematiek past binnen de kaders van het Handboek en is afgestemd met het Ministerie van OCW.

Toelichtingen afwijkingen > EUR 25.000 en 10% t.o.v. begroting

De kosten voor accountant en organisatieadvies zijn hoger als gevolg van transitiekosten en consultancy financiële administratie en organisatie. Traineeships Jong Talent zijn lager dan begroot. Na de totstandkoming van de begroting 2025 is er een groot aantal subsidies in 2024 toegezegd die oorspronkelijk in 2025 begroot waren.

De kosten voor Coaching zijn lager dan begroot. Dit is een in 2025 gestarte regeling en daardoor relatief onbekend.

De toekenningen op Journalistiek+ zijn lager dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een te optimistische begroting en deels door vrijval op gedane toezeggingen.

Salarissen beheerslasten zijn lager enerzijds door niet ingevulde vacatures, anderzijds door een verschuiving van beheerslasten naar activiteitenlasten.

WNT-verantwoording 2025 Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

De WNT is van toepassing op Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten. Het voor Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum) (2024: € 233.000).

mw. J. Terburg	2025	2024
<i>Functiegegevens</i>	<i>Directeur bestuurder</i>	<i>Directeur bestuurder</i>
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000	1,000
Dienstbetrekking	ja	ja
<i>Bezoldiging</i>		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	94.506	87.257
Beloningen betaalbaar op termijn	4.305	3.613
Subtotaal	98.811	90.870
Af: Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	98.811	90.870
<i>Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum</i>	<i>246.000</i>	<i>233.000</i>

Toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder**Raad van Toezicht van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten 2025**

Lem van Eupen, voorzitter
 Hans de Clercq, lid
 Karlijn Goossen, lid
 Laura de Jong, lid (uitgetreden per juli 2025)
 Winny de Jong, lid (toegetreden per 25 juli 2025)
 Joost Oranje, lid (uitgetreden per april 2025)
 Gerard Schuiteman, lid
 Shuchen Tan, lid (toegetreden per 25 juli 2025)
 Arne Westerhof, lid

De leden van de RvT die daar voor kiezen ontvangen vacatiegeld.

In 2025 is er geen sprake geweest van niet-topfunctionarissen die een bezoldiging ontvangen hoger dan het WNT-maximum.

Ondertekening bestuurder

29 april 2026

.....
mw. Joëlle Terburg

Ondertekening Raad van Toezicht

29 april 2026

.....
 w.g. dhr. Arne Westerhof
lid RvT FBJP

.....
 w.g. mw. Shuchen Tan
lid RvT FBJP

.....
 w.g. mw. Lem van Eupen
voorzitter RvT FBJP

.....
 w.g. dhr. Gerard Schuiteman
lid RvT FBJP

.....
 w.g. dhr. Hans de Clercq
lid RvT FBJP

.....
 w.g. mw. Karlijn Goossen
lid RvT FBJP

.....
 w.g. mw. Winny de Jong
lid RvT FBJP

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten op 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2025-2028;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2025 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 1.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2025-2028 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies Instellingen 2025-2028 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2025-2028.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2025-2028. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 1.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028 en het Controleprotocol WNT 2025.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties die van materieel belang zijn, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter

dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nieuwegein, 30 april 2026

Van Ree Accountants

BIJLAGE 1. REGELING ONDERZOEKS- JOURNALISTIEK 2021-2024 'SURPLUS'

Regeling projectsubsidies	Begroting 2028	Begroting 2027
	€	€
Subsidie Ministerie OCW		
Niet bestede RO-subsidie 2021 - 2024	86.000	84.650
	<u>86.000</u>	<u>84.650</u>
Regeling onderzoeksjournalistiek (RO)		
Beheerlasten materieel	0	0
Beheerlasten personeel	0	0
Totaal beheerslasten	<u>0</u>	<u>0</u>
Activiteitenlasten materieel		
<i>Projecten en regelingen</i>		
Projecten		
Regeling projectsubsidies	0	0
Ontwikkeling		
Traineeships Jong Talent	0	0
Scholing Jong Talent	0	0
Op Streek	30.000	30.000

Begroting 2026	Exploitatie 2025	Begroting 2025	Exploitatie 2021 t/m '24	Begroot 2021 t/m '24
€	€	€	€	€
511.523	570.980	756.127	570.980	1.438.300
<u>511.523</u>	<u>570.980</u>	<u>756.127</u>	<u>570.980</u>	<u>1.438.300</u>
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
0		0		0
276.613	98.350	271.127	98.350	547.740
114.910	266.137	353.500	266.137	468.410
27.500	74.211	27.500	74.211	115.000

	Begroting 2028	Begroting 2027
	€	€
Versterking		
Ondersteuning Caraïbische Journalistiek	0	0
Trainingsprogramma Journalistiek leiding geven	22.500	21.000
Totaal projecten en regelingen	52.500	51.000
<i>Overige materiële activiteitenlasten</i>		
Adviescommissies	0	0
Voorlichting en communicatie	0	0
Ontwikkeling, onderzoek en evaluatie	3.500	3.650
Automatisering AO	0	0
<i>Totaal overige materiële activiteitenlasten</i>	<i>3.500</i>	<i>3.650</i>
Totaal activiteitenlasten materieel	56.000	54.650
Activiteitenlasten personeel		
Coördinatie	10.000	10.000
Projectmedewerkers	10.000	10.000
Voorlichting en communicatie	10.000	10.000
Totaal activiteitenlasten personeel	30.000	30.000
Totaal materiële lasten	86.000	84.650
TOTAAL LASTEN	86.000	84.650

Over uit boekjaar balans

867.320

Begroting 2026	Exploitatie 2025	Begroting 2025	Exploitatie 2021 t/m '24	Begroot 2021 t/m '24
€	€	€	€	€
35.000	74.542	35.000	74.542	70.000
20.000	15.055	19.000	15.055	82.500
474.023	528.295	706.127	528.295	1.283.650
0	3.551	0	3.551	0
0	160	0	160	0
7.500	4.050	20.000	4.050	34.650
0	344	0	344	0
<i>7.500</i>	<i>8.105</i>	<i>20.000</i>	<i>8.105</i>	<i>34.650</i>
481.523	536.400	726.127	536.400	1.318.300
10.000	11.424	10.000	11.424	40.000
10.000	17.043	10.000	17.043	40.000
10.000	6.113	10.000	6.113	40.000
30.000	34.580	30.000	34.580	120.000
511.523	570.980	756.127	570.980	1.438.300
511.523	570.980	756.127	570.980	1.438.300

BIJLAGE 2. Prestatieverantwoording

Prestatieverantwoording

Overige instellingen	2025	2024
Toegekende RBV Projectsubsidies	32	37
Toegekende RO Projectsubsidies	199	174
Toegekende RO Beurs Journalistieke Ontwikkeling	133	76
Traineeships RO Regulier	35	33
RO Op Streek	8	0
RO Press Play	20	15
Brusseprijs	1	1
Ingrid Harms Stipendium	1	1

BIJLAGE 3. BEGROTING 2026

Begroting 2026	Gecon- solideerde totaal- begroting	Regeling Bijzondere Journalistiek (Culturele Basis- infrastructuur)	Regeling Onderzoeks- journalistiek (Coalitie en Regeerakkoord)
Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten			
A. BATEN			
subsidie OCW	€ 4.994.585	€ 576.485	€ 4.418.100
bijdrage Lirafonds	€ 16.000	€ 16.000	€ 0
overige bijdragen en donaties	€ 0	€ 0	€ 0
royalty's	€ 34.000	€ 4.000	€ 30.000
rentebaten	€ 30.000	€ 30.000	€ 0
A. BATEN	€ 5.074.585	€ 626.485	€ 4.448.100
B. LASTEN			
B.1.1. beheerslasten materieel			
huisvesting	€ 52.375	€ 13.375	€ 39.000
kantoorkosten	€ 46.463	€ 10.063	€ 36.400
verzekeringen	€ 3.450	€ 1.250	€ 2.200
boekhouding en salarisadministratie	€ 7.425	€ 2.125	€ 5.300
accountant en organisatieadvies	€ 90.525	€ 23.125	€ 67.400
algemene publiciteit en representatie	€ 25.525	€ 13.125	€ 12.400
governancekosten	€ 10.162	€ 5.062	€ 5.100
afschrijvingen	€ 6.650	€ 1.750	€ 4.900
bankkosten	€ 500	€ 500	€ 0
B.1.1 beheerslasten materieel	€ 243.075	€ 70.375	€ 172.700
B.1.2 beheerslasten personeel			
loonkosten niet toerekenbaar	€ 292.770	€ 74.758	€ 218.012
B.1.2 beheerslasten personeel	€ 292.770	€ 74.758	€ 218.012
B.1. beheerslasten	535.845	€ 145.133	€ 390.712
<i>als % van de totale lasten</i>	<i>11%</i>	<i>23%</i>	<i>9%</i>
B.2. activiteitenlasten			
B.2.1. activiteitenlasten materieel			
projecten			
toekenningen projecten	€ 1.597.889	€ 361.389	€ 1.236.500
Lirafonds activiteiten	€ 16.000	€ 16.000	€ 0
Ingrid Harms stipendium	€ 20.000	€ 20.000	€ 0
Journalistiek+ projecten	€ 337.000	€ 0	€ 337.000
totaal projecten	€ 1.970.889	€ 397.389	€ 1.573.500
ontwikkeling			
traineeships jong talent	€ 937.480	€ 0	€ 937.480
beurzen Journalistieke Ontwikkeling	€ 312.000	€ 0	€ 312.000
scholing Jong Talent	€ 200.000	€ 0	€ 200.000
Journalistiek+ Ontwikkeling	€ 114.500	€ 0	€ 114.500
totaal ontwikkeling	€ 1.563.980	€ 0	€ 1.563.980

versterking			
Press Play programma	€ 105.100	€ 0	€ 105.100
overzicht journalistieke fondsen en scholing	€ 15.000	€ 0	€ 15.000
journalistieke uitwisseling	€ 25.000	€ 0	€ 25.000
ondersteuning Caribische journalistiek	€ 15.290	€ 0	€ 15.290
totaal versterking	€ 160.390	€ 0	€ 160.390
Brusseprijs	€ 59.700	€ 17.500	€ 42.200
B.2.1. activiteitenlasten materieel	3.754.959	€ 414.889	€ 3.340.070
B.2.2. activiteitenlasten operationeel			
adviescommissies	€ 55.400	€ 7.500	€ 47.900
projectcoördinatie	€ 160.205	€ 10.752	€ 149.453
projectmedewerkers	€ 310.886	€ 25.414	€ 285.472
voorlichting en communicatie	€ 154.340	€ 13.647	€ 140.693
ontwikkeling onderzoek en evaluatie	€ 99.550	€ 8.250	€ 91.300
automatisering projectadministratie	€ 3.400	€ 900	€ 2.500
B.2.2. activiteitenlasten operationeel	€ 783.781	€ 66.463	€ 717.318
B.2. activiteitenlasten	€ 4.538.740	€ 481.352	€ 4.057.388
<i>als % van de totale lasten</i>	<i>89%</i>	<i>77%</i>	<i>90%</i>
B. LASTEN	€ 5.074.585	€ 626.485	€ 4.448.100
C. RESULTAAT	€ 0	€ 0	€ 0

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Jaarverslag
2025

Tekst: Fonds BJP
Ontwerp: Multitude
Datavisualisaties: Kwennie Cheng
Omslagfoto: Left Behind
door fotograaf Marijn Fidler

Fonds **BJP**
voor journalisten